

Svitavy – životní prostředí 2011

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

květen 2012

Svitavy – životní prostředí 2011

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

květen 2012

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

Ing. M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

Ing. I. Kosinová (1.1), RNDr. J. Habalová (1.2), L. Pavliš (1.3)

VODA

Ing. M. Antoš (2.1, 2.2.3), Ing. V. Košnar (2.1.1), J. Hurych (2.2.1, 2.2.2, 2.4), V. Erbes (2.3), H. Chmelařová (2.5)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6, 3.7), R. Klíč (3.2), Ing. R. Karlíková (3.3), J. Pandula (3.4)

ODPADY

Ing. P. Čermák (4)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

P. Dočekal (5.1), J. Zelený (5.2), Mgr. J. Mach (5.3, 5.4), J. Richtr (5.5)

DODATKY

Odbor ŽP (6.1), Ing. R. Karlíková (6.2), Mgr. J. Novák Ph.D. (6.3), MUDr. B. Havel (6.4), Ing. I. Kosinová (6.5, 6.6, 6.7), A. Veselá (6.8)

ZÁVĚR

Ing. M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2012". Vyhodnocení provedla firma MS STUDIO.

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroj u jednotlivých tabulek a obrázků.

Grafická úprava Ing. Iva Kosinová

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	7
1. OVZDUŠÍ.....	11
1.1. OVZDUŠÍ – EMISE	11
1.2. KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE	12
1.3. OVZDUŠÍ – OSTATNÍ.....	19
2. VODA	25
2.1. PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	25
2.2. PITNÁ VODA.....	31
2.3. ODPADNÍ VODA.....	36
2.4. CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2011	40
2.5. PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2011.....	42
3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	45
3.1. KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	45
3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2011	45
3.3. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	47
3.4. MĚSTSKÉ LESY	48
3.5. PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ.....	50
3.6. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	50
3.7. PAMÁTNÉ STROMY	52
4. ODPADY.....	55
4.1. NEPOVOLENÉ SKLÁDKY	55
4.2. KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)	55
4.3. SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2011.....	56
4.4. SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ.....	57
4.5. SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM a.s.	58
4.6. ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ	59
4.7. SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI.....	60
4.8. VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST v roce 2011.....	61
4.9. PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2012 A DALŠÍ LÉTA	62
5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS	67
5.1. PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ	67
5.2. PÉČE O ZVÍŘATA V ZÁCHRANÉ STANICI ZELENÉ VENDOLÍ V ROCE 2011.....	68
5.3. VÝSKYT ZAJÍMAVÝCH PTAČÍCH DRUHŮ SVITAVSKA V ROCE 2011.....	68
5.4. I NA SKLÁDCE SE VYSKYTUJÍ ZAJÍMAVÉ DRUHY PTÁKŮ	69
5.5. MOTÝLI SVITAVSKA	70
6. DODATKY	73

6.1.	ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY.....	73
6.2.	EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY	80
6.3.	EKOLOGICKÁ STOPA MĚSTA SVITAVY.....	81
6.4.	VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	83
6.5.	NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE.....	89
6.6.	INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2011	91
6.7.	ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA	92
6.8.	SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY	100
7.	ZÁVĚR.....	105
7.1.	ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2011.....	105
7.2.	PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	111

„Ekoznámka 2012“ – Absolutní vítěz bez rozdílu kategorie

Lenka Jelínková, ZŠ nám. Míru

ÚVOD

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2011 je zpracována tak, aby podala souhrnnou informaci o stavu životního prostředí ve Svitavách. Ročenka 2011 je již sedmnáctou publikací. Prvních šestnáct dílů bylo postupně věnováno letem 1995-2010.

Je určena nejen orgánům městské a státní správy, ale i široké odborné i laické veřejnosti.

Obsah ročenky je členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích. Závěr a shrnutí tvoří zpráva o životním prostředí za rok 2011.

Kapitola ovzduší je členěna do částí popisujících především kvalitu ovzduší, připojeny jsou i informace o meteorologické situaci.

Kapitola voda se zabývá popisem protipovodňových opatření, provozováním vodovodu a kanalizace, ceně vodného a stočného.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, programu na podporu ošetřování význačných stromů ve Svitavách, významných prvcích v krajině v těsné blízkosti města a památným stromům ve městě.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

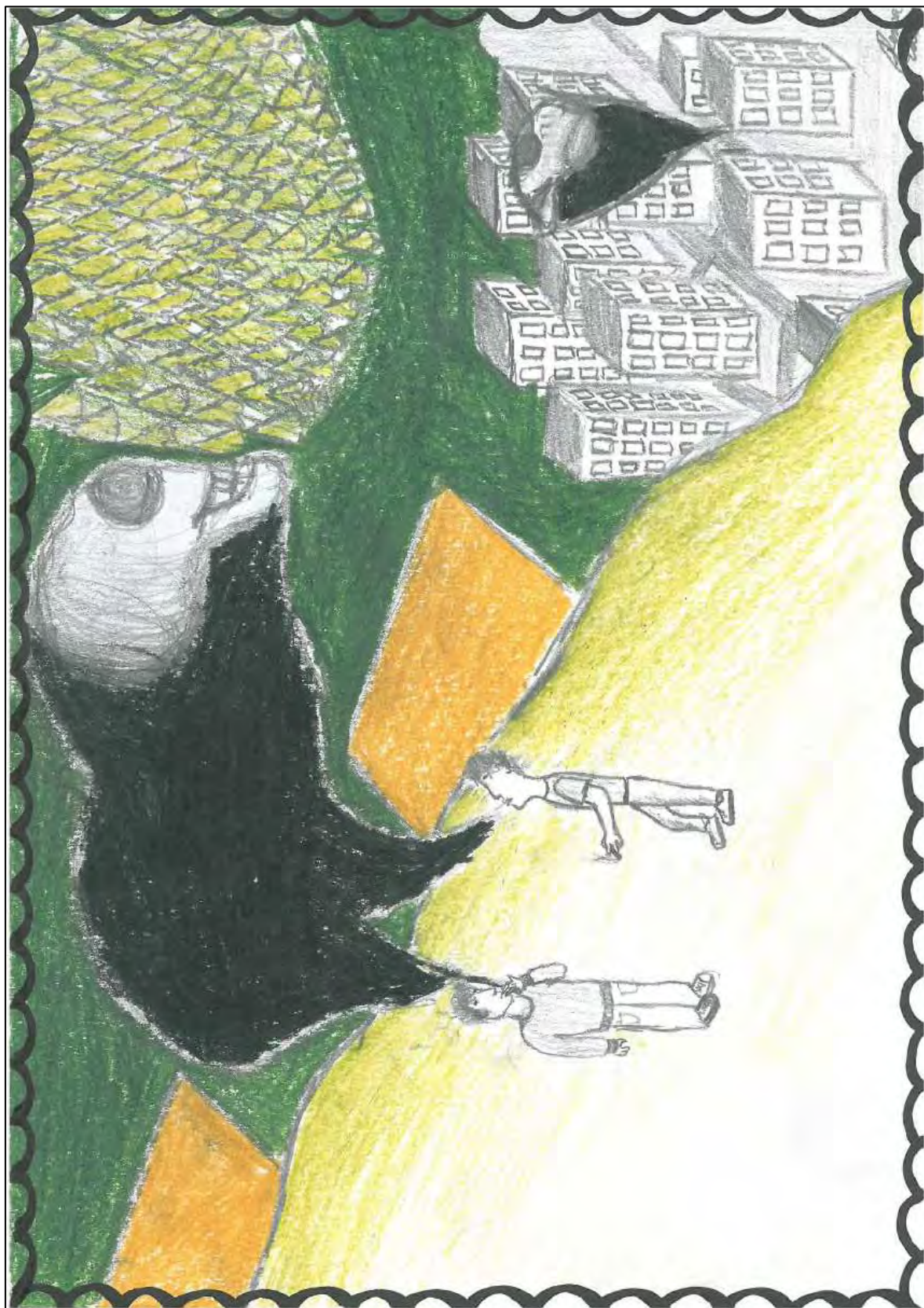
V kapitole zvířata kolem nás je popsán neradostný osud opuštěných psů ve městě a informace o stanici pro záchranu volně žijících zvířat ve Vendolí u Svitav. Závěr této kapitoly je věnován zajímavostem ze života ptáků a motýlů ve městě i jeho okolí.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), informace o činnosti ekologické komise Rady města Svitavy, ochraně veřejného zdraví, nezávislých ekologických organizacích působících ve Svitavách a investicích do životního prostředí. Navíc jsou připojeny některé statistické údaje o Svitavách.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2011.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách.

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Ovzduší

Maxmilián Renza, ZŠ Riegrova

1. OVZDUŠÍ

1.1. OVZDUŠÍ – EMISE

1.1.1. KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

Podle zákona číslo 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), v platném znění, se zdroje znečišťování ovzduší člení podle tepelného výkonu a míry vlivu technologického procesu na kvalitu ovzduší.

Zdroje znečišťování ovzduší jsou mobilní (dopravní prostředky, nesilniční mobilní stroje, přenosná nářadí vybavená spalovacím motorem, atd.) a stacionární.

Stacionární zdroje se dělí podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší na kategorie: zvláště velké, velké, střední a malé nebo podle technického a technologického uspořádání. Jde o zařízení spalovacích technologických procesů, ve kterých se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla (spalovací zdroje), spalovny odpadů a ostatní stacionární zdroje (benziny, lakovny, zemědělská družstva, atd.).

Základní charakteristika jednotlivých skupin spalovacích zdrojů je uvedena v tabulce 1.1.

Tab. 1.1 Přehled kategorií spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Charakteristika	Příslušný orgán ochrany ovzduší	Počet zdrojů
Zvláště velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším.	ČIŽP Hradec Králové	0
Velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW do 50 MW.	ČIŽP Hradec Králové	8
Střední zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW.	ČIŽP Hradec Králové	63
Malé zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW.	Městský úřad Svitavy	-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

MALÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW a jiné ostatní malé stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší zákon o ochraně ovzduší a další prováděcí právní předpisy.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, přísluší obcím. Poplatky za malé zdroje znečišťování ovzduší řeší zákon o ochraně ovzduší. Povinnost platit poplatky se vztahuje

na právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání provozující malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší (dále jen „provozovatelé“).

Povinnost podat oznámení provozovatele malého zdroje znečišťování ovzduší do 31. března po skončení poplatkového období, mají ti provozovatelé, kteří u spalovacích zdrojů nad 50 KW jako palivo používají černé uhlí, hnědé uhlí, lehký topný olej s obsahem síry nad 0,1%.

V případě, že provozovatel oznamovací povinnost nesplní do stanoveného termínu, uloží mu příslušný orgán ochrany ovzduší pokutu ve výši od 500 Kč do 20.000 Kč.

Orgány obce rozhodují o výši poplatků za malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší. Výši poplatků řeší příloha č. 1 zákona o ochraně ovzduší. Stanovené poplatky jsou příjmem obce a musí být účelově vázány k ochraně životního prostředí v obci.

Za poplatkové období roku 2011 bylo ve Svitavách zpoplatněno 8 malých zdrojů znečišťování ovzduší. Ostatní provozovatelé, kteří splňují podmínky dané v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší, tuto povinnost nemají. V roce 2012 (za poplatkové období roku 2011) bylo za poplatky stanoveno celkem 26.600,- Kč.

V tabulce 1.2 jsou uvedeny počty zákazníků podle jednotlivých kategorií včetně jejich spotřeby zemního plynu za rok 2011 v normálních metrech kubických. Pro srovnání uvádíme údaje z roku 2010.

Tab. 1.2 Spotřeba plynu ve Svitavách v období 2010-2011

Kategorie zákazníků	2011		2010	
	Počet zákazníků	Spotřeba ZP (v nm ³)	Počet zákazníků	Spotřeba ZP (v nm ³)
Domácnosti	5.977	5.547	5.990	6.299.725
Maloodběr	571	3.708	563	4.147.611
Velkoodběr	25	13.043	24	13.790.161
Celkem	6.573	22.298	6.577	24.237.497

Zdroj: RWE GasNet, s.r.o.

1.2. KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE

1.2.1. KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2011

Hodnocení imisní situace ve městě Svitavy se opírá o data poskytovaná měřicí stanicí MLU č. ISKO 1195. Jedná se o automatickou stacionární stanici s reprezentativností příměstského měřítka (1 – 5 km), která je klasifikována dle kritérií mezinárodní sítě měřících stanic EUROAIRNET jako požadová pro městskou obytnou zónu. Stanice byla zřízena ministerstvem zdravotnictví ČR v rámci projektu „Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí: Subsystem č. 1 – zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší“. Stanice byla v souvislosti s reorganizací hygienické služby převedena k 1. lednu 2003 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích (ZUPU), od 12.2.2010 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě (ZUOVA).

V současné době je jednou z mnoha měřících stanic, provozovaných zdravotními ústavu. Tyto měřicí stanice, zapojené do monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k ovzduší, jsou také součástí Informačního systému kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ISKO).

Vybavení stanice:

- analyzátor oxidu siřičitého ML 9850 (UV fluorescence, rozsah měření 3 až 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor oxidů dusíku ML 9841 (chemiluminiscence, rozsah měření 2 až 2000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor TEOM 1400a pro měření suspendovaných prachových částic frakce PM10 (vibrační váha) ve spojení s ACCU jednotkou pro záchyt suspendovaných prachových částic frakce PM10 k následné analýze na obsah vybraných kovů.

Vzhledem k nedostatku finančních prostředků na projekt monitoring ovzduší nebyla vybavena meteorologickou růžicí pro měření klimatických parametrů.

Měřené okamžité imisní koncentrace sledovaných škodlivin jsou ukládány ve formě půlhodinových průměrných koncentrací do denních datových souborů. Datové soubory lze softwarově vyhodnocovat jako hodinové, tříhodinové, osmihodinové a dvacetičtyřhodinové (denní) imisní koncentrace sledovaných látek. Data jsou v přesně stanoveném formátu předávána na Státní zdravotní ústav Praha, kde jsou ukládána do centrální databáze.

V rámci úsporných opatření došlo od roku 2010 k redukci sledovaných ukazatelů. Nadále je financováno pouze měření suspendovaných částic (PM_{10}) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

1.2.2. ZNEČISTĚNÍ OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH PLYNNÝMI ŠKODLIVINAMI A PRACHEM

Znečištění ovzduší ve městě Svitavy bylo za sledované období posuzováno na základě imisních limitů stanovených přílohou č.1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12.prosince 2006 ve znění pozdějších předpisů o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Hodnoty imisních limitů včetně mezí tolerancí pro hlavní znečišťující látky v ovzduší jsou vzhledem k jejich stanovenému vývoji a účelu vyhlášení uvedeny pro rok 2011 v tabulce 1.3.

V tabulce 1.4 jsou pak uvedeny četnosti překročení sledovaných znečišťujících látek v roce 2011 ve vztahu k platným imisním limitům.

Tab. 1.3 Hodnoty imisních limitů, přípustné četnosti jejich překročení a meze tolerance pro vybrané látky znečišťující ovzduší dle přílohy č.1 k Nařízení vlády č.597/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Údaje platné pro rok 2011 ve vztahu k ochraně zdraví lidí.

Hodnota imisního limitu pro	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok	Maximální denní osmihodinový průměr *
hodnota imis. limitu pro SO₂	350 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok	125 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok	-	-
mez tolerance pro SO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro NO₂	200 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok	-	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro NO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro suspendované částice PM₁₀	-	50 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro susp. částice PM ₁₀	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro CO	-	-	-	10 000 µg.m⁻³
mez tolerance pro CO	-	-	-	-

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v mm.m-3 a vztahují se na standardní podmínky (teplota 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa).

* Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 hod. předešlého dne a 01:00 hod. daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Tab. 1.4 Suspendované částice (PM₁₀)

	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	362	1 (24,9 µg.m ⁻³)
imisní limit (µg.m ⁻³)	50 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	25	0

^{*)} nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

V rámci projektu MZd ČR „Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“ jsou pravidelně od roku 1994 sledovány AMS MLU ve Svitavách Lánech, ul. Hraniční krátkodobé, denní, měsíční a roční (I Hr) aritmetické průměry koncentrací hlavních znečišťujících látek. Údaje o kvalitě ovzduší jsou od roku 2003 vyhodnoceny dle platné legislativy.

Měření oxidu siřičitého, oxidů dusíku a oxidu dusičitého za rok 2011 nebylo z důvodů úsporných opatření realizováno. Nadále je financováno pouze měření suspendovaných částic (PM₁₀) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

Tab. 1.5 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ od roku 1996 (μg.m⁻³)

PM ₁₀	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	68,3	65,1	70,0	59,3	29,5	31,0	22,9	31,1	24,7	40,1	33,5	50,4	43,8
1997	61,4	42,5	53,1	33,5	28,0	27,9	20,8	48,8	35,0	30,5	34,1	23,1	36,6
1998	32,2	45,9	36,1	32,4	27,7	22,3	21,3	28,8	27,4	19,8	37,7	39,2	30,9
1999	29,5	23,8	47,1	34,2	26,6	21,5	26,5	27,5	32,9	24,8	31,9	21,2	29,7
2000	29,4	32,0	24,6	33,4	25,9	22,3	18,5	31,0	28,8	31,4	24,8	27,4	27,4
2001	34,2	35,0	27,5	23,8	23,2	18,7	21,1	33,2	18,3	33,9	22,9	29,3	26,7
2002	33,6	25,8	32,4	29,9	23,3	19,4	23,5	33,4	22,9	22,1	25,6	35,5	27,3
2003	30,2	48,4	50,9	37,3	20,3	23,4	21,0	28,7	30,0	19,8	26,9	26,1	30,3
2004	29,1	27,7	47,1	28,3	19,9	19,3	20,0	24,5	23,5	23,0	21,9	23,3	25,6
2005	18,6	35,0	48,7	37,4	19,2	17,0	20,1	22,4	25,9	32,8	31,0	21,4	27,5
2006	47,6	34,1	32,5	29,9	21,6	22,0	27,3	15,8	29,5	30,1	27,6	23,2	28,4
2007	16,5	23,4	35,6	27,2	21,2	18,9	17,6	20,8	18,1	25,4	18,6	24,9	22,4
2008	24,2				27,2	20,9	20,8	19,2	19,1	23,7	22,9	21,9	22,2
2009	31,1	17,7	17,5	34,5	16,9	15,7	18,8	22,7	25,3	17,6	20,7	24,3	21,9
2010	38,0	31,4	32,9	25,1	15,8	19,6	21,4	18,9	18,4	24,1	18,1	27,1	24,2
2011	27,7	42,3	34,8	25,4	21,3	16,9	14,5	21,0	20,0	23,5	37,7	13,3	24,9

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Rok 2011 lze z hlediska kvality ovzduší charakterizovat jako dobrý, který odpovídá imisní situaci z let minulých. Z prezentovaných údajů vyplývá, že k mírnému zhoršení kvality ovzduší dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny. Koncentrace sledovaných znečišťujících látek během roku v ovzduší zůstává zhruba na úrovni posledních let a v ročním průměru se prakticky významně neliší. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a vzhledem k převládajícím směrům větru ve Svitavách (západní, severozápadní).

1.2.3. TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU

Prašný aerosol (polétavý prach) s vysokým obsahem toxických komponentů, jako jsou těžké kovy a semivolatilní organické látky, patří mezi základní složky znečišťující městské ovzduší. Vysoký podíl individuálních topenišť a malých kotelen spalujících méně kvalitní tuhá paliva, stavební činnost, rozvoj automobilismu na komunikacích, které nejsou pro tuto intenzitu dopravy dimenzovány, spolu s podílem sekundární prašnosti jsou nejdůležitějšími faktory, ovlivňujícími vysokou prašnost.

Zachycení dostatečného množství suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ s obsahem těžkých kovů je technicky realizováno systémem bypassu v tzv. ACCU jednotce měřícího systému, kterou lze dle požadavku na dobu zprůměrování koncentrace dopředu naprogramovat. Stopová množství kovů jsou stanovována v laboratoři technikou ICP-MS.

Od roku 2000 se spektrum stanovovaných základních toxických prvků stabilizovalo, celostátně jsou sledovány v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ ve venkovním ovzduší kadmium, olovo, arzén, chrom, nikl a mangan, původně sledovaný zinek byl ze spektra základních těžkých kovů vypuštěn a výběrově se sledují další prvky ve specificky zatížených lokalitách. V rámci úsporných opatření jsou koncentrace sledovaných kovů stanovovány v posledních letech jako průměr ze 14-tidenních sumačních vzorků.

Imisní limity, cílové imisní limity pro stanovené kovy jsou stanoveny v příloze č. 1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 ve znění pozdějších předpisů a jejich hodnoty jsou uvedeny v tabulce 1.6.

Tab. 1.6 Imisní limity (IL), cílové imisní limity (CIL) a datum splnění příslušného limitu pro stanovené kovy vyhlášené pro ochranu zdraví lidí dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Prvek	Účel vyhlášení	Parametr a doba průměrování	Hodnota IL / CIL [μg.m ⁻³]	Datum splnění limitu
Olovo (Pb)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,500	(1.1.2005)
Kadmium (Cd)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,005	31.12.2012
Arzen (As)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,006	31.12.2012
Nikl (Ni)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,020	31.12.2012

Pro mangan a chrom není hodnota imisního limitu výše uvedeným nařízením vlády stanovena.

Pro hodnocení imisní koncentrace manganu lze použít referenční koncentraci 0,15 μg/m³/rok vydanou v roce 2003 SZÚ Praha jako koncentraci pro látku s prahovými účinky, která vychází z doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2000.

Pro hodnocení koncentrace celkového chromu ve venkovním ovzduší, tj. variabilní směs Cr+III a Cr+VI není k dispozici vhodná referenční koncentrace (referenční koncentraci pro Cr+VI nelze použít).

V tabulce 1.7 jsou uvedeny 14-denní koncentrace sledovaných těžkých kovů v prašném aerosolu naměřené v průběhu příslušného roku a v tabulce 1.8 aritmetické průměry za kalendářní rok získané aritmetickým průměrováním aktuálních hodnot.

Tab. 1.7 14-denní koncentrace vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM_{10} ($ng.m^{-3}$)

Datum	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
3.1.-16.1.	0,24	7,26	0,81	0,91	0,51	1,5
17.1.-30.1.	0,52	14	2,11	1,12	0,86	2,74
31.1.-13.2.	0,31	9	1,77	0,91	1,1	2,19
14.2.-27.2.	0,67	19,7	2,18	1,3	1,89	4,6
28.2.-13.3.	0,36	11,3	1,09	1,09	0,38	2,51
14.3.-27.3.	0,24	8,98	1,53	1,16	0,45	1,76
28.3.-10.4.	0,18	5,71	0,53	1,36	0,68	1,71
11.4.-24.4.	0,29	17,7	0,91	1,78	<0,2	3,04
25.4.-8.5.	0,28	12,2	0,66	2,25	<0,2	1,93
9.5.-22.5.	0,16	6,26	0,53	1,54	0,35	2,47
23.5.-5.6.	0,15	5,47	0,67	2,38	<0,2	2,15
6.6.-19.6.	0,09	3,4	0,45	1,23	<0,2	1,74
20.6.-3.7.	0,1	3,68	0,32	1,08	<0,2	1,4
4.7.-17.7.	0,12	4,41	0,65	1,14	0,87	2,21
18.7.-31.7.	0,12	4,1	0,83	1,04	0,34	1,56
1.8.-14.8.	0,16	4,32	0,64	1,14	0,27	1,88
15.8.-28.8.	0,16	4,98	1	1,15	0,56	2,57
29.8.-11.9.	0,14	4,67	0,66	1,35	0,42	2,57
12.9.-25.9.	0,19	6,32	1,25	1,3	0,4	2,2
26.9.-9.10.	0,33	8,93	2,43	1,47	0,4	3,05
10.10.-23.10.	0,34	16,4	1,41	0,86	0,39	2,61
24.10.-6.11.	0,46	11,2	0,99	1,59	0,47	3,44
7.11.-20.11.	0,62	15,7	2,17	1,24	0,63	4,02
21.11.-4.12.	0,3	6,33	0,68	1,8	<0,2	2,52
5.12.-18.12.	0,16	3,54	0,51	1,67	<0,2	1,88
19.12.-31.12.	0,24	5,86	0,85	1,33	<0,2	1,7
Průměr	0,27	8,52	1,06	1,35	0,61	2,38

Tab. 1. 8 Roční průměry vybraných těžkých kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ od roku 2000 ve Svitavách (μg.m⁻³)

Rok	Kadmium (Cd)	Olovo (Pb)	Arzen (As)	Chrom (Cr)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)
	Aritmetický průměr za kalendářní rok (μg.m ⁻³)					
2000	0,0006	0,0167	0,0015	0,0010	0,0008	0,0039
2001	0,0005	0,0099	0,0017	0,0007	0,0007	0,0026
2002	0,0006	0,0093	0,0015	0,0012	0,0010	0,0037
2003	0,0005	0,0112	0,0019	0,0008	0,0009	0,0055
2004	0,0004	0,0069	0,0013	0,0014	0,0014	0,0055
2005	0,0004	0,0093	0,0013	0,0016	< 0,0009	0,0050
2006	0,0003	0,0054	0,0012	0,0011	0,0009	0,0041
2007	0,0004	0,0050	0,0008	< 0,0005	< 0,0009	0,0029
2008 ^{*)}	0,0001	0,0051	0,0006	0,007	0,0010	0,0036
2009	0,0004	0,0054	0,0007	0,0010	0,0012	0,0023
2010	0,0008	0,0080	0,0016	0,0021	0,0008	0,0029
2011	0,0003	0,0085	0,0011	0,0014	0,006	0,0024

^{*)} hodnoty jsou pouze za období červen-prosinec

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

1.2.4. SOUHRN

Kvalita ovzduší v roce 2011 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Suspendované částice (PM₁₀)

Z hlediska hodnot měřených koncentrací se jeví jako zdravotně nejrizikovějším faktorem úroveň koncentrace polétavého prachu – suspendovaných částic frakce PM₁₀, kde se roční průměry ve Svitavách v posledních letech stále pohybují v rozmezí hodnot 20 - 30 μg.m⁻³, což představuje 50% – 75% hodnoty stanoveného ročního imisního limitu. Provedená měření a z nich určené roční průměry pro město Svitavy vykazují v posledních letech víceméně stabilní trend s výjimkou zvýšení v roce 2003, který představoval celorepublikově imisně extrémní rok. Vyšší úroveň znečištění polétavým prachem je zpravidla sledována v zimních a jarních měsících, v jejichž průběhu převážně dochází k překračování imisního limitu pro denní průměrnou koncentraci 50 μg.m⁻³, která nesmí být překročena více než 35krát za rok. V úrovni potenciální expozice suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ se Svitavy v současnosti řadí mezi sídla s úrovní znečištění ovzduší v rozsahu 1/3 I Hr – 2/3 I Hr.

Toxické kovy (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb)

Situace ohledně vývoje obsahu toxických kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ v lokalitě Svitavy má setrvalý a stabilní charakter, koncentrace jsou buď stejné anebo mírně klesají.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění imisemi kovů, kdy se koncentrace pohybují vesměs řádově pod legislativními nebo doporučenými limity a hodnoty imisních charakteristik sledovaných prvků jsou srovnatelné s hodnotami na pozadových stanicích v České republice (Košetice, Bílý Kříž).

V celorepublikovém srovnání obsahu těžkých kovů byly v posledním období potvrzeny dlouhodobě sledované trendy, tj. pozvolný pokles (olovo) nebo víceméně stabilizovaný stav (kadmium, chrom, arsen) bez významnějších výkyvů.

*Poznámka: Další údaje o imisní situaci v ČR lze nalézt na webových stránkách:
Státního zdravotního ústavu
Českého hydrometeorologického ústavu*

*www.szu.cz
www.chmi.cz*

1.3. OVZDUŠÍ – OSTATNÍ

1.3.1. VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2011

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se prováděla pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřících zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

V tabulkách 1.9 a 1.10 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2011 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálů. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1.11 a 1.12), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tab. 1.9 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2011 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr denní	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mráz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchylna od norm. °C	Klasif. měsíce podle teploty
Leden	-1,9	10,5	-16,6	23	-2,5	0,6	N
Únor	-1,9	12,0	-16,9	26	-1,2	-0,7	N
Březen	3,2	17,0	-12,8	27	2,7	0,5	N
Duben	9,9	23,8	-4,3	10	7,0	2,9	VT
Květen	12,6	26,8	-4,6	7	12,5	0,1	N
Červen	16,5	27,8	4,8	0	15,2	1,3	T
Červenec	15,0	30,0	6,5	0	17,0	-2,0	S
Srpen	17,8	33,1	3,4	0	16,8	1,0	N
Září	14,2	28,7	2,2	0	12,7	1,5	T
Říjen	7,4	25,8	-5,2	9	7,7	0,3	N
Listopad	2,1	15,0	-8,0	24	2,1	0,0	N
Prosinec	1,1	9,1	-9,5	26	-0,9	2,0	T
Rok celkem	8,1	33,1	-16,9	152	7,4	0,7	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.10 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2011 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční sráž. normál mm	Procenta sráž. normál	Klasifikace měsíce podle srážek
Leden	27,9	20	0	35	80	N
Únor	11,1	4	1	28	40	VS
Březen	30,9	4	3	37	84	N
Duben	34,5	10	2	41	84	N
Květen	58,7	4	3	63	93	N
Červen	78,2	12	6	80	98	N
Červenec	116,1	12	6	79	147	V
Srpen	46,8	10	3	72	65	S
Září	45,3	6	3	57	79	N
Říjen	35,8	14	4	40	90	N
Listopad	1,3	7	0	42	3	MS
Prosinec	48,0	20	2	42	114	N
Rok celkem	534,6	123	33	616	87	S

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.11 Klimatologické odchylky od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylka	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10 – 3 měs.	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4 – 9 měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 - 4,5	2,1 - 3,0
Teplý	T	1,6 - 3,0	1,1 - 2,0
Normální	N	-1,5 - 1,5	-1,0 - 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

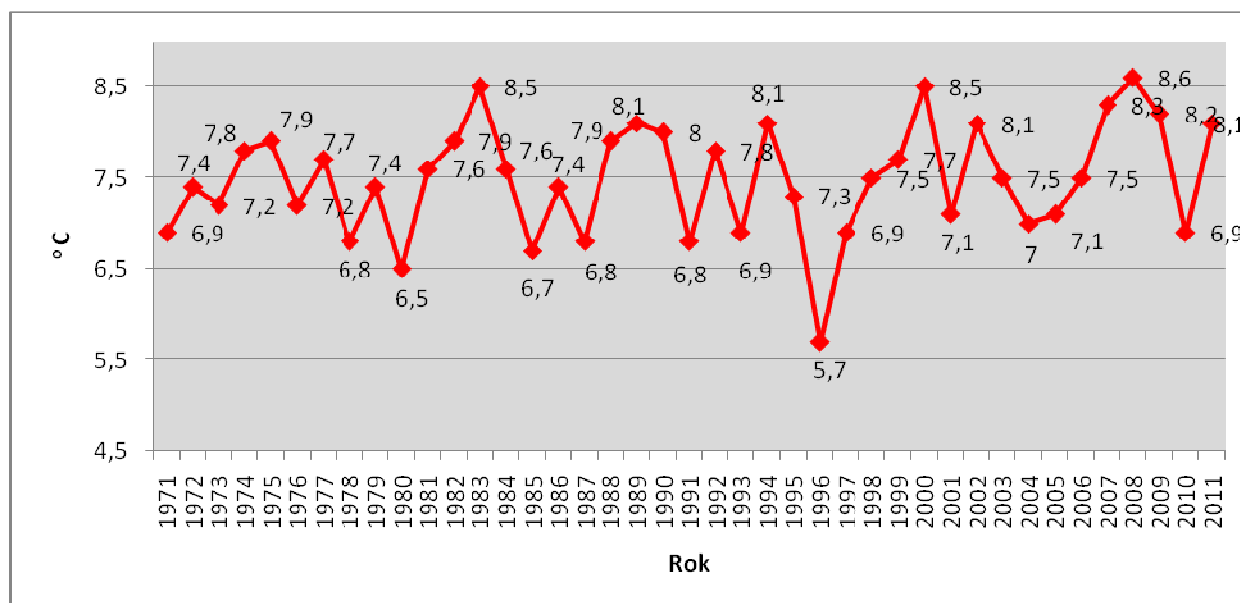
Tab. 1.12 Klimatologické odchylky od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylka od normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Na obrázku 1.1 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2011, na obrázku 1.2 pak suma srážek za období 1971 – 2011.

Obrázek 1.1 Průměrná teplota za období 1971-2011 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

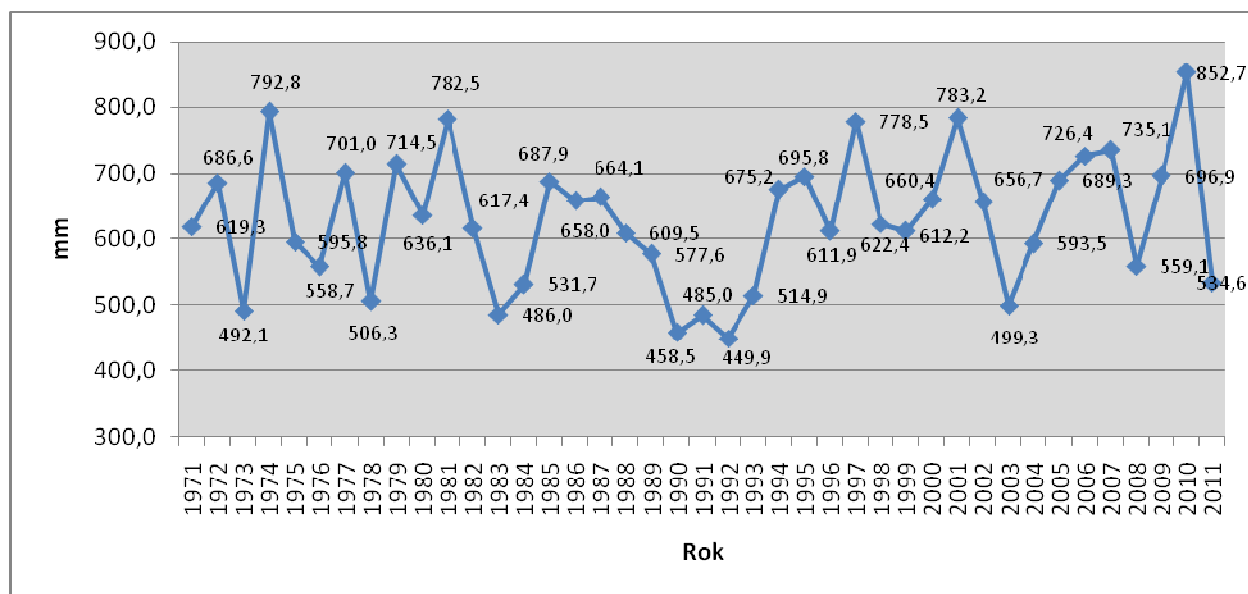

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

Průměrná roční teplota v roce 2011: +8,1 °C

Obrázek 1.2 Suma srážek za období 1971 – 2011 naměřená na stanici

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

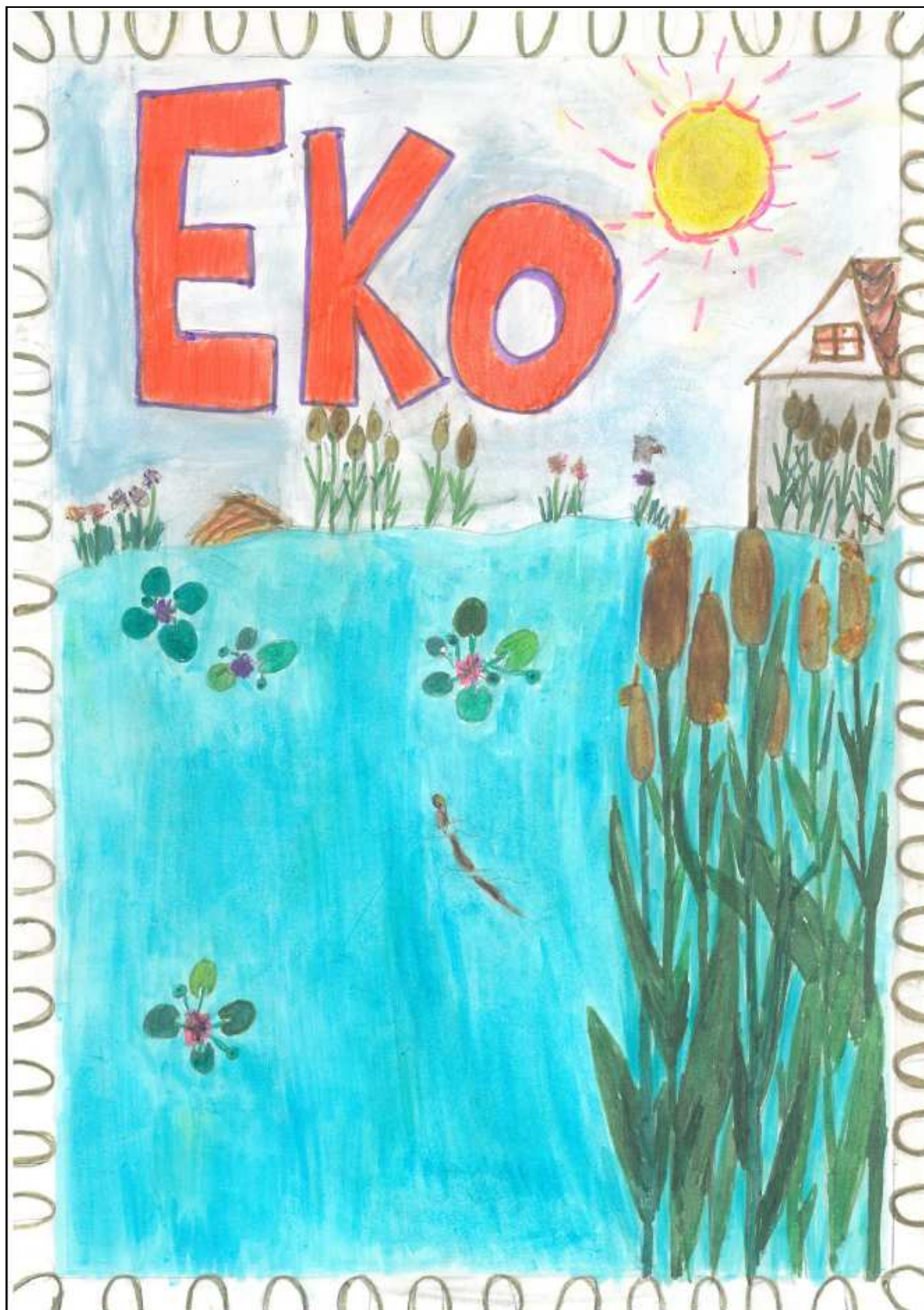
Suma srážek v roce 2011: 534,6 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1.13 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 1997–2011. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tab. 1.13 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 1997 – 2011

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
1997	6,9	Normální	778,5	Vlhký
1998	7,5	Normální	622,4	Normální
1999	7,7	Teplý	612,2	Normální
2000	8,5	Velmi teplý	660,4	Normální
2001	7,1	Normální	783,2	Vlhký
2002	8,1	Teplý	656,7	Normální
2003	7,5	Normální	499,3	Suchý
2004	7,0	Normální	593,5	Normální
2005	7,1	Normální	689,3	Vlhký
2006	7,5	Normální	726,4	Vlhký
2007	8,3	Normální	735,1	Vlhký
2008	8,6	Normální	559,1	Normální
2009	8,2	Normální	696,9	Vlhký
2010	6,9	Normální	852,7	Velmi vlhký
2011	8,1	Normální	534,6	Suchý

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. Sv

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Voda

Lucie Klusáková, ZŠ Sokolovská

2. VODA

2.1. PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1. ZÁPLAVA VE SVITAVÁCH DNE 1.6.2011

Svitavy postihla dne 1. června 2011 přibližně mezi 13 a 14 hodinou bouřka a prudký déšť. Vlivem spadu velkého množství srážek v krátkém čase se zvedla hladina vody v korytě řeky Svitavy a přítoků. K přelití koryta vodního toku nedošlo a koryta vodních toků zvýšené množství srážek odvedla. Byly zaznamenány lokální problémy s odvedením velkého množství srážek v krátkém čase a přehlcení kanalizace v určitých místech.

Povodňová komise nebyla svolána, neboť nebyl dosažen ani 1. stupeň povodňové aktivity. Pro pomoc v zasažených částech města byl nasazen Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje (dále jen „HZS PK“), jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) města Svitavy a jednotka sboru dobrovolných hasičů Březová nad Svitavou.

HZS PK provedl prvotní zásah v základní škole Felberova, kde voda z kanalizace natekla do suterénu. Následně je vystřídala jednotka SDH Svitavy. Členové jednotky pomohli vynést zničené podlahové krytiny, materiály apod.

HZS PK poté prováděl zásah u prodejny ALBERT a na ulici Husova.

Jednotka SDH města Svitavy dále zasahovala ve školce na ul. Československé armády a domů na ul. Na Vějíři a Svitavská, kde byla čerpána voda ze sklepů a suterénů. Majitelům vybraných objektů byly zapůjčeny odvlhčovače.

Jednotka SDH Březová nad Svitavou zasahovala na ulici Kpt. Jaroše, Tichá a Okružní, kde byla čerpána voda ze sklepů a suterénů rodinných domů a provozoven.

2.1.2. AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA DOKONČENÍ PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

V roce 2011 bylo významně postoupeno v přípravě na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Dolní po Komenské náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů a lávek.

Městu Svitavy se na své náklady podařilo nejprve v roce 2006 zajistit příslib financování a v roce 2008 i vydání územního rozhodnutí. V roce 2010 byla dokončena dokumentace ke stavebnímu povolení na rekonstrukci mostů a lávek. Počátkem roku 2010 bylo vydáno rozhodnutí o prodloužení územního rozhodnutí.

O možnosti realizace tohoto úseku bylo opětovně jednáno se správcem toku, kterým je Povodí Moravy s.p. Pro zařazení tohoto úseku do plánu akcí správce toku bylo ze strany města nutné zajistit smlouvy s vlastníky dotčených pozemků o povolení realizace této stavby. Za tímto účelem bylo nutné na náklady města zpracovat detailní dopady stavby na zábery dotčených pozemků řeky Svitavy. Na tuto činnost byly vynaloženy náklady ve výši 63.000 Kč vč. DPH. Příslušné smlouvy zajištěny byly zajištěny a předány Povodí Moravy s.p. v měsíci květnu 2011.

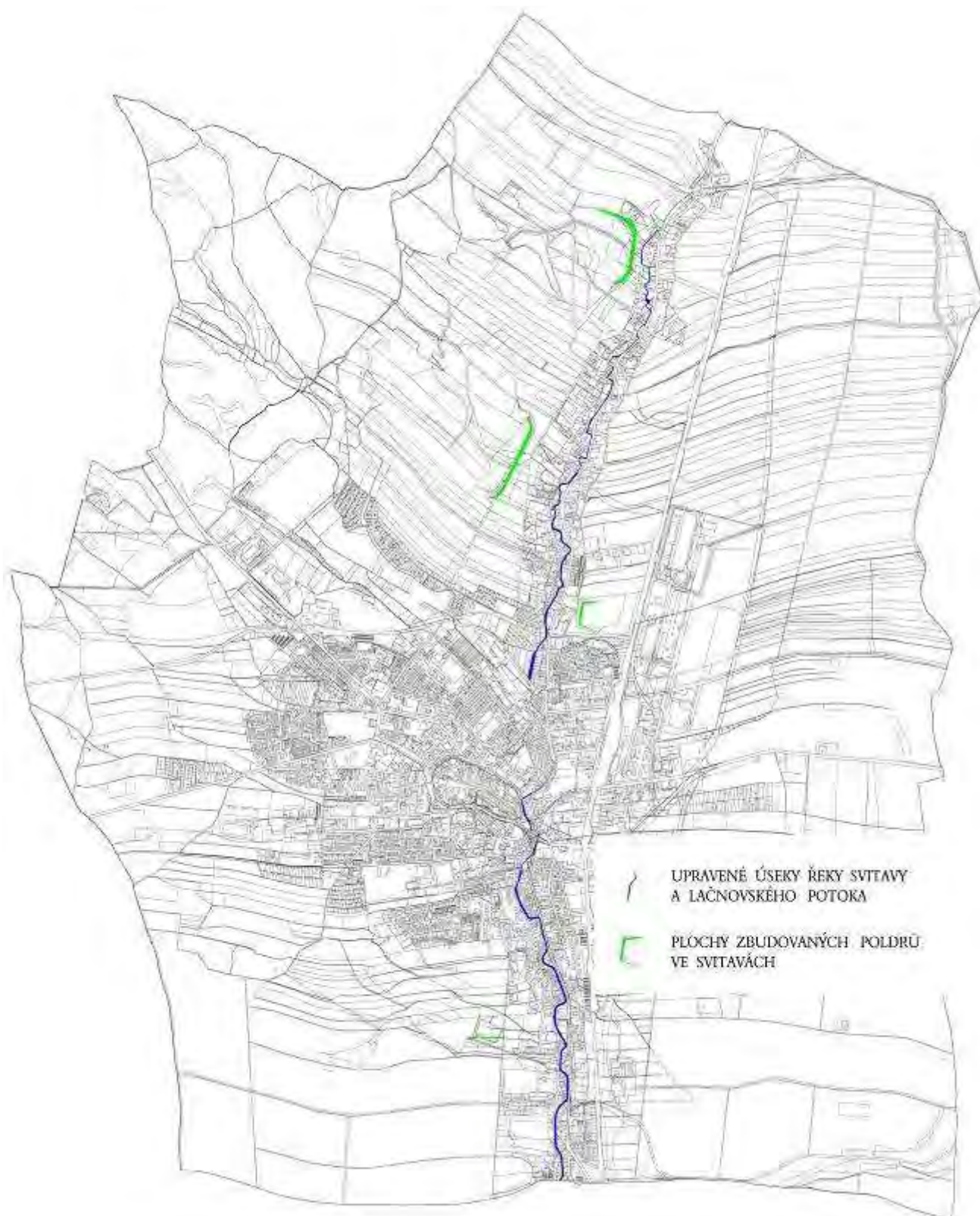
V měsíci srpnu roku 2011 zadal správce toku zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení. Projektová dokumentace byla dokončena v měsíci dubnu 2012. V letošním roce podá správce toku žádost o vydání stavebního povolení.

Současný propočet nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na možnosti získání dotace pro správce toku. Město Svitavy nemá v současné době možnost se o získání podpory ucházet.

O dalším postupu bude vedení města se zástupci Povodí Moravy s.p. dále jednat.

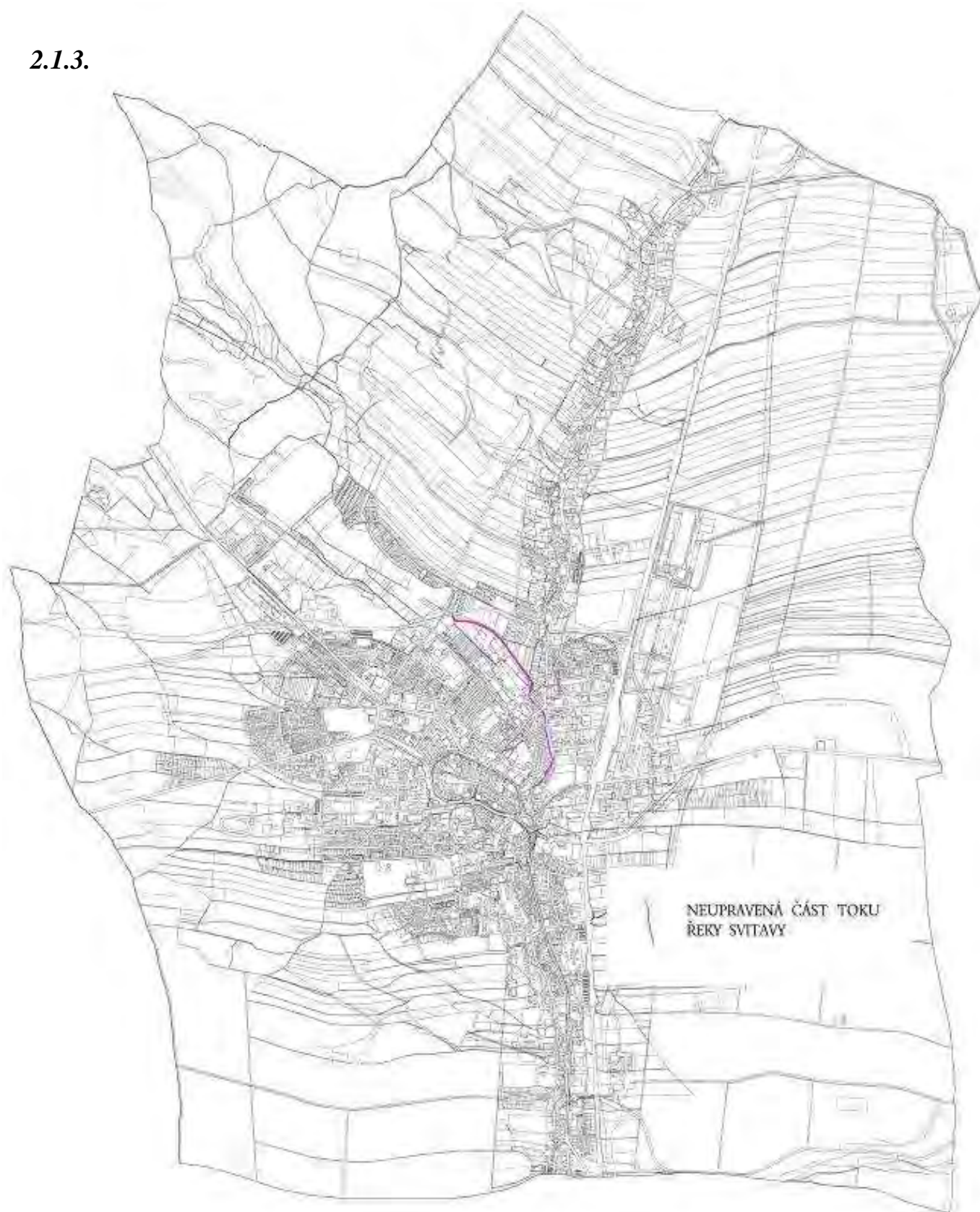
Na obrázku 2.1 jsou uvedeny upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů. Doposud neupravená část toku řeky Svitavy je uvedena na obrázku 2.2.

Obr. 2.1 Upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů ve Svitavách

Obr. 2.2 Neupravená část toku řeky Svitavy ve Svitavách

2.1.3.

2.1.3 ZPRACOVÁNÍ DIGITÁLNÍHO POVODŇOVÉHO PLÁNU PRO ORP SVITAVY

V červnu 2010 schválilo zastupitelstvo města podání žádosti o podporu na realizaci investiční akce „Digitální povodňový plán ORP Svitavy“ v rámci Operačního programu Životní prostředí v programovacím období 2007-2013 (dále jen „OPŽP“), a to konkrétně v prioritní ose 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní.

Povodňový plán obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Svitavy byl zpracován v dubnu 2003. Průběžně probíhá jeho aktualizace tak, aby odpovídal aktuálním skutečnostem a byla zajištěna součinnost všech organizačních složek. Tento plán pak doplňují plány obcí, přičemž v našem správním obvodu jsou zpracovány povodňové plány těchto obcí:

- Svitavy
- Bohuňov
- Březová nad Svitavou
- Hradec nad Svitavou
- Karle
- Opatov
- Opatovec
- Rozhraní
- Vendolí.

Pro zefektivnění práce povodňových orgánů a zlepšení informovanosti veřejnosti byl připraven záměr zpracovat digitální povodňový plán ORP Svitavy (dále jen „dPP“) a využít na jeho zpracování dotace z OPŽP.

Na základě provedeného výběrového řízení rozhodla rada města v srpnu 2011 o uzavření smlouvy o dílo se společností HYDROPROJEKT CZ a.s., Praha.

Harmonogram zpracování byl záměrně stanoven na období duben - prosinec 2012, a to v návaznosti na předpokládanou dobu schvalovacího procesu při přiznávání dotace v rámci projektů OPŽP. Tento proces byl nakonec úspěšný. Rozhodnutí o poskytnutí dotace a návrh smlouvy o poskytnutí podpory obdrželo město od Státního fondu životního prostředí 26.4.2012. Rada města odsouhlasila uzavření smlouvy na svém jednání dne 28.5.2012.

2.1.4. VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2011 jsou uvedeny v tab. 2.1.

Tab. 2.1 Prostředky vynaložené na protipovodňové opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2011

rok	investiční akce	náklady (v tis. Kč vč. DPH)	investor
1999	Obnova retenční schopnosti rybníka Rosnička	10.500	město Svitavy
1999-2000	I. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od ul. U Tří Dvorů po světelnou křižovatku)		
	- příprava území na Komenského náměstí (demolice školy a její přemístění na ul. Kijevskou), přeložky inženýrských sítí, lávky	8.500	město Svitavy
	- výstavba kanalizace	4.000	VODA A SPORT s.r.o.
	- přeložka koryta řeky Svitavy, zkapacitnění koryta, přeložky inženýrských sítí	20.000	Povodí Moravy s.p.
2000-2001	Výstavba suchého poldru v Moravském Lačnově	4.500	město Svitavy
2004-2005	II. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od světelné křižovatky po obec Hradec nad Svitavou)		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	14.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavba ochranných zídek, přeložky inženýrských sítí	40.000	Povodí Moravy s.p.
	I. etapa protipovodňových opatření na Lačnovském potoce		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	7.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka v délce 1,2 km od soutoku s řekou Svitavou, výstavba dvou suchých poldrů, přeložky inženýrských sítí, výkupy pozemků	35.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2006	- projektové dokumentace a studie na III. etapu řeky Svitavy	368	město Svitavy
	- manipulační řády pro poldry v majetku města		
2007	- projekt na protipovodňová a protierozní opatření ORP Svitavy	500	Pardubický kraj
2008	- projekt na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	Město Svitavy

	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	5.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2009	- Projekt zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	28.190	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	6.225	Město Svitavy
2010	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	5.653	Město Svitavy
2011	Svitava, Svitavy – zajištění průtočnosti koryta III. etapa - PD k záborům dotčených pozemků	63	Město Svitavy
Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2011		190.891	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

2.2. PITNÁ VODA

2.2.1. ZPRÁVA O STAVU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2011

Provozování Skupinového vodovodu Svitavy od 1.1.2010 provozuje Vodárenská Svitavy s.r.o. na základě Smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu ze dne 6.10.2009, dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce února 2012 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy.

Zásobování vodou obcí Svitavy, Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny, včetně možnosti dotace vodovodu obce Kukle z vodovodní sítě Javorníka – tato možnost v roce 2011 využita nebyla. Na základě smlouvy na vodu předanou pro obec Hradec nad Svitavou bylo v uplynulém roce fakturováno 2.210 m³. V roce 2011 byly využívány zdroje Olomoucká a Čtyřicet Lánů a z jednotlivých lokalit byla čerpána voda v množství a kvalitě uvedené v tabulce 2.2.

Tab. 2.2 Informace o množství a kvalitě využití zdrojů pitné vody pro zásobování obcí Skupinového vodovodu Svitavy v roce 2011

Prameniště – lokalita (zdroj)	Zvodeň	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr *) (l/s ; m ³ /rok)	Výroba za rok 2011 (m ³ /rok)	Průměr NO ₃ za rok 2011 (mg/l)
Čtyřicet Lánů (SV1-2)	střední turon	60	60 ; 900.000	406.424	47,08
Čtyřicet Lánů (SV3)	spodní turon	12	12 ; 900.000	314.797	13,6
Olomoucká (S1-3)	střední turon	65	65 ; 950.000	45.807	48,6
Olomoucká (S4)	spodní turon	28	28 ; 950.000	493.924	2,35

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Pozn. *) Povolené množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozbory dle schváleného „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2011“ na základě požadavků zák. č. 471/2005 o ochraně veřejného zdraví. Odběry vzorků prováděla na základě smlouvy Orlická Laboratoř s.r.o. Průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství byla 21,26 mg/l dusičnanů, což představuje úbytek oproti předcházejícímu roku o cca 1,1 mg/l. Z prameniště Lány dodávána voda v průměrné kvalitě 34,18 mg/l dusičnanů a z prameniště Olomoucká 7,87 mg/l. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství.

Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty po jednotlivých obcích za rok 2011 jsou uvedeny v tabulce 2.3.

Tab. 2.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2011

Skupinový vodovod Svitavy 2011	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Celkem	1.260.952	942.647	2.210	23.566	316.095	25,06%

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Vodárenská Svitavy s.r.o. provádí fakturaci vodného dle harmonogramu s čtvrtletní a pololetní fakturací u odběratelů bez záloh a roční se zálohami z toho důvodu nebyl uzavřen celoroční cyklus fakturace u všech odběrů, proto jsou k ročnímu přehledu o výrobě dopočítány dodané m³ (dle dohadných m³). Protože rok 2009 byl ovlivněn dofakturací končícího provozovatele a rok 2010 dopočtením dohadných m³, není možné předcházející roky porovnávat. K mírnému nárůstu ztrát došlo vlivem zvýšeného počtu odkalování koncových větví vodovodu a počtem poruch.

Tabulka 2.4 ukazuje porovnání výroby, fakturace a ztrát za roky 2000 – 2011.

Tab. 2.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2000-2011

Rok	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Ztráty (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2000	1.789.000	1.086.391	702.609	27.852	39,27%	37,72%
2001	1.684.092	1.106.460	577.632	24.970	34,30%	32,82%
2002	1.652.871	1.100.500	552.371	15.880	33,42%	32,46%
2003	1.648.029	1.078.496	569.533	17.180	34,56%	33,52%
2004	1.320.663	1.030.984	289.679	3.600	21,93%	21,66%
2005	1.362.274	1.004.868	357.406	20.890	26,24%	24,70%
2006	1.370.120	1.018.824	351.296	13.900	25,64%	24,63%
2007	1.382.996	1.023.759	359.237	15.750	25,98%	24,84%
2008	1.313.809	993.493	28.300	320.316	24,38%	22,23%
2009	1.337.724	1.099.160	23.800	238.564	17,83%	16,05%
2010	1.219.687	1.002.551	21.954	21.954	17,80%	16,00%
2011	1.260.952	944.857	316.095	23.566	25,06%	23,20%

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Přehled odstraněných poruch na skupinovém vodovodu Svitavy v členění po obcích v roce 2011 je uveden v tabulce 2.5.

Tab. 2.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2011

Obec \ Poruchy 2011	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
	Lomy	Hrdla		
Svitavy	19	2	28	15
Koclířov	5	0	1	3
Kamenná Horka	1	0	0	0
Hřebeč	0	0	0	1
Javorník	0	1	1	4
Vendolí	8	3	5	0
Ostrý Kámen	0	0	0	0
Karle	1	0	0	0
Celkem	34	6	35	23

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2011 bylo odstraněno o 7 ks poruch více než v roce 2010, tj. 98.

Údržba na objektech a vodovodních řadech probíhala dle schváleného provozního řádu. Mimo jiné byly provedeny nátěry klempířských prvků a dřevěného obložení na čerpacích stanicích a vodojemech, byl proveden ochranný nátěr stožárů transformátorů. Ve spolupráci s vlastníkem a pojišťovnou byla řešena škoda způsobená vandalizmem spáchaná na střeše čerpací stanice Kostelní Luka. V roce 2011 byla vybudovaná část vodovodního řadu na ulici Zadní v městské části Lačnov. Proběhla rekonstrukce vodovodního řadu v ulici Žižkova, včetně všech vodovodních přípojek.

2.2.2. KVALITA PITNÉ VODY

Hodnocení kvality pitné vody je souborem mnoha ukazatelů a hodnocení. Na základě provedených měření provozovatele (Vodárenská Svitavy s.r.o.) i OHS Svitavy je pitná voda ve vodovodní síti ve Svitavách ve velmi dobré kvalitě. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.6. Jedná se o výtah z kompletních rozborů prováděných provozovatelem vodovodu.

Tab. 2.6 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2011

Ukazatel	Jednotka	Limit	Průměr	Max.	Min.	Počet stanovení
enterokoky	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	11
Escherichia coli	KTJ/100ml	max.0	0	0	0	11
koliformní bakterie	KTJ/100ml	max.0	0,08	1	1	11
abioseston	%	max.10	2	2	2	1
mikroskop. obraz: počet org.	jedinci/ml	max.50	0	0	0	1
mikroskop. obraz: živé org.	jedinci/ml	max.0	0	0	0	1
kultivovatelné organismy při 22 °C	KTJ/ml	max.200	17	161	0	11
kultivovatelné organismy při 36 °C	KTJ/ml	max.20	33	76	0	11
1,2-dichlorethan	µg/l	max.3	0,3	<0,3	<0,3	1
amonné ionty	mg/l	max.0,50	0,05	<0,05	<0,05	9

antimon	µg/l	max.5,0	1,4	1,4	1,4	1
arsen	µg/l	max.10	1	<1	<1	1
barva	mg/l Pt	max.20	5	<5	<5	9
benzen	µg/l	max.1,0	0,1	<0,1	<0,1	1
benzo(a)pyren	µg/l	max.0,010	0,002	<0,002	<0,002	1
bór	mg/l	max.1,0	0,02	0,02	0,02	1
bromičnany	µg/l	max.10	2,5	<2,5	<2,5	1
dusičnany	mg/l	max.50	28,5	38,7	6,1	9
dusitany	mg/l	max.0,50	0,02	<0,02	,0,02	9
dusičnany+dusitany		max.1	0,695	0,77	0,66	4
fluoridy	mg/l	max.1,5	0,05	0,05	0,05	1
hliník	mg/l	max.0,20	0,02	<0,02	<0,02	1
hořčík	mg/l	20 - 30	3,66	3,66	3,66	1
CHSK-Mn	mg/l	max.3,0	0,5	3,0	0,16	9
chlor volný	mg/l	max.0,30	0,03	0,03	<0,03	11
chlorethen	µg/l	max.0,50	0,17	<0,17	<0,17	1
chloridy	mg/l	max.100	15,6	19,9	5,9	9
chrom celkový	µg/l	max.50	1	1	1	1
chuť	stupeň	max.2	0	0	0	9
kadmium	µg/l	max.5,0	0,5	<0,5	<0,5	1
konduktivita	mS/m	max.125	50,4	56,7	43,5	9
kyanidy celkové	mg/l	max.0,050	0,003	<0,003	<0,003	1
mangan	mg/l	max.0,050	0,01	0,01	0,01	1
měď	µg/l	max.1000	13	13	13	1
nikl	µg/l	max.20	1	1	1	1
olovo	µg/l	max.25	1	<1	<1	1
pach	stupeň	max.2	0	0	0	9
atrazin	µg/l	max.0,10	0,009	0,009	0,009	1
desethylatrazin	µg/l	max.0,10	0,01	0,01	0,01	1
chlorpyrifos	µg/l	max.0,10	0,005	<0,005	<0,005	1
chlortoluron	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
isoproturon	µg/l	max.0,10	0,02	<0,02	<0,02	1
2,4-D	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPA	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
MCPB	µg/l	max.0,10	0,04	<0,04	<0,04	1
pesticidní látky celkem	µg/l	max.0,50	0,019	0,019	0,019	1
pH		6,5 - 9,5	7,45	7,57	7,28	9
benzo(b)fluoranthen	µg/l		0,002	0,002	0,002	1
benzo(k)fluoranthen	µg/l		0,002	0,002	0,002	1
benzo(g,h,i)perylene	µg/l		0,002	0,002	0,002	1
indeno(1,2,3-cd)pyren	µg/l		0,002	0,002	0,002	1
PAUsuma	µg/l	max.0,10	0	0	0	1
rtuť	µg/l	max.1,0	0,2	<0,2	<0,2	1
selen	µg/l	max.10	1	<1	<1	1
sírany	mg/l	max.250	38,85	48,1	23,4	9
sodík	mg/l	max.200	2,1	2,1	2,1	1
tetrachloreten	µg/l	max.10	0,8	<0,8	<0,8	1
trichlorethen	µg/l	max.10	0,4	<0,4	<0,4	1
TCE+PCE	µg/l	max.10	0	0	0	1
chloroform	µg/l	max.30	0,8	0,8	<0,8	1
bromoform	µg/l		0,3	0,3	0,3	1

2.2.3. DRUHÁ ETAPA OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ KVALITY PITNÉ VODY

Město Svitavy se ve spolupráci se svazkem obcí Skupinový vodovod Svitavy dlouhodobě snaží o zlepšování kvality pitné vody. V roce 2005 byly zbudovány nové zdroje, umožňující čerpat z hloubky přibližně 200 m vodu s minimálním obsahem dusičnanů. Tu je dokonce možné používat i pro přípravu kojenecké stravy.

Bohužel kapacita zmíněných zdrojů kryje přibližně poloviční spotřebu odběratelů a navíc je vzhledem ke kapacitě jednotlivých zdrojů a nerovnoměrným odběrům v různých částech města nerovnoměrně distribuována. Voda s nižším obsahem dusičnanů je totiž jímána v prameništi Olomoucká, z té je však zásobováno menší množství odběratelů v severovýchodní části města. Proto bylo přistoupeno k přípravě na zbudování dalších dvou zdrojů, které mají zajistit pro město Svitavy a okolní obce Javorník, Kamenná Horka, Karle, Koclířov a Vendolí zásobování vodou s obsahem dusičnanů pod 15 mg/l. V současné době je průměrný obsah dusičnanů v pitné vodě na hranici 23 mg/l. Pro informaci uvádíme, že ještě v roce 2005 byl tento ukazatel 47,8 mg/l, přičemž limit nejvyšší mezní hodnoty je stanoven na 50 mg/l.

Rovnoměrné zásobování vodou o stejné kvalitě s nízkým obsahem dusičnanů by mělo dále podpořit propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány, s jehož zbudováním se počítá v období 2013-2014. Toto propojení umožní přečerpávání přebytků pitné vody z hloubek 200m do vodojemu Lány, ze kterého je zásobována většina odběratelů ve městě.

Dva nové zdroje budou vybudovány ve stávajících prameništích Olomoucká a Lány. Samotné stavební práce budou probíhat relativně krátce, a to od prosince 2011 do března 2012. Následovat však bude složitý proces povolení čerpací zkoušky a provedení zkoušky samotné, která bude probíhat po dobu devadesáti dní. Ukončení této fáze je naplánováno na listopad 2012.

Následující fáze bude čistě odborná a hlavně administrativní. Bude zahrnovat vypracování zpráv o provedení hydrogeologického průzkumu, přípravu a zajištění tzv. zjišťovacího řízení ohledně povolení nakládání s podzemními vodami. Celá akce bude završena v rámci řízení o posouzení vlivů na životní prostředí a závěrečným povolením k nakládání s podzemními vodami.

Vzhledem k výše uvedenému je termín pro definitivní realizaci díla stanoven na prosinec 2013, kdy se počítá s napojením nových zdrojů pitné vody do vodovodní sítě.

Investorem akce je Skupinový vodovod Svitavy. Celkové náklady na zhotovení díla činí částku ve výši 14,997 mil. Kč bez DPH.

Je velmi významné, že se na financování podařilo zajistit dotaci z Ministerstva zemědělství ČR ve výši 8,843 mil. Kč. Poděkování patří i Pardubickému kraji, který realizaci podpořil dotací ze svého rozpočtu ve výši 1,6 mil. Kč. Zhotovitelem díla je společnost VCES a.s., Praha.

Věříme, že se nám náročný proces získání nových kvalitních zásob pitné vody podaří a že si o Vánocích roku 2013 vychutnáme jeden společný dárek s trvalým užitkem.

2.3. ODPADNÍ VODA

2.3.1. ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

PŘEHLED ČINNOSTÍ NA KANALIZACI

Kanalizace byla v roce 2011 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace (platnost do 31.12.2012) a kanalizačním řádem města Svitavy (platnost do 31.12.2015)

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Průběžně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svitavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

Z provozních prostředků byla v roce 2011 řešena tato nápravná opatření:

- odstranění havárie na ul. U Stadionu 44 (zborcená šachta)
- odstranění havárie na ul. Hybešova 32 (zborcená šachta + přípojky)
- odstranění havárie na ul. Lázeňská 91, 93 (zborcená šachta + přípojky)
- odstranění havárie na ul. Kpt. Nálepky 55 (zborcená šachta + přípojky)
- odstranění poruchy na kanalizaci v křiž. ulic Hálkova – Národního osvobození
- výměna el. rozvaděče v podtlakové stanici Lačnov.

Z prostředků nájemného byla provedena rekonstrukce kanalizace v ul. Žižkova, Rokycanova, B. Němcové, Hrnčířská a propojení kanalizace U Tří dvorů.

V průběhu roku byla prováděna běžná údržba tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy firem Vodárenská Svitavy s.r.o., AQUASERV s.r.o. a SEZAKO Prostějov s.r.o.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2011 ve Svitavách je 137. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci 49. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Z nájemného bude v roce 2012 čerpána jedna polovina finančních prostředků na krytí výdajů spojených s rekonstrukcí městské čistírny odpadních vod a z druhé poloviny budou realizovány rekonstrukce kanalizací dle schváleného plánu.

Jako každoročně bude probíhat pravidelná deratizace kanalizační sítě.

PODTLAKOVÁ KANALIZACE – LAČNOV

V roce 2011 nedošlo k žádným závažnějším poruchám a událostem na podtlakové kanalizaci.

Do podtlakové stanice byly instalovány dvě nové vývěvy k posílení výkonu, které zajistí dostatečnou kapacitu systému ve vztahu ke špičkám a případnému rozvoji v této lokalitě.

2.3.2. ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

PROVOZ ČOV V ROCE 2011

Provoz ČOV byl v roce 2011 zabezpečován v souladu s:

- Provozním řádem ČOV (schválen OŽP MěÚ Svitavy dne 18.2.2004, platnost není omezena)
- podmínkami vodoprávního povolení k vypouštění vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje dne 22.1.2008 (po zahájení rekonstrukce ČOV v únoru 2012 se řídí vypouštění odpadních vod stavebním povolením).

Z hlediska dalšího provozování ČOV je v současné době prioritou vytvoření podmínek pro dosažení zpřísněných požadavků na kvalitu vypouštěných vod. Tyto požadavky jsou stanoveny NV č.61/2003 Sb. a jeho novelou - NV č. 229/2007 Sb., které je platné od 1.10.2007. V květnu 2008 byla zpracována projektová dokumentace pro stavební povolení „Intenzifikace ČOV Svitavy“ (EKOEKO s.r.o. České Budějovice). Připravovaná akce řeší především vybavení ČOV technologií pro zajištění zvýšeného odstraňování dusíku a fosforu. Jedná se komplexní intenzifikaci ČOV zahrnující i rekonstrukci stavebních konstrukcí a výměnu strojního zařízení, které je na hranici morální i fyzické životnosti, rekonstrukci kalové koncovky, včetně hygienizace kalu, a plynového hospodářství. Dále budou provedeny zásahy a úpravy pro optimalizaci provozních nákladů na elektrickou a tepelnou energii a stavební úpravy zaměřené na dodržení stavebních, hygienických a bezpečnostních předpisů.

Stavební povolení bylo vydáno rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 27.8.2008. Tímto rozhodnutím bylo současně povoleno vypouštění odpadních vod pro období výstavby, zkušební provozu a pro období trvalého provozu ČOV. Rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 5.6.2012 bylo prodlouženo stavební povolení s tím, že stavba bude dokončena do 30.6.2014.

Vzhledem k tomu, že stavbu nebylo možno zahájit v předpokládaném termínu, bylo požádáno o prodloužení platnosti stavebního povolení a změnu účinnosti povolení pro nakládání s odpadními vodami.

CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ HODNOCENÍ PROVOZU ČOV

Tab. 2.7 Srovnání skutečných průtoků na ČOV s projektovanými parametry

		skutečnost 2011	projekt
Q _{roční}	m ³ /rok	1.376.043	2.056.775
Q ₂₄	m ³ /den	3.770	5.635
Q _{prům}	l/s	43,6	65,2

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

HODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

a) porovnání výsledků s povolením k vypouštění z ČOV

V tabulce 2.8 jsou porovnány výsledky rozborů 24 hod. směsných vzorků odebíraných na odtoku z ČOV v roce 2011 s limity „p“ tj. přípustnými koncentracemi, které jsou stanoveny platným povolením.

Tab. 2.8 Porovnání výsledků směsných vzorků s emisními limity („p“) v roce 2011 na ČOV

Ukazatel	„p“ mg/l	naměřené hodnoty* mg/l
CHSK _{Cr}	80	38
BSK ₅	17	7
NL	20	22
N _{anorg.}	20	14
P _{celk}	2	1,4

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

* naměřené hodnoty – jedná se o nejvyšší hodnoty naměřené v období 01-12/2011, vyjma ukazatelů P_c a N_{anorg.}, kde se jedná o průměr za období 01-12/2011 (limitní hodnoty těchto ukazatelů jsou stanoveny jako průměr za posledních 12 měsíců).

Překročení přípustné koncentrace (limit „p“) bylo zaznamenáno pouze 1x u ukazatele NL. Překročení maximální koncentrace (limit „m“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění.

b) porovnání s limity zpoplatnění dle z.č. 254/2001 Sb.

Poplatky za znečištění obsažené ve vypouštěných odpadních vodách se platí v případě, že jsou překročeny současně koncentrační a hmotnostní limity zpoplatnění stanovené z. č. 254/2001 Sb.

V tabulce 2.9 jsou uvedeny průměrné roční koncentrace znečištění dosažené v roce 2011 a koncentrační limity zpoplatnění.

Tab. 2.9 Srovnání průměrných ročních koncentrací na ČOV s koncentračními limity zpoplatnění

Ukazatel	Roční prům. hodnoty mg/l	Koncentrační limity mg/l
CHSK _{Cr}	24,4	40
NL	7,4	30
RAS	483,7	1200
N _{anorg.}	14,0	20
P _{celk}	1,4	3
AOX	0,032	0,2
Hg	<0,0003	0,002
Cd	<0,001	0,01

Z vyhodnocení vyplývá, že v současné době není zpoplatněno znečištění obsažené ve vypouštěných vodách.

KALOVÉ, ODPADOVÉ A PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2011 jsou uvedeny v tabulce 2.10.

Tab. 2.10 Produkce kalu v roce 2011

Surový kal + přebytečný	15.606 m ³ /rok + 42,8 m ³ /den
Odvodněný kal	1.372 t (cca 24 % sušiny)

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2011 byly veškeré produkované odvodněné kaly předávány smluvnímu odběrateli – fa Brepa s.r.o. Dolní Břežany (680 t) a fa ENVIROX s.r.o., Praha (692 t).

V průběhu roku 2011 byla kvalita produkovaných kalů ověřena 4 rozborů pro stanovení obsahu živin a rizikových prvků.

NAKLÁDÁNÍ S DALŠÍMI ODPADY

Údaje o produkci odpadů na ČOV za rok 2011 jsou uvedeny v tabulce 2.11.

Tab. 2.11 Nakládání s dalšími odpady

Odpady	Množství	Způsob likvidace
Produkované odpady odpad z lapáku písku	71,06 t/rok	skládkování
Shrabky z česlí	47,70 t/rok	skládkování
Odpad přijatý ke zneškodnění (odpady ze septiků a jímek)	1.692 m ³ /rok	jako odpadní voda

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Příjem a čištění předmětných odpadních vod bylo prováděno v souladu s interním předpisem provozovatele, který je schválen majitelem.

PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Údaje o plynovém a olejovém hospodářství jsou uvedeny v tabulce 2.12.

Tab. 2.12 Plynové a olejové hospodářství na ČOV

Produkce bioplynu	136.940 m ³
Spáleno v kotelně	130.009 m ³
Spáleno hořákem zbytkového plynu	6.931 m ³
Spotřeba LTO	12.724 kg
Spotřeba zemního plynu	12.935 m ³

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

PROVOZ ČOV Z HLEDISKA PLATNÝCH PŘEDPISŮ

Kontrola provozu ČOV

Dne 26.06.2011 provedli pracovníci oddělení ochrany vod ČIŽP OI Hradec Králové kontrolu provozu ČOV Svitavy. Revizí nebyly zjištěny žádné závady a nedostatky, které by byly hodnoceny jako porušení povinností a nebylo prokázáno nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2011 byly stanoveny pro ČOV Svitavy zálohy na poplatky ve výši 190.000,- Kč. Vyúčtování poplatků za rok 2011 - 137.604,- Kč.

V roce 2012 budou placeny poplatky pouze za objem vypouštěných vod. Zálohy na poplatky byly stanoveny v celkové výši 190.000,- Kč.

2.3.3. REALIZACE INVESTIČNÍ AKCE INTENZIFIKACE ČOV SVITAVY

Rada města na svém jednání dne 23.5.2011 rozhodla o výběru nejvhodnější nabídky v rámci nadlimitní veřejné zakázky na akci „Intenzifikace ČOV Svitavy“, kterou je nabídka společnosti IMOS Brno, a.s., Olomoucká 174, 627 00 Brno, IČ: 25322257 (dále jen „IMOS“).

Následně rada města na jednání dne 20.6.2011 schválila uzavření smlouvy o dílo se společností IMOS s tím, že smlouva bude uzavřena až po uplynutí lhůt, během nichž zadavatel nesmí dle zákona o veřejných zakázkách smlouvu uzavřít.

Právo podat návrh na přezkoumání rozhodnutí zadavatele využil jeden z uchazečů, který byl z účasti v zadávacím řízení vyloučen pro nesplnění zadávacích podmínek. Tento uchazeč podal návrh na přezkoumání k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) dne 30.6.2011.

O návrhu účastníka zadávacího řízení rozhodl ÚOHS dne 5.12.2011 a zamítnul jej. Ve výroku rozhodnutí o zamítnutí návrhu ÚOHS podrobně zdůvodnil, že město Svitavy v rámci zadávacího řízení postupovalo v souladu se zákonem o veřejných zakázkách a nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření vůči zadavateli veřejné zakázky, tj. městu Svitavy. Proti tomuto rozhodnutí ÚOHS podal vyloučený uchazeč dne 12.12.2011 rozklad.

ÚOHS vyzval dne 13.12.2011 účastníky řízení, aby se ve lhůtě 5 dnů od doručení výzvy vyjádřili k rozkladu. Stanovisko zadavatele veřejné zakázky k rozkladu ze dne 19.12.2011 obsahuje kromě jiného i návrh, aby bylo prvostupňové rozhodnutí ÚOHSu v celém rozsahu potvrzeno.

Dne 20.12.2011 vydal ÚOHS vyrozumění o zastavení řízení o rozkladu, přičemž účastníky řízení informoval, že dne 14.12.2011 obdržel od vyloučeného uchazeče zpětvzetí návrhu na rozklad. Dne 28.12.2011 pak ÚOHS správní řízení zastavil. Rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci dne 18.1.2012.

Po nabytí právní moci rozhodnutí ÚOHS o zastavení řízení byla dne 2.2.2012 uzavřena smlouva o dílo se společností IMOS. Zároveň s podpisem smlouvy byl uzavřen dodatek, jehož předmětem je zejména úprava termínů realizace, neboť z důvodu délky trvání řízení u ÚOHS nemohl zhotovitel zahájit provádění díla v původně plánovaném termínu uvedeném ve smlouvě o dílo. S ohledem na změnu zákona o DPH obsahuje dodatek i úpravy ustanovení k ceně díla a vzájemné fakturaci.

Cena díla dle výsledku zadávacího řízení činí částku ve výši 116.817.217,- Kč vč. DPH.

Stavební práce byly zahájeny 2. února 2012, termín dokončení díla je stanoven na 20. leden 2014.

Po uzavření smlouvy o dílo a dodatku č. 1 se společností IMOS Brno, a.s. byly Státnímu fondu životního prostředí (dále jen „SFŽP“) předloženy doklady o výběrovém řízení na zhotovitele a další podklady pro vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace na financování akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“ z Operačního programu Životní prostředí. Doposud nebyl proces posouzení podkladů pro uzavření smlouvy o podpoře ze strany SFŽP ukončen.

2.4. CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2011

Jediným důvodem pro zvýšení ceny na rok 2012, které činí 2,33 Kč/m³ vč. DPH, je zvýšení sazby DPH z 10% na 14%. Celková cena bez DPH zůstává zachována. U jednotlivých položek kalkulačního vzorce ceny vodného a stočného dochází jen k dílčím úpravám, které vycházejí z objemu předpokládané fakturace vody a potřeb provozu vodovodu, kanalizace a čistírny odpadních vod v roce 2012.

O ceně vodného a stočného rozhodují vlastníci infrastrukturního majetku, kterými jsou město Svitavy, svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy a VODA A SPORT s.r.o.

Průměrná roční spotřeba na jednoho obyvatele je přibližně 37 m³. Při uvedeném zvýšení tak jeden obyvateľ ve Svitavách zaplatí za vodné a stočné v roce 2012 průměrně částku ve výši cca 2.453 Kč (66,29 Kč/m³ x 37 m³), proti výdajům cca 2.367 Kč v roce 2011 (59,96 Kč/m³ x 37 m³). Navýšení v tomto případě činí částku ve výši 86,- Kč/rok.

Přes uvedené navýšení ceny bude cena roku 2012 ve Svitavách pod průměrem České republiky. Ve srovnání s řadou měst nebude dosahovat ani ceny roku 2011. Samotná výše ceny však není zcela vypovídající o toku finančních prostředků do provozu, údržby, obnovy a rozvoji infrastrukturního majetku vodovodu a kanalizace, natož o zisku, který se v případě zahraničních vlastníků přirozeně odvádí mimo tento systém.

Platná cena vodného a stočného pro rok 2012 shodná pro obyvatelstvo a ostatní odběratele je uvedena v tabulce 2.13.

Tab. 2.13 Platná cena vodného a stočného pro rok 2012

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	Stočné	celkem
bez DPH	27,62	30,53	58,15
s DPH	31,49	34,80	66,29

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V tabulkách 2.14 až 2.16 je uveden vývoj ceny vodného a stočného v období 1994 až 2012 v členění za obyvatelstvo a ostatní odběratele. Do roku 2000 byly ceny pro tyto odběratele rozdílné.

Tab. 2.14 Vývoj ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	7,35	7,77	7,99	9,00	10,55	11,66	13,86
Stočné	6,09	8,82	9,00	10,05	11,13	12,02	15,12
Vodné+Stočné	13,44	16,59	16,99	19,05	21,68	23,68	28,98

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

Tab. 2.15 Vývoj ceny vodného a stočného pro ostatní odběratele ve Svitavách v období 1994 – 2011 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	10,5	1,55	13,23	14,28	15,54	15,75	15,75
Stočné	9,45	12,60	14,75	16,85	17,12	18,74	18,64
Vodné+Stočné	19,95	24,15	27,98	31,13	32,66	34,49	34,39

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

Tab.2.16 Cena vodného a stočného 2001 - 2012 (od roku 2001 jsou ceny shodné pro obyvatele a ostatní odběratele)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vodné	16,25	18,97	20,25	21,40	21,40	21,40
Stočné	18,65	19,63	21,00	21,50	21,50	21,50
Vodné+Stočné	34,90	38,60	41,25	42,90	42,90	42,90

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vodné	22,40	24,70	25,93	28,88	30,38	31,49
Stočné	22,60	24,70	25,93	31,08	33,58	34,80
Vodné+Stočné	45,00	49,40	51,86	59,95	63,96	66,29

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

2.5. PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2011

Krytý plavecký bazén navštívilo v roce 2011 50.780 osob. Počet návštěvníků na koupališti v roce 2011 byl 11.746 osob.

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Městská a příměstská krajina

Karla Bulvová, ZŠ nám. Míru

3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

3.1. KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obce povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Dále jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů nebo kácení dřevin z důvodů pěstebních či zdravotních.

Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ust. § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. Pro tyto účely vedou obce přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu. Přehled výsledků žádostí o povolení kácení a stanovení náhradní výsadeb ve Svitavách v letech 2007 – 2011 je uveden v tabulce 3.1.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (s účinností od 1.12.2009 pouze při správě vodních toků a v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy při provozování těchto soustav) a z důvodů pěstebních a zdravotních, není-li zákonem č. 114/1992 Sb. stanoveno jinak, což se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. V roce 2011 byly z těchto důvodů káceny stromy a keřové porosty podél vodotečí a v ochranném pásmu elektrizačních soustav.

Tab. 3.1 Přehled žádostí o povolení kácení dřevin a náhradních výsadeb v letech 2003 – 2011

Přehled žádostí	Povoleno kácení stromů	Povoleno kácení keřů (m ²)	Zamítnuto kácení stromů	Stanovená náhradní výsadba
2006	289	1.227	13 stromů 18 m ² keřů	260 stromů 1.786 keřů
2007	531	2.355	16	815 stromů 550 keřů
2008	213	999	12	171 stromů 2.785 keřů
2009	260	425,5	14	217 stromů 129 keřů
2010	167	95	12	138 stromů 5 keřů
2011	179	0	13	200 stromů 15 keřů

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: údaje za rok 2007 - 2009 zahrnují i kácení v rámci odlesnění pozemků v průmyslové zóně, realizace protipovodňových opatření v Moravském Lačnově – II. etapa a rekonstrukce stadionu Míru

3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2011

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

1. veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě Technických služeb města Svitav
2. veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě jiných subjektů (např. základní školy, mateřské školy, sportoviště apod.)

3. veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, bez údržby
4. veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PENNY, BILLA, HYPERNOVA, KAUFAND, LIDL, čerpací stanice pohonných hmot, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, některých komunikací apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách čítá cca 80 ha, přičemž z této rozlohy je cca 56 ha pravidelně udržováno TSMS. Na pravidelné údržbě zeleně ve správě TSMS se podílejí dvě dodavatelské firmy a zaměstnanci TSMS. Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do 5 intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu). Toto zařazení vychází z dokumentu Pasport veřejné zeleně ve Svitavách. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně je prováděna dle Projektu pěstebních opatření v systému veřejné zeleně ve Svitavách a dle nejnovějších poznatků v oblasti péče o zeď.

Péči o veřejnou zeď ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

1. údržba travnatých ploch (56 ha) - jarní úklid (v omezené míře), kosení, mulčování extenzivních ploch, úklid spadeného listí, u vybraných ploch pak chemické odplevelení, zálivka, hnojení, válcování a provzdušňování
2. ošetřování dřevin (cca 4500 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – neevidováno) - zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů, asanace stromů (v roce 2011 káceno 22 stromů a keřů), tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů
3. výsadby stromů a keřů - v roce 2011 bylo vysazeno 53 stromů, zcela nové sadové úpravy byly městem Svitavy založeny v rámci výstavby nových kontejnerových stání, další výsadby byly provedeny na Wolkerově aleji
4. údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení
5. údržba záhonů letniček, trvalek a cibulovin (336 m², 36 ks okvětníků mobil. zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, zálivka
6. založení setého letničkového záhonu – pilotní záhon založen v parku za bývalým DDM
7. intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, ul. Nerudova, Pod věží, kruhový objezd, ul. Purkyňova, Olbrachtova, Na Vějíři, T. G. Masaryka, kpt. Jaroše, Lačnovská, Komenského náměstí, ČSA, Družstevní, Bratří Čapků, Revoluční, Svitavská, J. Skácela, Větrná, Multifunkční centrum Fabrika, V Zahrádkách apod., kavárna O. Schindlera) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, zálivka
8. intenzivní údržba parku Jana Palacha – hnojení, zálivka, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeného listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a zálivka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky, komunikace)
9. provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a pítka na nám. Míru, fontána v parku za bývalým DDM – v provozu od května do září.
10. provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly, mulčování

11. údržba a opravy dětských hřišť (35 lokalit) – nátěry a opravy prvků, oprava hřiště na ul. Neumannova u restaurace U Sáhira.

3.2.1. ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

V roce 2010 se podařilo zcela dokončit hodnocení stromů v rámci projektu Hodnocení provozní bezpečnosti stromů ve Svitavách. Na základě tohoto Hodnocení byla zpracována Žádost o dotaci z prostředků OPŽP na akci Regenerace veřejně přístupné zeleně ve městě Svitavy. Žádost byla na Státní fond životního prostředí podána v roce 2011.

V roce 2011 se nám podařilo zvrátit nepříznivou bilanci mezi stromy kácenými a nově vysazovanými – kácených stromů bylo 22, nově vysázených stromů bylo 53. Tento trend bychom rádi udrželi.

3.3. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond (ZPF), jenž tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění a vyhláškou č. 13/1994 Sb. Orgány ochrany ZPF jsou, mimo jiné i pověřené obecní úřady.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností.

Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí okresu Svitavy.

Od 1. 1. 2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Podle § 14 zák. č. 334/1992 Sb. má pověřený obecní úřad a podle § 15 obecní úřad s rozšířenou působností při ochraně ZPF následující působnost (pouze výběr):

- rozhoduje o pochybnostech o tom, že jde o součásti ZPF,
- uděluje souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest v rámci svého správního obvodu,
- ukládá změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- uděluje souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu,
- ukládá odstranění závad zjištěných při kontrolní a dozorové činnosti,
- uděluje souhlasy k návrhům regulačních plánů nebo k návrhu územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených územních plánů obcí,
- uděluje souhlas k odnětí půdy do 1 ha. Současně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF, schválí plán rekultivace, popř. stanoví zvláštní režim jeho provádění a dále vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány obvody za odnětí půdy ze ZPF,
- vydává rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze ZPF,
- ukládá pokuty.

V roce 2011 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 49 souhlasů s trvalým (z toho 24 souhlasů v katastrálních územích města Svitavy) a 3 souhlasy s dočasným odnětím půdy ze ZPF (z toho 2 souhlasy ve Svitavách). V katastrech města Svitavy bylo ze ZPF trvale odňato celkem 1,4961 ha, a to zejména pro rekreaci, zeleň, komunikace, drobné podnikání a průmysl. Další 3 žádosti o souhlas k odnětí půdy (1,3179 ha pro zeleň a 3,1510 ha pro obchodní centrum), jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, bylo postoupeno Krajskému úřadu Pardubického kraje.

Ten, v jehož zájmu byl vydán souhlas k odnětí půdy ze ZPF, je ve vymezených případech povinen zaplatit odvody, a to ve výši stanovené dle přílohy zákona o ochraně ZPF. Od 1. ledna 2011 jsou v platnosti nové změny týkající se platby odvodů za odnětí půdy (výše odvodů a způsob jejich rozdělení). Část odvodů ve výši 10 % je příjmem rozpočtu obce (v jejímž kat. území k odnětí půdy ze ZPF došlo) použitelným jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. Část odvodů ve výši 75% je příjmem státního rozpočtu a 15% je příjmem rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR. Do roku 2010 bylo 40% odvodů příjmem obce a 60% příjmem SFŽP ČR.

V roce 1999 došlo k novelizaci zák. č. 334/1992 Sb., kdy asi nejdůležitější změnou pro občany byla výjimka z platby odvodů v případě odnětí půdy pro stavby pro bydlení na plochách určených k tomuto účelu schváleným územním plánem obce nebo regulačním plánem vždy mimo zastavěné území obce.

Přehled výše odvodů pro město Svitavy v letech 2000– 2011 je uveden v tabulce 3.2.

Tab. 3.2 Příjem města Svitavy za odvody ZPF v letech 2000 – 2011

Rok	Příjem (v Kč)
2000	180.384
2001	190.396
2002	232.318
2003	107.293
2004	16.427
2005	929.451
2006	117.939
2007	388.008
2008	1.479
2009	615.399
2010	40.982
2011	13.502,- *)

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: za trvalé odnětí nebyl odvod předepsán, za dočasné odnětí bylo uhrazeno

3.4. MĚSTSKÉ LESY

V novém decenniu se začalo hospodařit na výměře 126,72 ha lesních pozemků. V roce 2010 se podařilo dohledat a zároveň i fyzicky získat historický majetek (lesní pozemky) o výměře 20,4894 ha a koncem roku 2011 město Svitavy získalo dalších 2,0172 ha lesních pozemků. Současná výměra městských lesů činí 149,2272 ha. Členění lesních pozemků v majetku města s uvedením výměry je uvedeno v tabulce 3.3.

Tab. 3.3 Přehled ploch lesních pozemků v majetku města Svitavy v katastrálních územích města (údaje v ha)

Katastr	Porostní půda	Bezlesí	Lesní pozemky	Jiné pozemky	Celkem PUPFL*)	Ostatní pozemky
Svitavy–předměstí	66,09	0,78	66,87	0,11	66,98	0,00
Moravský Lačnov	48,84	0,89	49,73	0,19	49,92	0,00
Čtyřicet Lánů	32,11	0,05	32,16	0,07	32,23	0,09
Celkem	147,04	1,72	148,76	0,37	149,13	0,09

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: PUPFL ... pozemek určen k plnění funkcí lesa

Celková zásoba lesních porostů dle nově upraveného lesního hospodářského plánu je 36.285 m³b.k., z toho celková zásoba jehličnanů je 33.680 m³b.k. Průměrná zásoba na 1 ha činí 243 m³b.k. Průměrná zásoba mýtních porostů je 438 m³b.k.

Mýtní těžba stanovená lesním hospodářským plánem na decennium je max. 9.011 m³b.k. Předmýtní těžba stanovená na decennium je 2.689 m³b.k. Maximální celková výše těžeb na lesní hospodářský celek je tedy 11.700 m³b.k. Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku činí 43,20 ha, z toho 8,23 ha probírek a 34,97 ha prořezávek.

Stav kůrovce v lesích města nebyl nijak alarmující, jednalo se spíše o jednotlivé stromy, případně o drobné skupinky napadených stromů, které byly včas pokáceny a asanovány.

V roce 2011 nebyly žádné větrné ani sněhové kalamity a tak nedošlo ani k výraznějšímu snížení výkupních cen. Naopak, cena dříví počátkem roku doslova vylétla nahoru a kulatina se prodávala nad částku 2.000,00 Kč/m³ bez DPH. Promítlo se to samozřejmě i na výsledku hospodaření v městských lesích.

Tab. 3.4 Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy

Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy za rok 2011 (vč. DPH)			
	m ³	Výdaje v Kč	Zisky v Kč
Náklady za práce vč. odměny odborného lesního hospodáře	-	439.536,00	-
Zisk z prodeje vytěženého dříví	667,40	-	1.202.210,00
Samovýroba	188,50	-	125.200,00
Nákup sazenic a materiálu	-	48.704,00	-
Dotace od Pardubického kraje	-	-	65.730,00
Celkem	855,50	488.240,00	1.393.140,00
Výsledek hospodaření	-	-	+904.900,00

Během jara a podzimu 2011 bylo vysazeno celkem 7.060 ks sazenic. Prořezávky byly provedeny v celkové výměře 5,43 ha.

Město Svitavy také získalo od Pardubického kraje příspěvek na hospodaření v lesích v celkové výši 65.730,00Kč.

Rok 2011 lze hodnotit jako velmi dobrý a díky pokračujícímu nárůstu cen se podařilo dosáhnout vynikajícího hospodářského výsledku.

3.5. PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ

Zastupitelstvo města Svitavy pravidelně podporuje v rozpočtu města ošetřování významných stromů ve městě, které jsou ve vlastnictví občanů a právnických osob.

Příspěvek je přiznán přednostně na ošetření stromů, jejichž stav je možné charakterizovat jako rizikový. Příspěvek není poskytován na kácení stromů. Jednou z podmínek je, že ošetření musí provést odborná firma, neboť je nutné zajistit celou řadu prací od ošetření ran, odstranění suchých nebo poškozených větví, odlehčení koruny, izolaci vazeb korun apod. Tomu odpovídají i náklady na ošetření stromů, které ve většině případů vlastník stromů není ochoten nebo nemůže uhradit.

V rámci tohoto projektu bylo v roce 2011 ošetřeno devět stromů. O poskytnutí příspěvku či jeho zamítnutí a výběru zhotovitele rozhodla Ekologická komise rady města. Komise rozhodovala podle kritérií, kterými jsou význam daného stromu z hlediska městské zeleně, stupeň poškození a výše spoluúčasti vlastníka stromu.

Celková částka poskytnutá na ošetření významných stromů dosáhla v loňském roce výše 41.700 Kč.

3.6. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany kam patří ochrana místních prvků územních systémů ekologické stability, významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i vyhlásování přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, uložení provedení biologického hodnocení, vedení výpisu z ústředního seznamu ochrany přírody, výkon státního dozoru v ochraně přírody a krajiny, ukládání pokut za přestupky a protiprávní jednání a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

3.6.1. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky

jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek.

Celkový počet registrovaných významných krajinných prvků na území Svitavska je 67.

Na území města Svitav se nacházejí tyto registrované významné krajinné prvky:

k.ú. Moravský Lačnov

- louka pod lesem severozápadně od lesa Boří, severně od pramene,
- písky severozápadně od rybníka Rosnička, jihovýchodně od Javornického lesa,

k.ú. Čtyřicet Lánů

- jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů,

k.ú. Svitavy-předměstí

- vlhká louka jižně od Svitavského rybníka.

3.6.2. ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Na území města Svitav se žádné zvláště chráněné území ani přírodní park nenachází.

3.6.3. NATURA 2000

V dubnu roku 2005 byla přijata novela zákona č. 114/1992 Sb. Tato novela vytvořila legislativní předpoklad pro vytvoření evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Na území města Svitavy se žádná evropsky významná lokalita nenachází.

3.6.4. ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezení a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Snahou odboru životního prostředí ve Svitavách je ekologická optimalizace a revitalizace urbanizovaných ploch veřejné zeleně v příměstské části města s cílem dosáhnout takového stavu, v němž plochy člověkem dosud narušených ekosystémů budou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a lokalit. Pro zabezpečení úspěšné realizace příměstské krajiny je nutné systémově napravovat negativní

důsledky nepřiměřeně provedených zásahů vhodnou obnovou doprovodných porostů a ochranných pásů.

3.7. PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu se nachází 8 stromů vyhlášených jako „památný strom“.

Na území města Svitav to je buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách

Obvod kmene: 3,87 m

Výška: 24 m

Poznámka: Strom je krásnou dominantní solitérou s pravidelně zavětvenou, zdravou, vitální korunou. Okapová část koruny dosahuje téměř k povrchu půdy.

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Odpady

Karolína Rumlerová, ZŠ nám. Míru

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2011

4. ODPADY

4.1. NEPOVOLENÉ SKLÁDKY

Podstatnou součástí odpadového hospodářství města je likvidace nepovolených skládek. Ta je náročná zejména z finančního hlediska, dále také z hlediska odborného, protože je třeba stanovit druhy odpadů uložených na skládce a zvolit vhodný technologický postup likvidace skládky vzhledem k charakteru skládky, struktuře odpadu a charakteristice území. V průběhu roku 2011 bylo na území města Svitavy zlikvidováno více než 17 nepovolených skládek na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy, na některých místech vznikaly skládky opakovaně. U těchto skládek se nepodařilo zjistit zakladatele skládky, a protože vlastníkem pozemků bylo město, byla likvidace těchto skládek provedena na jeho náklady. Kromě společností LIKO SVITAVY a.s. a Technických služeb města Svitav se na likvidaci černých skládek podílely v rámci ekologické výchovy i základní školy Sokolovská, Felberova a Lačnov a Střední zdravotnická škola Svitavy. Jednalo se o úklid černých skládek kolem naučné stezky k pramenům řeky Svitavy a kolem vodárenského lesa a větrolamů v Lačnově a Lánech. Členové Českého rybářského svazu provedli úklid kolem rybníku Rosnička.

Velký objem prací na likvidaci černých skládek provádí veřejná služba, která pravidelně uklízí odpad v intravilánu města, a to zejména na kontejnerových stáních na tříděný odpad, kde občané odkládají různé druhy odpadů (stavební suť, nebezpečný odpad, velkoobjemový odpad apod.).

V roce 2011 byly na likvidaci nepovolených skládek vynaloženy náklady ve výši 86.792,- Kč. Na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav je pro rok 2012 v rozpočtu města schválena částka ve výši 70 000,- Kč.

4.2. KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTŘÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění v § 17 – povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem – jsou velmi podrobně specifikovány podrobnosti nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2010.

Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek zabezpečovala firma LIKO SVITAVY, a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustředěn na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo vozy Man s presem, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlišťích jsou rozmístěny kontejnery o objemu 1.100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo).

Množství vykoupených a odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2011 je uvedeno v tabulce 4.1.

Tab. 4.1 Množství odebraného, vykoupeného a zneškodněného odpadu v roce 2011 prostřednictvím firmy LIKO SVITAVY a.s. a dalších oprávněných osob (tuny)

druh odpadu	množství 2006	množství 2007	množství 2008	množství 2009	množství 2010	množství 2011
komunální odpad	4.151,8	4.007,5	3.535,5	3.313,2	3.141,3	2.874,9
papír	548,2	655,1	664,2	439,5	528,1	532,1
plasty	122,8	154,9	160,3	170,2	165,6	183,5
sklo	163,7	147,0	186,7	162,5	182,4	157,7
vytříděné složky celkem: papír, plasty, sklo	834,7	957,0	1 011,2	769,2	846,1	873,3
Celkové množství odpadu	4.986,5	4.964,5	4.546,7	4.082,4	3.987,4	3.748,2
Podíl vytříděných složek (%)	16,7	19,3	22,3	18,8	21,2	23,3

Zdroj: LIKO SY a.s.

Tab. 4.2 Další druhy odebíraných odpadů

Další druhy odpadů	2006	2007	2008	2009	2010	2011
železné a barevné kovy	4.240,4	4.546,3	3.558,0	2.375,8	2.930,0	2.363,2
kovové a plastové obaly znečištěné škodlivinami	0,42	0,18	0,06	0,21	0,2	1,65
odpadní oleje	0,18	0,11	0,09	0,04	0	0,67
elektronika, televizory, pračky, lednice apod.	3,93	2,0	0,0	0,0	0,86	0

Zdroj: LIKO SY a.s.

4.3. SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2011

Celkové nakládání s komunálním odpadem upravuje obecně závazná vyhláška města č. 7/2005 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města Svitavy, včetně systému nakládání se stavebním odpadem.

V roce 2011 pokračoval systém platby za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který upravovala vyhláška města č. 5/2010 města Svitavy o místních poplatcích, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu, přičemž byl každý občan, jako producent komunálního odpadu, zpoplatněn stejnou částkou.

Pro rok 2011 činily náklady 558,- Kč na osobu odváděné společnosti LIKO SVITAVY a.s., po snížení poskytnutím příspěvku na občana 58,- z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM činil poplatek 500,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na:

- třídění a využívání skla, papíru a plastů;
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře;
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech.

Poplatek na rok 2011 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30.6.2011.

V absolutních číslech bylo společnosti LIKO SVITAVY a.s. poskytnuta částka ve výši 9.568 tis. Kč, občané zaplatili 8.573 tis. Kč, zbytek 995 tis. Kč město uhradilo z příjmů od společnosti EKO-KOM.

Odbor životního prostředí poskytoval na základě usnesení rady města peněžité dar formou darovací smlouvy na úhradu poplatku na rok 2011 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Příspěvek byl poskytnut pouze plátcům, kteří poplatek uhradili do stanoveného termínu.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.3.

4.3 Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
výše příspěvku v tis. Kč	53,9	63,8	70,2	72,2	73,9	70,1	75,0

4.4. SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLMOUCKÁ

Sběrný dvůr provozuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Hlavním cílem provozování tohoto sběrného dvora je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne. Občané se naučili do sběrného dvora odvážet mimo běžné druhy odpadů hlavně odpad ze zeleně ze zahrad a odevzdávat historická elektrozařízení.

Druhy odebíraných odpadů od občanů na sběrném dvoře:

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, vysavače, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holicí strojky elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla),

Veškeré tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou od občanů odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno. V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner. Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel
- dveře, zárubně
- kuchyňské linky
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.)
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.)
- asfaltové lepenky, živичné povrchy vozovek a chodníků

- odpadní potrubí apod.

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tab. 4.4 Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod
Úterý	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod
Sobota	8.00 – 12.00 hod

4.5. SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM A.S.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku.

Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytříděných složek (papír, plasty, sklo), to je do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a oprava stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků v porovnání s předchozími roky a jejich využití v roce 2011 jsou uvedeny v tabulkách 4.5 a 4.6.

4.5 Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Získané finanční prostředky [v tis. Kč]	1.008,-	1.451,-	1.711,-	1.675,-	1.903,-	2.013,-	2.396,-	2.306,-

Zdroj: MěÚ SY

4.6 Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2011

Druh výdajů	Částka v Kč
příspěvek - snížení poplatku občanům (58,- Kč/osoba) 17.147+4	994.932,- Kč
mimořádný svoz plastů a papíru (LIKO)	453.617,- Kč
provoz sběrného dvora - příspěvek	307.351,- Kč
výstavba sběrných míst (dotováno) SFŽP	449.800,- Kč
ekologická výchova - příspěvek základní školy	36.168,- Kč
mytí kontejnerů na tříděný odpad	29.091,- Kč
PD sběrná místa	34.800,- Kč
Celkem výdaje 2011	2.305.759,- Kč

Zdroj: MěÚ SV

Zbýlé prostředky byly převedeny do roku 2012, kdy budou využity pro stejné účely jako v předcházejících letech.

4.6. ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ

Elektroodpad je momentálně nejrychleji rostoucím druhem odpadu. Celosvětově nyní tvoří až pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy téměř tolik jako plastové obaly. Město Svitavy má podepsané smlouvy na zpětný odběr historického elektrozařízení (dále jen „HEZ“) s těmito kolektivními systémy:

ASEKOL s.r.o. Praha pro skupiny:

- 3. zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení
- 4. spotřebitelská zařízení
- 7. hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- 8. lékařské přístroje

ELEKTROWIN a.s. Praha pro skupiny:

- 1. velké domácí spotřebiče
- 2. malé domácí spotřebiče
- 6. elektrické a elektronické nástroje

EKOLAMP s.r.o. Praha

- 5. osvětlovací tělesa

Ve městě Svitavy došlo k výraznému zvýšení odevzdaného množství vyřazených elektrozařízení po otevření zrekonstruovaného sběrného dvora v roce 2008. Podstatně se rozšířila otevírací doba sběrného dvora a celkově se zlepšily služby pro občany města.

Ve sběrném dvoře lze odevzdat zdarma veškeré vyřazené kompletní elektrozařízení (spotřebiče) z domácností. Jedná se zejména o počítače, notebooky, tiskárny, monitory, kopírky, kalkulačky, telefony, faxy atd., televizory, rádiové soupravy, videokamery, audiozesilovače, elek. hudební nástroje, elektrické vláčky a závodní autíčka, videohry, chladničky, mrazničky a jejich kombinace, pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače, žehličky, vrtačky, el. nářadí atd. a o světelné zdroje (zejména zářivky a výbojky) a svítidla.

Před zavedením zpětného odběru elektrozařízení se elektroodpad považoval za nebezpečný odpad a město Svitavy ročně vynakládalo částku cca 40.000,- Kč na jeho odstranění. Při systému zpětného

odběru město odevzdává toto HEZ kolektivním systémům zdarma (musí být úplné). Dle jednotlivých druhů HEZ dostává město od příslušných kolektivních systémů odměny za odevzdané množství. Tyto odměny slouží ke krytí části nákladů provozu sběrného dvora.

Tab. 4.7 Přehled odevzdaného množství zařízení

Druh elektrozařízení	2007	2008	2009	2010	2011
Chlazení (ledničky, mrazničky)	33,4 tun	41,2 tun	89,2 tun	57,81tun	47,16 tun
Pračky, sporáky, drobné el. spotřebiče	0,98 tun	11,4 tun	42,7 tun	25,14 tun	28,24 tun
Televizory, monitory	1.256 ks	2.038 ks	2.733 ks	2.933 ks	2.908 ks
Počítače, tiskárny, radia, audio systémy	8,3 tun	10,3 tun	13,5 tun	9,6 tun	11,5 tun

Zdroj: LIKO Svitavy a.s.

Kolektivní systém ASEKOL při udělování certifikátu k Enviromentálnímu vyúčtování za rok 2011 uvádí výpočet přínosu zpětného odběru jejich elektrozařízení pro životní prostředí a úsporu přírodních zdrojů.

Tento přehled je uveden v tabulce 4.8.

Tab. 4.8 Přínos zpětného odběru a recyklace vysloužilých elektrospotřebičů pro životní prostředí

	TV	monitory	Ostatní EEZ	celkem
Sebrané množství za rok 2011	2 065 ks	843 ks	11 535 kg	67 995 kg
Úspora elektrické energie (MWh)	335,28	105,45	279,72	720,45
Úspora ropy (litry)	5 968,99	2 567,40	19 872,50	28 408,89
Úspora primárních surovin (tuny)	20,11	8,87	5,19	34,17
Úspora vody (m ³)	1638,88	638,98	1 068,14	3 346,00
Snížení produkce skleníkových plynů (t CO ₂ ekv.)	90,80	27,21	51,45	169,46

Od roku 2010 je postupně realizováno další zefektivnění systému sběru elektrozařízení. Město Svitavy uzavřelo smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. Praha a ELEKTROWIN a.s. Praha na dodávku jejich zařízení pro zpětný odběr. Od společnosti ASEKOL to byly dva přístřešky na shromažďování elektrozařízení umístěné na sběrném dvoře. Od společnosti ELEKTROWIN se byly umístěny velkoobjemové kontejnery o objemu 60 m³ pro shromažďování domácích spotřebičů. Tyto kontejnery jsou odváženy po naplnění výměnným způsobem za nové prázdné. V roce 2011 z prostředků společnosti ELEKTROWIN byl pořízen manipulační vozík pro manipulaci hlavně s velkými elektrospotřebiči – lednice, mrazáky, el. sporáky. Těmito řešeními se postupně daří snižovat náklady spojené s manipulací na sběrném dvoře a odvozu k využití.

4.7. SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI

Město Svitavy ve spolupráci se společností Revenge s.r.o. Boskovice od ledna 2011 zavedlo třídění textilu, oděvů, bot a hraček prostřednictvím speciálních kontejnerů na tento odpad.

Kontejnery bílé barvy o kapacitě cca 2.250 litrů jsou opatřeny popisy, co lze do kontejneru odkládat a jsou vybaveny vhadzovacím otvorem, ze kterého odpad nelze zpět vytáhnout.

Do kontejnerů mohou občané odkládat veškeré oděvy – bavlněné i umělé, veškerý textil - i bytový – záclony, závěsy, ubrusy apod., boty a hračky - plyšové, plastové.

Z takto sesbíraných oděvů a obuvi (jen malé množství) se asi 50% oblečení využívá pro prodej v obchodech s použitým zbožím, dalších cca 35% textilního odpadu se zpracuje pro průmyslové využití (automobilový a stavební průmysl) a zbylých cca 15% je odpad, který se termicky zhodnocuje ve spalovně komunálního odpadu v Brně.

V současné době je ve městě umístěno 6 kontejnerů v lokalitách pro občany obvyklých (u sběrných míst na tříděný odpad) a jeden klecový kontejner na sběrném dvoře na ul. Olomoucká. Jejich rozmístění ukazuje tabulka 4.9.

Tab. 4.9 Umístění kontejnerů na textilní odpad

Poř. č.	Umístění
1.	sídliště Družba u prodejny Qanto
2.	sídliště Lány - Svitavská ul. u Koloniálu
3.	sídliště Lány - Větrná ul. vedle pošty
4.	ul. U Stadionu před budovou Svitapu
5.	ul. Lázeňská před řadovými patrovými garážemi
6.	ul. Chelčického u č. 2
7.	sběrný dvůr na ul. Olomoucké – klecový kontejner

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Za rok 2011 bylo v těchto kontejnerech vytríděno 59,174 tun zejména textilu, což činí průměr na měsíc 4,931 tun.

4.8. VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST V ROCE 2011

Město Svitavy realizovalo v roce 2011 (žádost květen 2010) projekt „Sběrná místa pro separaci odpadů - Svitavy“ s poskytnutím podpory Státním fondem životního prostředí v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady.

Cílem projektu bylo zkvalitnění nakládání s odpady, konkrétně snižování produkce směsného komunálního odpadu prostřednictvím systému pro jeho separaci ve dvou liniích:

a) Sběrná místa pro separaci odpadů

Projekt řešil výstavbu a rekonstrukci 8 sběrných míst pro separaci odpadů. Byly vystavěny tyto typy stání: některá stání byla řešena jako zpevněné plochy ze zámkové dlažby upnuté do obrubníků, další stání byla řešena jako obezděné ze štípaných betonových tvarovek s částečným zastřešením z lehké ocelové konstrukce s pleťem pro uchycení popínavých rostlin. Stání na sídlišti Svitavy-Lány byla řešena stejně jako již dříve vybudovaná stání a to zastřešené nosná konstrukce ocelová pozinkovaná, opláštění a zastřešení z polykarbonátových desek, spodní část opláštění z betonových palisád. Všechna sběrná místa jsou situována v intravilánu města v obytné zástavbě.

b) Rozšíření počtu kontejnerů pro vytríděné složky komunálního odpadu

Počet kontejnerů v nově vybudovaných a rekonstruovaných stáních byl rozšířen o 37 kontejnerů, z toho na plasty o 18 kusů, na papír o 14 kusů, na čiré sklo o 1 kus, na sklo obě komodity v jednom kontejneru o 4 kusy.

Tab. 4.10 Souhrn nákladů projektu

druh nákladů	náklady v Kč včetně DPH
Celkové náklady	2.732.752,-
Výše dotace SFŽP a podpora EU	2.298.245,-
Vlastní zdroje (kryto příjmem od společnosti EKO-KOM)	434.507,-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

4.9. PŘÍPRAVA INVESTIČNÍCH AKCÍ PRO ROK 2012 A DALŠÍ LÉTA

Město Svitavy podalo v červnu 2011 (výzva č. 27) žádost na SFŽP ČR žádost v rámci Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady na projekt Komunitní kompostárna – Svitavy.

Projekt obsahuje výstavbu komunitní kompostárny převážně na parcele č. 2120/27 v k.ú. Moravský Lačnov (průmyslová zóna Paprsek) o kapacitě 1.800 tun biologicky rozložitelných odpadů pro výrobu kompostu. Odpady mohou být přijímány pouze z údržby městské zeleně, městských lesů a luk a od občanů města. Nelze přijímat po dobu udržitelnosti projektu (5 let) biologicky rozložitelné odpady od podnikatelských subjektů, ani jiných obcí a měst. Vyroběný kompost může používán pouze pro rozprostření na plochách veřejné zeleně, nebo předán zdarma občanům města Svitavy – využití na jejich pozemcích.

Typ kompostování jsou jednoduché pásové hromady, které jsou umístěny na zpevněné ploše s asfaltovým povrchem s odtokem dešťových vod do záchytné jímky. Tyto vody pak zároveň slouží ke skrápění kompostu. Biologicky rozložitelný materiál je zpracováván řízeným aerobním procesem kompostování. Při kompostování nebudou používány žádné biopreparáty ani biostimulátory. Dalšími objekty komunitní kompostárny jsou přijímací objekt včetně mostní váhy, hala pro uskladnění mechanizace, oplocení a elektropřípojka.

Kompostování techniku tvoří drtič a homogenizátor biologicky rozložitelných odpadů, traktor s čelním nakladačem a k němu překopávač kompostu, rotační bubnové prosévací zařízení, monitorovací technika, textilie na zakrývání zakládek a kalové čerpadlo s hadicemi na skrápění kompostu.

Náklady a zdroje financování projektu uvádí tabulky 4.11 a 4.12.

Tab. 4.11 Náklady a financování

Druh výdajů	Výše v Kč včetně DPH
Způsobilé výdaje	9 728 700,-
Nezpůsobilé výdaje	746 600,-
Celkem	10 475 300,-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 4.12 Zdroje financování projektu

typ zdroje	výše v Kč
podpora EU	8 269 400,-
podpora SFŽP	486 400,-
vlastní zdroje	1 719 800,-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

V době přípravy ročenky byly předány veškeré podklady k podpisu smlouvy se SFŽP ČR, ale návrh smlouvy SFŽP ještě městu Svitavy nepředložil.

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Zvířata kolem nás

Nikola Haraštová, Gymnázium Svitavy

5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS

5.1. PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

K roku 2011 bylo celkem na odboru financí Městského úřadu ve Svitavách evidováno cca 1.550 psů. Bohužel toto číslo nevyjadřuje přesný počet psů, nacházejících se v katastru města Svitavy, jelikož majitelé nerespektují povinnost zvíře zaregistrovat.

Městský útulek pro nalezené psy se nachází ve Vendolí u pana Zeleného – Zelené Vendolí, Vendolí 42, který spravuje záchranou stanici volně žijících zvířat. Útulek se skládá ze sedmi montovaných kotců. Celkem v roce 2011 bylo v tomto útulku umístěno 39 psů (viz tabulka 5.1).

Vezme-li si někdo psa s bydlištěm ve Svitavách z útulku a přihlásí ho do 15 dnů na odboru financí MěÚ Svitavy, je trvale dle směrnice města Svitavy osvobozen od poplatků. Toto osvobození od poplatků bohužel neplatí pro náhradní majitele z jiných obcí. Ale i přes to je velký zájem o psy z útulku ze strany lidí bydlících mimo Svitavy.

Tab. 5.1 Psi umístění v roce 2011 v městském útulku pro opuštěné psy

	Počet psů
Umístění psa u náhradního majitele	
- ve Svitavách *)	7
- mimo Svitavy	16
Odevzdání původnímu majiteli	8
Úmrtí	0
Utracení ze zdravotních důvodů	0
Celkem	31

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) od poplatku jsou osvobozeni držitelé, kteří si osvojili psa z městského útulku a mají trvalé bydliště ve Svitavách

Součástí problematiky psů je i znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy. Tuto situaci se snažíme alespoň z části řešit instalací odpadkových košů se zásobníkem papírových sáčků. Zatím je umístěno ve Svitavách 57 košů. Koše jsou rozmístěny především na základě žádostí občanů města, kteří svoje návrhy mohou podat na MěÚ u odboru ŽP. Koše jsou vyváženy a zároveň doplňovány papírovými sáčky 2x týdně Technickými službami města Svitav. Část nově nakoupených košů musí být bohužel každoročně použita na obnovu těch, které byly poškozeny či zcela zničeny vandaly. Na MěÚ Svitavy jsou pak občanům při placení poplatku za psa bezplatně vydávány mikrotenové sáčky na psí exkrementy. Tyto sáčky si mohou chovatelé zdarma vyzvednout i v průběhu roku.

5.2. PÉČE O ZVÍŘATA V ZÁCHRANÉ STANICI ZELENÉ VENDOLÍ V ROCE 2011

I v roce 2011 se intenzivně pracovalo na stavbě voliér, u kterých se opravovala poškození po zimě. Probíhala i obsáhlá rekonstrukce, na kterou se podařilo sehnat finanční prostředky v minulých letech. Velkým úspěchem bylo získání finančních prostředků z grantů Národní sítě stanic, které byly využity na opravu střech nad budoucím zimovištěm a skladem krmení. Počítá se i s vybudováním léčebných boxů pro nemocná zvířata. V plánu jsou nové chodníčky, osvětlení a ohradníky po celém areálu stanice. Nutné bude řešit i vodní nádrž pro ptáky, která je v havarijním stavu.

Venkovní expozice je tvořena 24 voliérami a výběhy. Všechna zvířata mají po úrazech trvalé následky, proto nejsou schopna žít ve volné přírodě. V areálu je také hnízdní podložka pro čápy a budky pro vypouštění netopýrů. Pro ekovýchovu je k dispozici venkovní učebna a tábořiště.

Přes sezónu jsou dravci umístěni ve voliérách na hradě Svojanov.

V roce 2011 musela být záchranná stanice z důvodů oprav a z částečně i z důvodů finančních pro veřejnost uzavřena.

Do listopadu bylo ošetřeno přibližně 380 zvířat, která potřebovala péči. Nejčastěji lidé nosili mláďata ptáků a savců. Zimovalo zde asi 40 ježků. Zvířata, která se nemohou kvůli svému poranění vrátit do přírody, jsou umístěna ve voliérách sloužících k ekologické výchově pro veřejnost.

Mezi pacienty stanice byl např. chřástal vodní i polní, sluka lesní, vydra říční, kukačka obecná, ostříž lesní a mnohá jiná, v jarních měsících pak především mláďata pěvců.

5.3. VÝSKYT ZAJÍMAVÝCH PTAČÍCH DRUHŮ SVITAVSKA V ROCE 2011

Regionální oblast Svitavska je jedno z nejintenzivněji sledovaných území na rozhraní východních Čech a Moravy. Pozorování ptáků, mapování jejich výskytu a příležitostným odborným programům se tu věnuje hned několik aktivních kolegů. Četnosti návštěv vybraných lokalit pak odpovídá i zvýšený počet faunistických dat a v nich i zajímavých zjištění z průběhu celého roku.

Nejnávštěvovanější jsou tradičně vodní plochy ve Svitavách a u Opatova. Na svitavské soustavě jsme se na jaře setkali například s dvojicí potáplic severních ve svatebním šatu, které se při lovu potravy pohybovaly až neskutečně blízko hráze rybníka. Na jarním průtahu jsme kromě tradičních druhů vodních ptáků zaznamenali také hvízdáky eurasijské, lžičáky pestré, morčáky prostřední, morčáky velké nebo mimořádně husici liščí, rzohlávku rudozobou, chřástala kropenatého nebo jeřába popelavého. Zřejmě za největší jarní raritu můžeme označit pozorování vlhy pestré přímo nad hladinou svitavských rybníků. V jejich rákosinách je potěšitelná již stálá registrace zpěvu samce cvrčilky slavíkové, rákosníku proužkovaných nebo hnízdění moudivláčka lužního. Zcela mimořádné bylo úspěšné vyhníždění volavky popelavé.

Nový rybník u Opatova byl díky opravě části hráze v jarním období prakticky bez větší vodní plochy, naopak s bohatě obnaženým pobřežním lemlem dna, které zarůstalo vegetací. Dobré podmínky zde našla celá řada bahňáků, mezi nimi i vodouš štíhlý. Úspěšně zde vyhníždilo několik párů kulíků říčních a s největší pravděpodobností došlo i k hnízdění konipase lučního. Na sousední Hvězdě byla pozorována v jarním období například potápka černokrká, racek žlutonohý, polák malý a naději na hnízdění jsme měli u racka černohlavého v kolonii racků chechtavých.

Poměrně zajímavý byl minulý rok na výskyt rybáků. Rybáků černých protahovalo v Opatově až 90 ex. a rybáci obecní byli v „normálu“. Ve Svitavách se po dlouhé době podařilo zastihnout rybáka velkozobého a nad vodou rybníka Hvězda poletovali i rybák bahenní a rybák bělokřídlý. Informace o průletu pěti rybáků severních nad Horním rybníkem ve Svitavách by měla ještě posoudit faunistická komise ČSO.

Léto bylo zpestřeno pozorováním poláka malého, žlvy hajní, kvakoše nočního, četným sledováním čápů černých, hnízděním 4 párů čápů bílých nebo vůbec prvním záznamem o výskytu husice rezavé ve Svitavách.

Na podzim se znovu objevila potáplice severní a několik dní se ve Svitavách zastavila i potáplice malá. Tradiční byly úspěšné lovy orlovce říčního a orla mořského nebo přelety hus. V Opatově byla několikrát spatřena slučka malá. Jistou dávkou štěstí jsme měli v okamžiku spatření bukače velkého, který se v rákosinách svitavských rybníků patrně zastavuje častěji, než se domníváme. V prostoru sousedících rybníků Dolní a Horní bylo v roce 2011 zaznamenáno celkem 144 ptačích druhů, což je dosavadním maximem od roku 1997. Z toho bylo 63 vodních a mokřadních druhů.

V době hnízdění jsme zastihli počátkem července v prostoru bývalé skládky TKO u Svitav pět zpívajících samců strnada lučního. Obraz zdařilých okamžiků dotvořilo pozorování krmení mláďat tůňka obecného, bramborníčka hnědého i bramborníčka černohlavého.

Patřičnou pozornost jsme věnovali také pohybům ptáků na polích a loukách. Koncem léta nás zaujaly průlety a lov potravy luňáků hnědých, luňáků červených, motáků lužních nebo ostřížů lesních. Na zoraných polích našli vhodné podmínky například bělořiti šedí. Znatelný byl pak i průtah konipasů lužních Svitavskem (až 20 ex.). Koncem roku se vyskytl také host ze severu, dravec dřemlík tundrový.

O tom, že pečlivě pozorovat ptáky se vyplácí i v městské zástavbě, se mohli přesvědčit dva kolegové, kteří na jarním tahu nepřehlédli sluku lesní nad svými hlavami ve Svitavách.

Tento příspěvek by nevznikl bez pohybu v terénu a pozorování ptáku zejména těchto osob: Miroslav Beran, Milan Janoušek, Filip Jetmar, Jiří Mach, Luboš Novák, Marián Polák a Jakub Vrána.

5.4. I NA SKLÁDCE SE VYSKYTUJÍ ZAJÍMAVÉ DRUHY PTÁKŮ

Hned za areálem ÚKZÚZu na katastru obce Hradec nad Svitavou, tedy na hranici s katastrem Svitav-Lánů, se nachází dosud námi biologicky neprozkoumaná plocha skládky. V terénu je poznat, že jde o úzké a nehluboké údolí (zmolu), tak typické pro zdejší slínovcové (opukové) nadložní vrstvy, které se ve směru západ - východ táhne od nedalekého lesa až k silnici I/43, kde v sousedství silnice překlene údolí železniční viadukt.

Údolí bylo patrně již v poválečných letech zaváženo ve vzdálenosti asi 100 metrů od železnice komunálním odpadem, pocházejícím hlavně ze Svitav. Dodnes zadní partie lokality slouží jako řízené úložiště stavebního odpadu i zeminy, např. z výkopových prací. Proto je přístup ke skládce omezen neprůjezdností aut přes areál ÚKZÚZu, ale i další závorou na příjezdové cestě ke skládce. Původní prostory skládky jsou dnes rekultivovány a překryty zeminou. Právě to se ukazuje jako zásadní, neboť většina plochy lokality je pokrytá spíše sporou bylinnou vegetací. Nerozsáhlé rovinaté místo bývalé skládky tak působí v letním období jako stepní pláně jižní Moravy nebo maďarské puszty. Při orientačním ornitologickém průzkumu v letním období jsme zde zjistili 5 zpívajících strnadů lužních, jeden mláďata krmící pár bramborníčka hnědého, stejně jako pár bramborníčka černohlavého, jehož hnízdo by nebylo v tu chvíli vůbec těžké najít. Dále nás potěšily 3 páry (rovněž hnízdící) tůňka obecného, hlasy křepelek polních a v keřovité vegetaci za skládkou ještě například hrdličky divoké.

Takto blízké a zajímavé místo jistě zaslouží i více pozornosti v dalších letech, a jak se ukazuje dalšími našimi průzkumy nejen v době hnízdění. Prostory bývalé skládky i s okolními poli skýtají docela velkou pravděpodobnost zastižení i méně běžných ptačích druhů. Pro některé z nich je lokalita určitou enklávou, neboť kde například hnízdí tolik ůuhýků, strnadů lučních nebo bramborníčků v okolí Svitav na tak malé ploše? Naše zjištění tak potvrzují známé pravidlo, že za zajímavými a ohroženými ptačími druhy nemusíme jen do přírodních rezervací nebo na vyhlášené ornitologické lokality.

Blízkost tohoto území okraji obce i města pochopitelně sebou nese typická rizika, mezi která patří rušení motorkami a čtyřkolkami nebo snaha ukládat odpadní materiál mimo vyhrazená místa, tedy vznik tzv. černých skládek. Proto považujeme za potřebné prostor monitorovat i z ochrannářských důvodů.

5.5. MOTÝLI SVITAVSKA

Na Svitavsku byl zaznamenán výskyt 137 motýlích druhů, jedná se přibližně o necelých deset procent popsanych druhů s výskytem v České republice. Toto nízké číslo je ovlivněno nedostatečným počtem pozorování, okrajovostí zájmu biologů o motýly a značná část místních biologů uvádí záznamy pouze denních motýlů, zatímco nejpočetnější skupina nočních motýlů, známá jako „můry“, uniká pozornosti a zájmu.

Na Svitavsku se nachází celá řada významných lokalit s výskytem vzácných, popř. zajímavých motýlích druhů, které by si zasloužily minimálně dohled nad obhospodařováním lokalit výskytu, např. v době rozmnožování omezit kosení, uvážené používání hnojiv a chemických ochranných látek, ochrana hostitelských rostlin, omezování travních monokultur atd.

Publikovaný stupeň ohrožení a potřeba ochrany byl u denních motýlů zpracován na základě knihy Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I. a II. (Praha, 2002). V lokalitách Rozhraní a Vendolí byl zaznamenán výskyt kriticky ohroženého modráska černoskvrnného. K ohroženým druhům motýlů patří na Svitavsku následující druhy:

český název	katastrální území obcí s místem výskytu
bělásek hrachorový	Muzlov, Svitavy Lačnov
modrásek hnědoskvrnný	Banín
ohniváček modrolesklý	Rozhraní
okáč ovsový	Chrastová Lhota
otakárek ovocný	Banín, Rozhraní
perleťovec prostřední	Vendolí, Svitavy Lačnov
žluťásek borůvkový	Hradec nad Svitavou

„Ekoznámka 2012“ – 2. místo bez rozdílu kategorie

Kateřina Stündlová, Gymnázium Svitavy

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2011

6. DODATKY

6.1. ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako obecního úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává stavební povolení k vodním dílům
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhlašuje ochranná pásma, vyhlašuje zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 247/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby na svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje provozní řady vodovodů a kanalizační řady

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 76

(1) Obecní úřady

- a) s výjimkou území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2,
- b) s výjimkou území národních parků a jejich ochranných pásem vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách podle § 63 odst. 1 ve svém správním obvodu.

(2) Pověřené obecní úřady, s výjimkou území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem,

- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků podle § 4 odst. 2, pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality, a registrují významné krajinné prvky podle § 6 odst. 1,
- b) sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu podle § 39 a 45 odst. 2;

projednávají záměry na vyhlášení památných stromů podle § 55 odst. 1, vydávají rozhodnutí o vyhlášení památných stromů podle § 46 odst. 1, vymezení jejich ochranných pásem podle § 46 odst. 3 a zrušení ochrany památných stromů podle § 46 odst. 4; předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu podle § 47 odst. 1,

c) vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle § 46 odst. 2, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle § 46 odst. 3, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle § 56 odst. 1 a uzavírají dohody podle § 56 odst. 5, jde-li o památné stromy,

d) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí podle § 63 odst. 1.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 77

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma,

a) vydávají závazná stanoviska k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se nejedná o registrovaný významný krajinný prvek podle § 6 odst. 1 a pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality,

b) vydávají závazná stanoviska k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a lesních melioračních systémů podle § 4 odst. 3,

c) vydávají opatření obecné povahy, pokud jde o blíže neurčený okruh osob, nebo rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti podle § 5 odst. 1, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

d) rozhodují o zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,

e) vydávají povolení k rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů a k rozšiřování kříženců do krajiny podle § 5 odst. 4 a 5,

f) rozhodují o stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1,

g) ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin podle § 7 odst. 2,

h) přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4,

i) požadují údaje o paleontologických nálezech a žádají o umožnění přístupu k paleontologickým nálezům podle § 11,

j) vydávají souhlasy k umístování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2,

k) rozhodují o vyhlášení přechodně chráněné plochy podle § 13 odst. 1,

l) mohou vyzvat k prokázání zákonného původu zvláště chráněných rostlin, zvláště chráněných živočichů, ptáků nebo rostlin či živočichů chráněných podle mezinárodních úmluv podle § 54 odst. 1 a vyzvat k prokázání totožnosti podle § 54 odst. 2,

m) v případě ptáků chráněných podle § 5a vydávají osvědčení podle § 54 odst. 4 až 11 o tom, že se jedná o živočicha odchovaného v lidské péči, vedou evidenci vydaných osvědčení podle § 54 odst. 4 až 10, ověřují původ a vydávají rozhodnutí, kterým se stanoví výše nákladů v případě potvrzení nezákonného původu živočicha odchovaného v lidské péči podle § 54 odst. 10,

n) v rozsahu své působnosti ukládají podmínky pro výkon činnosti, které by mohly způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody nebo takové činnosti zakazují podle § 66,

o) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny podle § 85 odst. 1,

p) rozhodují o možnostech a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1, ukládají provedení přiměřených náhradních opatření podle § 86 odst. 2 a ukládají pokuty za přestupky podle § 87 a za správní delikty podle § 88,

q) uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům z hlediska své přenesené působnosti a dále z hlediska přenesené působnosti obecních úřadů a pověřených obecních úřadů,

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability podle § 4 odst. 1 mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a ochranných pásem národních parků.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma anebo o vojenské újezdy, vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody. (Např. povolují odlov geograficky nepůvodních živočichů, sledují stav ptačích oblastí, evropsky významných druhů a jednotlivých typů evropských stanovišť, zejména evropsky významných lokalit, poskytují informace občanským sdružením, spolupracují s obcemi, poskytují jim požadované podklady, informace a potřebná vysvětlení k zásahům do přírody i způsobům jejich ochrany, zejména pokud takové zásahy mohou nepříznivě ovlivnit prostředí v obci nebo omezit výkon práv jejich obyvatel, vedou přehled informací, zjišťují údaje o stavu a vývoji přírodního prostředí, spolupracují s odborně kvalifikovanými osobami).

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb. § 10

(1) Místně příslušný orgán ochrany přírody po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepíše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 14

Pověřené obecní úřady:

- a) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- b) ukládají podle § 3 odst. 3 odstranění závad zjištěných při dozorové a kontrolní činnosti,
- c) vydávají podle § 11 odst. 2 rozhodnutí o odvozech za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a povolují podle § 12 odst. 1 odklad lhůty k úhradě těchto odvodů.
- d) ukládají podle § 20 pokuty.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 15

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností:

- a) udělují podle § 2 odst. 2 souhlas ke změně louky nebo pastviny na ornou půdu,
- b) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře nad 1 ha,
- c) rozhodují podle § 3 odst. 3 o tom, že pozemek kontaminovaný škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí nesmí být používán pro výrobu potravin,
- d) uplatňují podle § 5 odst. 2 stanovisko k regulačním plánům a k návrhům vymezení zastavěného území; stanovisko k regulačnímu plánu musí splňovat náležitosti souhlasu k územnímu rozhodnutí,
- e) udělují podle § 7 odst. 3 souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- f) udělují podle § 9 odst. 6 souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda a půda dočasně neobdělávaná (§ 1 odst. 2) o výměře do 1 ha; přitom stanoví podmínky k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, schvalují plán rekultivace, popřípadě stanoví zvláštní režim jeho provádění a vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
- g) usměrňují a sjednocují výkon státní správy na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, který zajišťují pověřené obecní úřady na území svého správního obvodu, dozírají, jak tyto orgány ochrany zemědělského půdního fondu plní své úkoly, provádějí kontrolní činnost a dávají jim podněty k tomu, aby uplatnily ve své působnosti opatření k odstranění zjištěných závad,
- h) rozhodují podle § 1 odst. 4 v pochybnostech o tom, že jde o součásti zemědělského půdního

fondy,

- i) vykonávají státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán státní správy,
- j) udělují souhlas podle § 3 odst. 6 k použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků a vedou evidenci jejich použití na pozemcích ve svém správním obvodu.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 86/2002 Sb., § 49

- a) rozhoduje o vyměření poplatku, odkladu nebo prominutí části poplatků za znečišťování ovzduší podle § 19 odst. 5 a podle § 21 odst. 5 a § 22 odst. 3 a 5 u středních stacionárních zdrojů,
- b) ukládá pokuty podle § 40 odst. 5,
- c) vede evidenci oznámení pro střední stacionární zdroje podle § 54 odst. 9 a údaje z této evidence poskytuje ministerstvu.

Podle zákona o ochraně ovzduší č. 86/2002 Sb., § 50

1) Obecní úřad

- a) je dotčným správním orgánem v územním, stavebním a jiném řízení podle stavebního zákona a vydává stanovisko pro účely kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u malých stacionárních zdrojů,
- b) zpřístupňuje informace podle tohoto zákona a zvláštních předpisů,
- c) rozhoduje o vyměření poplatků za znečišťování ovzduší u malých stacionárních zdrojů podle ust. §19 odst. 6,
- d) nařizuje odstranění závad u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), ukládá opatření k nápravě těchto závad podle § 38 odst. 1 a ukládá pokuty za nesplnění této uložené povinnosti,
- e) může vypracovat místní program ke zlepšení kvality ovzduší,
- f) může vypracovat místní program snižování emisí znečišťujících látek podle § 6 odst. 5,
- g) vyhlašuje signál upozornění, signál regulace k omezení emisí ze stacionárních zdrojů, které nepodléhají regulaci podle ust. § 8 odst. 3, a k omezení provozu mobilních zdrojů znečišťování, pokud jde o zvláště velké, velké a střední stacionární zdroje, informuje o porušení povinností inspekci,
- h) vede evidenci malých stacionárních zdrojů, u nichž tento zákon stanoví ohlašovací povinnost, a poskytuje údaje z této evidence ministerstvu
- i) vydává povolení pro činnosti, kde to stanoví zvláštní právní předpis, při kterých vznikají emise těkavých organických látek a které odpovídají kategorii malých ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Pro tyto látky může stanovit fugitivní emisní limit v závislosti na kvalitě ovzduší v daném místě.

(2) Obecní úřad kontroluje

- a) dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 a § 19 odst. 16 za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů,
- b) dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností ukládá pokuty
- c) účinnost spalování, měření množství a rozsahu vypouštěných látek u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), touto činností může pověřit odborně způsobilé právnické nebo fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu, 10)
- d) dodržování povinností podle § 3 odst. 5 a za jejich porušení ukládá pokuty

(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou

- a) stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat, při stanovení podmínek obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby
- b) zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování, seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu
- c) v oblasti opatření proti světelnému znečištění regulovat promítání světelných reklam a efektů na oblohu.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 79

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) podává návrh ministerstvu na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů podle § 5 odst. 2,
- b) uděluje souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady podle § 16 odst. 3, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. i); udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- c) uděluje souhlas k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů podle § 16 odst. 2, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. j), udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- d) vede a zpracovává evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, autovraků a způsobů jejich zpracování, zařízení k nakládání s odpady, zařízení uvedených v § 14 odst. 2, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů a sběrových míst odpadů a skladů odpadů, dopravců odpadů jím vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona a na požádání podává informace žadatelům o sídle zařízení vhodných k odstranění nebo využití jimi vyprodukovaného odpadu
- e) kontroluje, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
- f) hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby,
- g) ukládá provozovateli zařízení k odstraňování odpadů v mimořádných případech, je-li to nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí, a pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost odstranit odpad. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal; náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uhradit osoba, která je za tento odpad odpovědná podle tohoto zákona,
- h) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení stanovených povinností podle § 66 odst. 5; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- i) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce nemá zajištěno využití nebo odstranění odpadů a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí,
- j) uplatňuje stanovisko k územním plánům a regulačním plánům,
- k) zajišťuje bezpečné uskladnění odpadu podle § 58 odst. 3,

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o udělení souhlasu, který spadá do jeho kompetence podle odstavce 1 písm. b), v případě, že osoba, které byl souhlas udělen, opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je souhlas vázán.

(3) Pokud tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je provozována činnost nebo se nachází věc, které se rozhodnutí týká.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dává vyjádření zejména

- a) ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů,

- b) v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady,
- c) k připravovaným změnám výrobního procesu nebo výroby, které mají vliv na nakládání s odpady,
- d) k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého,
- e) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 80

(1) Obecní úřad a újezdní úřad

- a) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem,
- b) ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinnosti podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- c) ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- d) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem,
- e) kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb., § 48

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují o

- a) pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa,
- b) prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa,
- c) dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha,
- d) odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí,
- f) dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- g) povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese,
- h) stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- i) uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené,
- j) uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- k) výjimkách ze zákazu provádět mýtní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let,
- l) podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích
- m) udělení nebo odnětí licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře,
- n) pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře,
- o) ukládání pokut (hlava devátá),
- p) uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod, pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- r) nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí, pokud nepřesahují jejich správní obvod.

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) vedou evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu,

- b) uplatňují stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
- c) vydávají souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa,
- d) zajišťují zpracování osnovy,
- e) povolují výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče,
- f) povolují výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur,
- g) soustřeďují údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupují je pověřené organizační složce státu,
- h) vykonávají dozor nad dodržováním tohoto zákona, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě.

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

- § 5 souhlas k zavádění dalších druhů zvěře do honiteb a vypouštění zvěře do honiteb
- § 9 rozhoduje o umístění slaniska, napajedel nebo zařízení ke krmení
rozhoduje o zákazu vstupu do honitby
spolupracuje při povolování hromadných akcí v přírodě
- § 11 rozhoduje o krmení zvěře na náklad uživatele honitby
- § 12 ustanovuje a odvolává mysliveckou stráž
- § 18 rozhoduje o uznání honitby
- § 20 provádí registraci honebních společenstev (vede rejstřík)
- § 31 rozhoduje o změně nebo zániku honitby
- § 33 rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby
- § 34 vede evidenci honiteb
- § 35 ustanovuje a odvolává mysliveckého hospodáře
- § 36 kontroluje plnění zaslaných a změněných plánů mysliveckého hospodaření
- § 37 vydává rozhodnutí o změně plánu
- § 39 povoluje, popř. ukládá úpravu stavu zvěře
- § 40 povoluje lov mimo dobo lovu
- § 41 povoluje lov na nehonebních pozemcích
- § 47 vydává lovecké lístky
- § 63 a § 64 ukládá pokuty za přestupky a správní delikty

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

- § 19 orgány vykonávající státní správu rybářství podle tohoto zákona jsou obecní úřad s rozšířenou působností
- § 20-1 ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž
- § 20-2 vydává a odebírá rybářské lístky
- § 14 vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti

Podle zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb.

§ 24 Obce

- (1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.
- (2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.
- (3) Obec povoluje pořádání veřejného vystoupení. Toto povolení lze vydat jen na základě toho, že pořadatel předložil schválený řád ochrany zvířat při veřejném vystoupení.

§ 24a Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) rozhodují o zvláštním opatření, kdy na návrh krajské veterinární správy může obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím
  - nařídit a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav, nebo pokud je opakovaně týráno,
  - nařídit chovateli zajistit opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání,
  - nařídit chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad.
- b) Plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat.

Je povinen projednat všechny podněty k projednání přestupků a správních deliktů vyplívajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám na úseku ochrany zvířat

6.2. EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY

Ekologická komise vykonávala v roce 2011 činnost především na úseku městské zeleně, kdy je činnost komise zaměřena na spolupráci s Technickými službami města Svitav, pro které vykonává funkci poradní v otázkách údržby, závažnějších zásahů při rekonstrukci zeleně, zakládání nových výsadeb i přípravě plánu údržby na daný kalendářní rok. Ve spolupráci s odborem životního prostředí se pak komise vyjadřuje k záměrům zásahů do veřejné zeleně (rozsah údržby stromů a keřů, zakládání nových výsadeb apod.), posuzuje žádosti o kácení dřevin na pozemcích v majetku města a vydává svá doporučení.

Komise se rovněž seznamuje se stavem na úseku ochrany přírody (stav zeleně a významných krajinných prvků), odpadů (čistota města, skládky odpadů), ovzduší (stav koncentrace znečištění, zdroje znečišťování, doprava) a vodního hospodářství (protipovodňová opatření, čistota vody).

Od prosince 2010 pracovala komise v novém složení na základě jmenování rady města ze dne 29.11.2010:

- předseda - MVDr. Lubomír Horák
- členové - Mgr. Magda Sodomková, Ing. Julius Štaud, Ing. Pavel Lustyk, Miroslav Lacman, Ing. Jan Mach, Ing. Pavel Černý, Karel Kilian, RNDr. Leoš Štefka, Ing. Marek Antoš a Ing. Renata Karlíková (zároveň zapisovatelka)

Na žádost člena komise pana Miroslava Lacmana bylo ukončeno jeho členství v ekologické komisi a radou města byla s účinností od 27.07.2011 nově jmenována paní Radka Lacmanová.

Jednání komise se zároveň zúčastňovala Hana Gregorová za odbor životního prostředí, dále Mgr. Jiří Mach za ZO ČSOP „Rybák Svitavy“ a Radim Klíč za TSMS. V roce 2011 se komise sešla na 9 pracovních jednáních.

6.3. EKOLOGICKÁ STOPA MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se připojilo k dalším českým a zahraničním městům, která mají stanovenou ekologickou stopu. Vzhledem k velmi příznivému výsledku bude důležité tento parametr udržet i do budoucna.

Ekologická stopa je vizitkou udržitelnosti města. Odráží, kolik obyvatelé a firmy ve městě za rok spotřebovali zdrojů a kolik při tom vytvořili odpadů. Stanovuje se v tzv. globálních hektarech – hektarech přepočtených podle produktivity. Ekologická stopa Svitav dosahuje příznivé hodnoty 4,94 gha/obyvatele, což je šestá nejnižší hodnota z 20 měst a obcí, kde byl podrobný výpočet proveden. Ekologickou stopu města však musíme srovnávat především s jeho biokapacitou (tzv. ekologickým zázemím, jenž má město k dispozici), která je 0,71 gha/obyvatele. Ekologická stopa Svitav překračuje biokapacitu města pouze 7 krát.

Graf 6.1 Ekologická stopa a biokapacita města Svitav (gha/obyv.)

Zdroj: TIMUR

Žádné město na světě se z principu „nevejde“ do své biokapacity, je závislé na širokém „ekologickém zázemí“. Ve městě dochází k soustředění obyvatelstva, průmyslu a dalších aspektů lidské společnosti. To má svá negativa (např. zvýšené znečištění ovzduší, hluku, nemocnosti), ale i pozitiva (např. menší spotřeba ploch než u rozptýlené venkovské zástavby, menší vliv na krajinu a na druhovou pestrost). Důležité je stanovit, jak si z hlediska „zeleného účetnictví“ město v současné době stojí a pokusit se ovlivnit budoucí vývoj. Ekologickou stopu českým a moravským městům pomáhá stanovit Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s. (<http://www.ekostopa.cz/mesto/>).

Výsledky ekologické stopy z českých měst ukazuje předchozí graf. Příznivý výsledek ze Svitav odráží zejména nízkou hodnotu spotřeby energií ve městě, kde chybí těžší průmysl a jiné energeticky náročné provozy. Ovlivňuje ho dále poměrně malý rozsah nové výstavby, šetrné způsoby dopravy obyvatel a vysoký podíl třídění odpadů. Roli hraje i nízký podíl zastavěných ploch na celkové ekologické stopě.

Složení ekologické stopy z hlediska jednotlivých kategorií spotřeby ukazuje graf 6.2.

Graf 6.2 Kategorie spotřeby

Zdroj: TIMUR

Pokud jde o biokapacitu na jednoho obyvatele (0,55 gha), stojí Svitavy zhruba uprostřed mezi sledovanými městy. Znamená to, že přírodní potenciál (plochy zeleně, luk, pastvin, zahrad, orné půdy atp.) administrativního území města je příznivý. To platí v dvojnásobné míře, pokud bychom do výpočtu zahrnuli přírodně cenné okolí města.

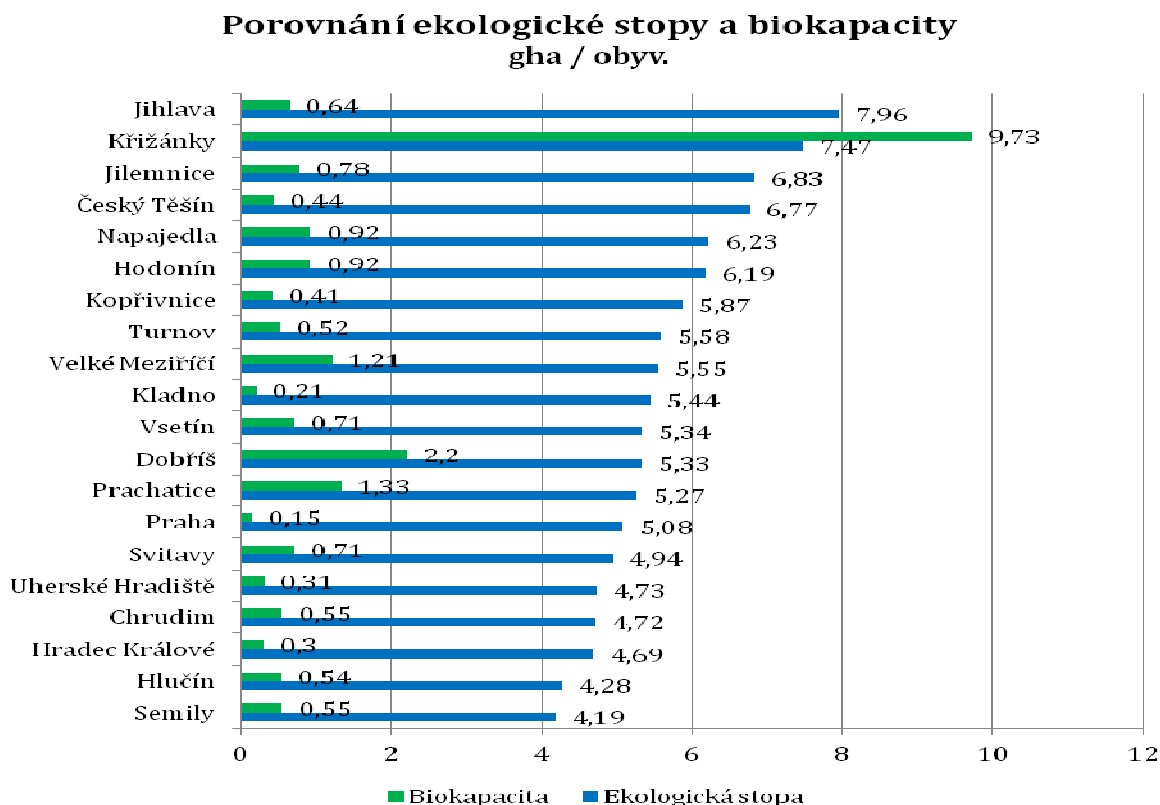
Dále je možné provést orientační porovnání s ekologickou stopou průměrného obyvatele České republiky, která podle údajů Global Footprint Network činila v roce 2010 (data z roku 2007) 5,7 gha/obyvatele. Důležitým ukazatelem je také biologická kapacita, dostupná na jednoho Čecha, která v témže roce činila 2,7 gha. Nicméně v celosvětovém měřítku dosahovala pouze 1,8 gha/obyvatele. Toto číslo lze považovat za globální míru udržitelnosti. K této metě by měla směřovat i Česká republika, respektive její města a obce.

Jak dosáhnout příznivého vývoje ekologické stopy a biokapacity do budoucna?

Muselo by jít o kombinaci různých opatření, kterou odpovědným politikům a dalším lidem, kteří se na rozvoji měst podílí (např. majitele firem) nabízí modelace na stránkách www.ekostopa.cz/mesto. Největší díl na ekologické stopě města Svitav má spotřeba a výstavba (33 %) a spotřeba energie (32 %). Účinným způsobem je proto například snížení nové výstavby na orné půdě či trvalých travních porostech. Významný dopad by také mělo snížení spotřeby energií na území města, zvýšení energetické efektivity, či využívání alternativních zdrojů. Ekologickou stopu dále napomáhá snižovat separace odpadů (skla, plastů, papíru či bioodpadu) či používání šetrných způsobů dopravy (chůze, kolo, veřejná doprava).

Samotná hodnota ekologické stopy Svitav není tak důležitá, jako vývoj tohoto indikátoru do budoucna. Podaří se cílenými opatřeními například v oblasti energetických úspor či rozvoje veřejné dopravy snížit celkový dopad města? Podaří se zachovat současnou míru biologické kapacity ve městě, nedojde k jejímu snížení například díky změně územního plánu ve prospěch neproduktivních ploch? Ekologická stopa města se v kontextu ostatních ukazatelů kvality života stala důležitým měřítkem vývoje města.

Graf 6.3 Porovnání ekologické stopy a biokapacity (gha/obyv.)

Zdroj: TIMUR

6.4. VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Veřejným zdravím se podle zákona míní zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, který je významně ovlivňován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

V ochraně veřejného zdraví má základní působnost hygienická služba. V roce 2003 došlo k její reorganizaci, kdy zanikly dřívější okresní hygienické stanice (OHS). Úlohu úředního orgánu ochrany veřejného zdraví nyní plní krajské hygienické stanice (KHS) a jejich územní pracoviště.

K plnění expertizních služeb a programů podpory zdraví byly zřízeny zdravotní ústavy (ZÚ) se svými pobočkami. ZÚ procházejí již několik let reorganizací s radikální redukcí počtu zaměstnanců i pracovišť, což vedlo k zániku centra prevence a posléze hygienických laboratoří i ve Svitavách. Legislativně je náplň činnosti hygienické služby stanovena zákonem č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho prováděcími předpisy.

Územní pracoviště KHS ve Svitavách se koncem roku 2008 přemístilo z budovy bývalého okresního úřadu na ul. Milady Horákové zpět do budovy bývalé OHS na Polní ulici, která se uvolnila po uzavření laboratoře ZÚ.

Dále je uveden stručný přehled několika vybraných oblastí činnosti svitavského územního pracoviště Krajské hygienické stanice Pardubického kraje, které se dotýkají ochrany veřejného zdraví ve městě Svitavy.

6.4.1. OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI

V roce 2011 epidemiologická situace ve výskytu infekčních onemocnění zůstala nadále příznivá.

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2011

Postupný nárůst akutních respiračních onemocnění (ARI) a chřipky byl zaznamenán počátkem roku. Nemocnost na ARI se od 1. týdne do 7. týdne zvyšovala a v 8. týdnu dosáhla epidemického prahu 1800 případů /100 000 obyvatel. Největší nemocnost byla dle očekávání zaznamenána ve věkových skupinách 0-5 letých, 6-14 letých a 15-24 letých, další věkové kategorie výrazně zasaženy nebyly. Od 9. týdne již došlo k ústupu respiračních nákaz a příznivá situace zůstala již v průběhu celého roku.

Jako každoročně se na jaře objevily plané neštovice. Evidováno bylo 215 případů planých neštovic mezi předškolními a školními dětmi (2010 - 29, 2009 - 222). Je zřejmé kolísání v důsledku dorůstání vnímavé populace.

Zaznamenali jsme ojedinělé případy infekční mononukleózy (2011- 2, 2010- 1), další sledovaná nemoc pertuse (černý kašel) v roce 2011 nebyla ve Svitavách diagnostikována (2010- 8).

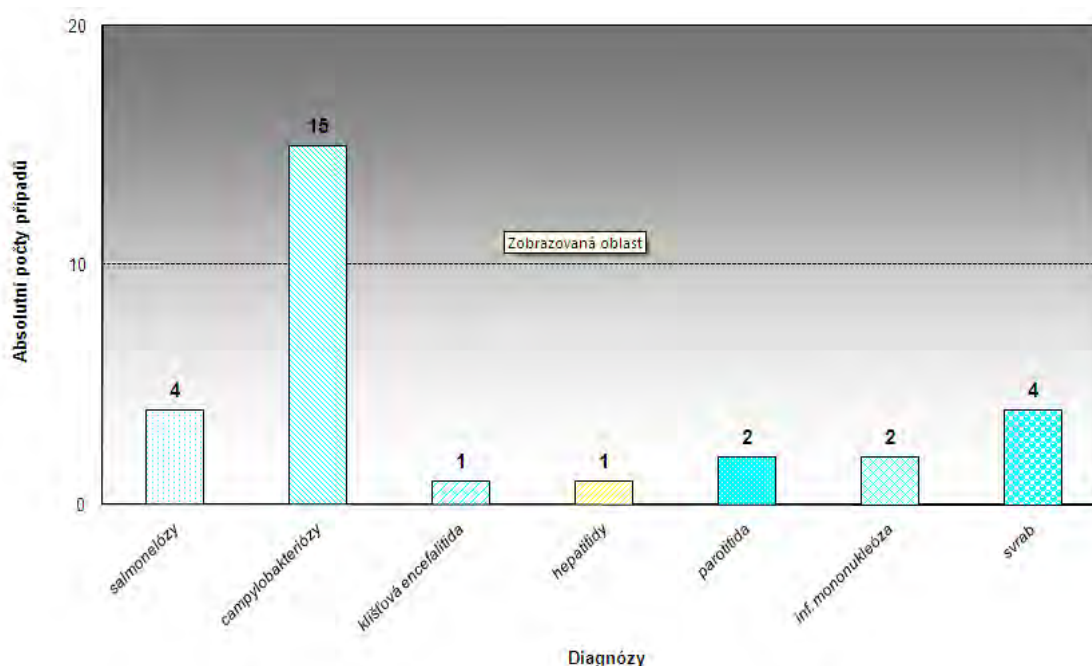
V Pardubickém kraji od května došlo k výraznému nárůstu příušnic (parotitidy), v okrese Svitavy však k epidemickému šíření nedošlo. Ve Svitavách vykazujeme 4 onemocnění parotitidou (2010-0).

Na straně druhé byl zaznamenán pokles onemocnění šířící se alimentární cestou, zejména u salmonelózy – evidujeme 4 případy (2010-38). Campylobakterií, která je spojena s konzumací drůbežního masa a stále rostoucí oblíbeností grilování, byla zaznamenána v 15 případech (2010 -20).

Z nákaz přenášených pomocí vektorů je pozornost věnována zejména lymfické borelióze (2011-0, 2010-6) a klíšťové encefalitidě. V roce 2011 byla klíšťová encefalida ve Svitavách diagnostikována pouze v jediném případě (2009-1, 2010-0).

Přehled některých vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách v roce 2011 přináší graf č. 6.4.

Graf 6.4 Vybraná infekční onemocnění ve Svitavách

Zdroj: KHS Pardubického kraje, územní pracoviště Svitavy

6.4.2. KVALITA PITNÉ VODY

Zdravotní nezávadnost a kvalita pitné vody ze skupinového vodovodu Svitavy podléhá průběžné kontrole provozovatelem vodovodu, který je povinně předává do celostátního elektronického systému, provozovaného hygienickou službou. Mimo to má provozovatel vodovodu povinnost zajistit, aby odběratelům dodávané pitné vody byly k dispozici aktuální informace o jakosti dodávané pitné vody.

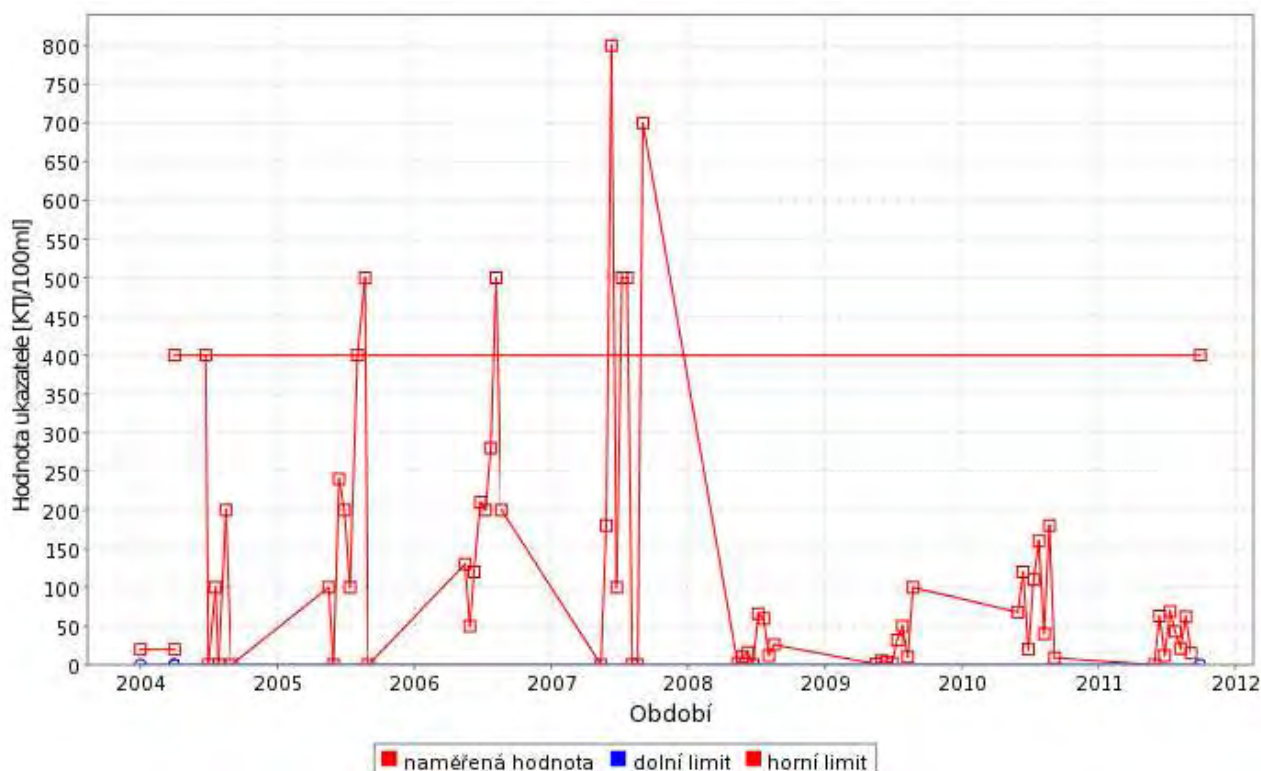
V roce 2011 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Skupinový vodovod Svitavy čerpá vodu z podzemních zdrojů. Jedná se o kvalitní pitnou vodu. Vlivem posilujících vrtů čerpajících vodu z nižší spodnoturonské zvodně se snížil obsah dusičnanů, který se v kontrolních rozborech v loňském roce pohyboval podle momentálního poměru čerpání vody z různých zdrojů v rozmezí 2 – 39 mg/l s průměrnou hodnotou 24 mg/l z 29 vyšetřených vzorků vody (limit je 50 mg/l). Z hlediska prevence kardiovaskulárních onemocnění se za významný ukazatel považuje tvrdost pitné vody, tedy obsah vápníku a hořčíku. Průměrná hodnota svitavské vody 2,7 mmol/l je v rozmezí, které se považuje za optimální.

6.4.3. KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ

Povinné provozní kontrole podléhá i zdravotní nezávadnost a kvalita vody používané obyvateli města ke koupání. V provozu krytého bazénu a venkovního letního koupaliště se v roce 2011 z hlediska kvality a zdravotní nezávadnosti vody nevyskytly závažnější problémy.

Do roku 2007 byla obvyklým problémem závadnost vody v rybníku Rosnička, zařazeného do celostátního seznamu vodních ploch využívaných veřejností ke koupání, jejichž kvalitu vody sleduje hygienická služba. Nejednalo se přitom ani tak o obávané sinice, ale hlavně o bakterie fekálního původu. Ke zlepšení kvality vody došlo po vodoprávním řízení, uskutečněném z podnětu KHS. I když se vodoprávnímu úřadu nepodařilo nalézt příčinu znečištění vody, kontaminace vody fekálního původu se zásadně snížila a v dalších letních sezónách již nedošlo k překročení limitních hodnot. Výsledky rozborů u ukazatele enterokoky (bakterie osídlující střevní trakt člověka a zvířat) jsou znázorněny v grafu (limit u tohoto ukazatele je 400 KTJ/100 ml, doporučená hodnota je do 100 KTJ/100 ml).

Graf 6.5 Ukazatele za období 01/2004 – 09/2011

Zdroj: KHS Pardubického kraje, územní pracoviště Svitavy

Relativně nepříznivý je pro kvalitu vody nadále vysoký obsah živin a malý průtok vody, což podporuje zákal a bohaté oživení vody fytoplanktonem. Biologické živení vody je v Rosničce velmi pestré. Podle rozborů prováděných KHS v loňském roce se v Rosničce na počátku koupací sezony vyskytovaly běžné druhy sladkovodních řas - skrytěnky (Cryptophyceae), rozsivky (Bacillariophyceae – rod Aulacoseira, Navicula, Fragillaria, Synedra), zelené řasy (Chlorophyceae – rod Pediastrum, Scenedesmus, Coelastrum, Closteriopsis), krásnoočka (Euglenophyceae – rod Phacus, Trachelomonas), obrněnky (Dinophyceae – rod Staurastrum) a později se objevily i větší druhy řas - spájivky (Conjugatophyceae).

Sinice byly přítomny po celou koupací sezonu, ale počty buněk byly nízké. Druhové složení sinic bylo v průběhu sezóny proměnlivé a zahrnovalo jak vláknité typy (Planktothrix, Aphanizomenon sp.), tak rody kokální (Microcystis, Woronichinia, ojed. Chroococcus) a velmi drobné (nanoplanktonní) druhy sinic.

Celkově byla kvalita vody v Rosničce během sezóny 2011 hodnocena obvyklým stupněm 3, tedy jako zhoršená jakost vody s mírně zvýšenou pravděpodobností vzniku zdravotních problémů a doporučením se osprchovat po koupání. Toto hodnocení sice může některé obyvatele odrazovat, ale je třeba si uvědomit, že zcela bezrizikové není koupání ani v upravované a chlorované vodě umělých bazénů a koupališť.

Aktuální informace o kvalitě vody na Rosničce během letní sezóny budou opět k dispozici na internetových stránkách KHS Pardubického kraje: www.khspce.cz a základní informace budou podle požadavků nové legislativy převzaté z EU umístěny i na informační tabuli přímo u Rosničky.

6.4.4. OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM

Mezi faktory životního prostředí, které často znepríjemňují život lidem ve městech, patří hluk. Pro hlukovou zátěž v místech pobytu lidí jsou stanovené závazné hygienické limity, které v případě hluku ze stacionárních zdrojů (průmysl, ventilace objektů, hudební produkce) vycházejí z obtěžujícího účinku hluku u průměrně citlivých jedinců. Lidé s vyšší citlivostí na hluk tedy mohou být obtěžováni i hlukem podlimitním. Vyšší jsou limity pro hluk z dopravy, které jsou v podstatě vyjádřením kompromisu mezi snahou o ochranu zdraví a realitou života a i při jejich dodržení nelze zdravotní riziko při dlouhodobé expozici vyloučit.

KHS v roce 2011 neřešila ve Svitavách významnější stížnosti na hluk ze stacionárních zdrojů. Velkým problémem je však ve Svitavách dopravní hluk, kde jde hlavně o průtah silnice I/43. Reálným řešením je zde až vybudování obchvatu, který je projekčně připraven v úrovni územního rozhodnutí s původně předpokládaným termínem dokončení dle Ředitelství silnicí a dálnic ČR (ŘSD) v roce 2014. Do té doby má pro tuto silnici ŘSD povolení provozu komunikace u které nelze dodržet hygienické limity hluku. Vzhledem k nereálnosti dodržení tohoto termínu ŘSD připravuje alespoň individuální protihluková opatření u zástavby v blízkosti I/43 (výměna oken v případech překročení limitu hluku pro vnitřní prostor bytů).

6.4.5. OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Důležitou úlohu v ochraně zdraví dětí a mládeže a při formování návyků a postojů ke zdravému životnímu stylu hrají mateřské a základní školy.

Jednou z hlavních náplní kontrol pracovníků oddělení hygieny dětí a mladistvých ve školských zařízeních je sledování dodržování hygienických požadavků na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid, provoz venkovních hracích ploch a pískovišť, vybavení vhodným nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků a možností pohybových aktivit dětí jako prevence vzniku vadného držení těla.

V roce 2011 byly provedeny ve Svitavách komplexní prověrky dvou mateřských škol, jedné střední školy a jednoho učňovského pracoviště. V jednom zařízení byly shledány menší nedostatky stavebně-technického charakteru. V náplni preventivního hygienického dozoru byla posuzována projektová dokumentace stavebních úprav pěti školských a jiných zařízení pro děti.

V rámci hlavního úkolu hlavního hygienika ČR „Monitoring nabídky možností stravování v základních školách“ proběhlo cílené šetření ve dvou svitavských základních školách.

Dále proběhly kontroly 11 stravovacích provozů ve školských zařízeních, v jednom případě byla udělena bloková pokuta.

Jedna školní jídelna byla vybrána do pilotní etapy úkolu hlavního hygienika „Laboratorní stanovení výživové a energetické hodnoty pokrmů školního stravování“.

6.4.6. HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ

Do kompetence dozorové činnosti KHS spadají z hlediska dodržování hygienických požadavků a pravidel a tedy minimalizace rizika vzniku alimentárních nákaz provozovny hromadného stravování – restaurace, pohostinství, bufety, bary, závodní kuchyně a výdejny.

Pracovníci oddělení hygieny výživy provedli v loňském roce ve městě Svitavy 70 kontrol stravovacích provozů. Závady, které vedly k uložení pokuty, byly zjištěny v 29 případech, což

představuje 41 % z kontrolovaných zařízení. Uloženo bylo 22 pokut formou tzv. příkazu v celkové výši 53.000,- Kč a rovněž 7 blokových pokut na místě v celkové výši 7.500,- Kč. Nejčastější nedostatky jsou již tradičně zjišťovány v dodržování lhůt spotřeby a to jak surovin-potravin k výrobě pokrmů, tak především doby výdeje vlastních pokrmů a dále pak v dodržování vyhovujících teplot při úchově a skladování surovin i hotových jídel. V mnoha případech byly sankce ukládány také za závady stavebního charakteru a nevyhovující technické vybavení provozoven a stále také za nevypracování a nezavedení kontrolního systému výroby HACCP.

6.4.7. BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

KHS vykonává dozorovou činnost též nad předměty běžného užívání, v praxi jde o kosmetické výrobky, výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmy, výrobky a hračky pro děti ve věku do tří let. Tyto předměty jsou sledovány především z hlediska možné zátěže populace chemickými látkami, ale i z hlediska mikrobiologické kontaminace – např. u kosmetiky.

V roce 2011 byly ve Svitavách provedeny 3 kontroly u prodejců kosmetických výrobků, 3 kontroly u prodejců výrobků pro děti do 3 let a 8 kontrol u prodeje výrobků přicházejících do styku s potravinou (z toho 1 výrobce obalových materiálů pro potraviny) V jednom případě prodeje kosmetiky byl proveden cílený odběr přírodní kosmetiky na mikrobiologické vyšetření, výsledek byl vyhovující, ostatní kontroly byly bez vážných nedostatků. Výrobky přicházející do styku s potravinami a výrobky pro děti do 3 let jsou též odebírány k laboratornímu testování, především na přítomnost škodlivých chemických látek. U prodejců ve Svitavách byly výsledky rozborů překvapivě vyhovující (2x keramický hrnek, plastová naběračka, silikonová forma, sklenice s dekorem, plastová dóza, kojenecké chrasútka, pískací hračka, dětský bryndák).

Kontrolní činnost je prováděna také na základě hlášení varování pro spotřebitele mezinárodním systémem RAPEX, který upozorňuje na nevyhovující výrobky, zejména kosmetiku a hračky. Žádný z těchto výrobků nebyl v prodejní síti ve Svitavách zachycen. Namátkové kontroly ke zjištění výskytu nebezpečných výrobků jsou prováděny i při obdržení notifikace ze systému rychlého varování RASFF. V roce 2011 byl takto zjištěn v prodejní síti výskyt skleniček s dekorem - 2 druhy, zboží bylo neprodleně staženo z dalšího prodeje. Dále byl prověřován prodej kojeneckých lahví z polykarbonátu, které dle nařízení (EU) č. 10/2011 s účinností od 1.5.2011 nesmí obsahovat bisfenol A.

Přehled nebezpečných výrobků je zveřejňován na webových stránkách KHS a též na úřední desce KHS (ve Svitavách na územním pracovišti Polní 2).

6.4.8. OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

KHS kontroluje v rámci státního zdravotního dozoru úroveň pracovního prostředí na všech pracovištích, zajištění lékařské preventivní péče, zajištění sanitárního zařízení pro pracovníky, zásobování pitnou vodou, zacházení a skladování nebezpečných chemických látek a přípravků, používání nanotechnologie, používání biocidů, kontroluje správnost předložené kategorizace prací, šetří stížnosti na úroveň pracovního prostředí. Provádí spolu s akreditovanými laboratořemi inspekční měření faktorů pracovního prostředí. V rámci tzv. preventivního dozoru posuzuje projekty nových staveb, změny užívání staveb a změny technologií výroby, konzultuje vhodnost umístění staveb, návrhy na zlepšení pracovního prostředí. Tuto činnost zajišťují 2 pracovnice oddělení hygieny práce.

V roce 2011 bylo ve Svitavách provedeno 25 kontrol na 51 rizikových pracovištích, kde pracuje 189 zaměstnanců a na 41 nerizikových pracovištích, kde pracuje 158 zaměstnanců. Hodnocení

všech 12 faktorů pracovního prostředí na jednotlivých pracovištích eviduje a průběžně aktualizuje v registru KaPr ministerstva zdravotnictví.

Byla provedena inspekční měření vibrací, při kterých se potvrdilo riziko vibrací přenášených na ruce. Pozornost je zaměřena i na lokální svalovou zátěž horních končetin, kde probíhá inspekční měření.

V rámci Svitav byly u 4 zaměstnavatelů prošetřovány podmínky možnosti vzniku nemoci z povolání. Jednalo se o oboustrannou nedoslýchavost, 2x ekzém, 2x dermatitidu.

Při kontrolních šetřeních pracovnice KHS zjišťují, že ohrožení nemocí z povolání je některými ošetřujícími lékaři podceňováno a není podán podnět k prošetření poškození zdraví z práce. Podnět k prošetření může podat i sám zaměstnanec na Centru pracovního lékařství při Krajské nemocnici v Pardubicích.

Na podkladě podnětů byla provedena 2 šetření za účelem ověření zajištění pracovních podmínek a dodržování zákoníku práce. Šetřením bylo zjištěno, že podněty byly oprávněné. Na odstranění zjištěných závad byla nařízena nápravná opatření.

6.5. NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

V následujícím přehledu uvádíme soupis nezávislých ekologických organizací se sídlem nebo působností ve Svitavách. Přehled je řazen v abecedním pořadí.

6.5.1. ASOCIACE BRONTOSAURA SVITAVY

- Hlavní náplň činnost: Svitavský oddíl Asociace Brontosaura je organizací sdružující děti a mládež se zájmem o přírodu, turistiku, cestování a prázdninovou činnost.
- Působnost: Svitavsko
- Adresa: Dimitrovova 25, Svitavy

6.5.2. OBČANSKÉ SDRUŽENÍ LAVITA

- Hlavní náplň činnost: ochrana přírody a krajiny, životního prostředí, zdraví, památek, kulturních hodnot a krajinného rázu urbanizované i neurbanizované krajiny, ochrana zeleně v obcích, zapojení mládeže do veřejně prospěšných aktivit, bezplatná poradenská a informační činnost v oblasti ochrany životního prostředí a ekologicky šetrného hospodaření firem a domácností apod.
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa sdružení: náměstí Míru 61/41, Svitavy

6.5.3. OBČANSKÉ SDRUŽENÍ NAŠE VÝPRAČTICE

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky

- Adresa zařízení: Výprachtice 58

6.5.4. VÝCHODOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ

- Hlavní náplň činnosti: ochrana přírody a krajiny a životního prostředí, zejména výzkum a ochrana ptáků a jejich prostředí a dále ekologická výchova a vzdělávání vlastních členů a veřejnosti
- Působnost: sdružení působí na celém území České republiky
- Adresa zařízení: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice

6.5.5. ZO ČSOP RYBÁK

- Hlavní náplň činnosti: Monitoring rostlin, ptáků, obojživelníků a netopýrů, popřípadě i některých dalších vybraných skupin organismů (motýli). Praktická ochrana rostlin, ptáků, obojživelníků, netopýrů a některých dalších skupin organismů. Managementové zásahy v přírodě ve prospěch ohrožených lokalit a druhů organismů. Realizace záchranného transferu obojživelníků v Hradci nad Svitavou. Péče o zvláště chráněná území přírody na Svitavsku. Pořádání soutěží a terénních akcí pro žáky, studenty a veřejnost (Ptačí festival, Vítání ptačího zpěvu, Uklid'me svět, Setkání s přírodou apod.). Účast ve správních řízeních. Neperiodické vydávání zpravodaje KonSterna.
- Působnost: Anenská Studánka, Banín, Benátky, Bohuňovice, Boršov, Budislav, Bystré, Cerekvice n. Loučnou, Čistá, Dětřichov, Helvíkov, Hradec nad Svitavou, Chmelík, Chotěnov, Chotovice, Janov, Jarošov, Javorník, Jedlová, Kamenná Horka, Karle, Koclířov, Kozlov, Křenov, Kukle, Lubná, Mikuleč, Mladějov, Muzlov, Nová Sídla, Nová Ves, Opatov, Opatovec, Ostrý Kámen, Pohledy, Poříčí, Příluka, Radiměř, Rychnov, Semanín, Sklené, Strakov, Stašov, Svitavy, Trstěnice, Třebařov, Třebovice, Vendolí a Zrnětín
- Adresa zařízení ZO ČSOP: Dimitrovova 29, Svitavy
- Počet řádných členů 14

6.5.6. ZO ČSOP TŘEBOVKA

- Hlavní náplň činnost: Péče o krajinu a památky - údržba ekologicky významných nechráněných území a zeleně (včetně ošetřování stromů), péče o handicapované živočichy, ochrana životního prostředí, poradenská činnost a metodická pomoc v oblasti vodního hospodářství za účelem zadržování vody v krajině a zlepšování kvality povrchových vod
- Působnost: Správní území obce OPATOV a dále správní území obce: Anenská Studánka, Dětřichov, Hradec nad Svitavou, Janov, Javorník, Kamenná Horka, Koclířov, Kukle, Mikuleč, Mladějov na Moravě, Opatovec, Semanín, Svitavy, Trpík, Třebovice a Vendolí
- Adresa zařízení ZO ČSOP: 569 12 Opatov 328
- Počet řádných členů 5

6.5.7. ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ

- Hlavní náplň činnosti: zajišťuje provoz záchranné stanice pro volně žijící živočichy, péče o handicapované živočichy, pořádání veřejně přístupných osvětových akcí, kampaní a akcí ke Dni Země, provoz informačního centra a ekocentra,
- Působnost: v rámci Národní sítě stanic působí ve třech krajích (Pardubický kraj, část kraje Vysočina, část kraje Jihomoravského)
- Adresa zařízení ZO ČSOP Zelené Vendolí – Záchraná stanice a centrum ekologické výchovy, 569 14 Vendolí čp. 42
- Počet řádných členů 12

6.6. INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2011

V tabulce 6.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.1 Investice do životního prostředí v roce 2011

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
Automatická měř. stanice ovzduší	30,0	OŽP
Celoplošná deratizace, deratizace kanalizace	342,4	OŽP, VaS
Čištění komunikací	2.403,8	TSMS
Ekologická výchova	63,4	OŽP
Likvidace černých skládek	84,4	OŽP
Mimořádný svoz plastů a papíru, mytí kontejnerů	410,9	OŽP
Myslivost	19,7	OŽP
Nákup vodoměrů	97,1	SVS
Odborná správa měst. lesů	160,7	OŽP
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy II. etapa – Vrty Olomoucká, Lány	753,5	SVS
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy II. etapa – Výtlačný řad z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány	850,6	SVS
Oprava hydrantů	325,5	SVS
Oprava kanalizace ul. Hrnčířská	579,8	VaS
Oprava kanalizace ul. Olbrachtova	114,2	VaS
Oprava sekčních šoupátek	324,8	SVS
Ošetření významných stromů	36,8	OŽP
PD k záborům dotčených pozemků v rámci stavby „Svitava, Svitavy – zajištění průtočnosti koryta III. etapa“	63	OŽP
PD oprava kanalizace ul. Edvarda Beneše	438,0	VaS
PD oprava kanalizace ul. Pod Viaduktem	16,2	VaS
Pěstební činnost	439,6	OŽP
Pořízení záložních čerpadel	414	SVS
Provedení navrtávek vodovodních řadů	162,3	SVS

Provoz sběrného dvora	399,2	OŽP
Příspěvek vícečlenným domácnostem na úhradu poplatku za komunální odpad	88,6	OŽP
Rekonstrukce kanalizace III. etapa B. Němcové, Rokycanova, Žižkova, Neumanova	4.941,1	VaS
Rekonstrukce kanalizace ul. U Tří dvorů	1.739,0	VaS
Rekonstrukce vodovodu ul. Hrnčářská ve Svitavách	1.378,7	SVS
Rekonstrukce vodovodu ul. Žižkova ve Svitavách	3.259,8	SVS
Stanice pro záchranu Volně žijících zvířat	80,0	OŽP
Údržba ploch v majetku města	177,3	OŽP
Údržba zeleně v areálu stadionu	393,9	OINV
Útulky pro opuštěné psy	70,0	OŽP
Veřejná zeleň	5.935,5	TSMS
Výstavba vodovodu v ul. Zadní ve Svitavách – I. etapa	3.801,0	SVS
Zbudování sběrných míst na separovaný odpad	2.652,2	OŽP
Finanční prostředky celkem	33.047	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OD – odbor dopravy MěÚ Svitavy

OINV – odbor investiční MěÚ Svitavy

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

PD – projektová dokumentace

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

TSMS – Technické služby města Svitavy

VaS – VODA A SPORT, s. r. o.

6.7. ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA

Rada města na svém jednání 28. května 2012 projednala část rozvojového plánu města Svitavy, která se zabývá problematikou životního prostředí. Po projednání všech částí, bude rozvojový plán projednán Zastupitelstvem města Svitavy a následně bude k dispozici občanům města.

6.7.1. SWOT ANALÝZA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Silné stránky

- Území s kvalitním životním prostředím bez vysokých ekologických zátěží.
- Významné přírodní zdroje – lesy, půdy, bohaté zdroje podzemních vod – vodohospodářsky významná oblast.

Slabé stránky

- Existence nevyužívaných a chátrajících objektů a zanedbaných ploch v regionu (převážně zemědělské objekty, objekty občanské vybavenosti a další) a nízký zájem o jejich revitalizaci.
- Narušené životní prostředí v průmyslových a urbanizovaných oblastech s vyšší koncentrací průmyslu.
- Přetrvávající imisní zátěž především z malých, středních a mobilních zdrojů znečištění, zvýšená hluková zátěž nevyřešené tranzitní dopravy.

Příležitosti

- Zlepšení podmínek pro rozvoj organizací, spolupráce a aktivit v oblasti trávení volného času obyvatel.
- Rekonstrukce prostor a budov škol.
- Energetické a materiálové využívání odpadů a podpora využití produktů vyrobených z odpadů.
- Stanovení indikátorů udržitelného rozvoje.
- Vyšší úroveň využití podpůrných programů pro podporu zemědělství a lesnictví.
- Využití agroturistiky jako alternativního zdroje příjmů a pracovních příležitostí.
- Zajištění ochrany kvalitního půdního fondu pro udržitelný rozvoj krajiny a přírodních hodnot.
- Zajištění součinnosti obcí v rámci mikroregionu.

Hrozby

- Rozvoj nevhodných ekonomických aktivit s dopadem na životní prostředí, zvyšování eutrofizace vod, nedostatečná péče o krajinu.
- Pokles zemědělské výroby vedoucí k devastaci krajiny.
- Nevyváženost mezi podmínkami ochrany krajiny a životního prostředí a požadavky na rozvoj území, nerespektování zásad trvale udržitelného rozvoje, zbytečné a nevhodné zábory kvalitního půdního fondu.
- Ohrožení kvality životního prostředí v důsledku narůstající a neusměrňované individuální automobilové dopravy.

6.7.2. NÁVRHOVÁ ČÁST

Globální cíl

Ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje.

Specifické cíle

- A) Opatření proti povodním, obnova přirozeného stavu malých vodních toků.
- B) Obnova a rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod.
- C) Ochrana přírody a krajiny, obnova a rozvoj městské zeleně.
- D) Nakládání s odpady.
- E) Podpora opatření na udržitelné využívání zdrojů energie a ochrana ovzduší.

Specifikace opatření programu rozvoje města Svitavy

Ke každému opatření programu rozvoje je zpracována specifikace ve struktuře níže uvedené. Obecně charakterizuje význam jednotlivých bodů specifikace a záměr, které vedly k jejich zařazení.

Okruh priorit je:

A) Opatření proti povodním, obnova přirozeného stavu malých vodních toků

Popis výchozí situace:

- Většina vodních toků, včetně mostů a lávek v intravilánu města je zkapacitněna na Q50. V horních částech hlavních vodních toků (řeka Svitava a Lačnovský potok) je umožněna akumulace vod v rybnících a suchých retenčních nádržích.

- Velmi podstatná je skutečnost, že byly v územním plánu vyčleněny plochy pro zbudování poldrů v místech přirozených akumulací povrchových vod.
- Na většině území však nemají drobné a sezónní vodní toky účinně působící zpevňující dřeviny a křoviny, pruhy volných meandrů a prostory pro rozliv přívalových vod a vod z jarního tání, čímž dochází ke zrychlenému a neregulovatelnému povrchovému odtoku.
- Výrazně zhoršená letní kvalita vody ve vodních nádržích signalizuje znečištění v povodích, jež pochází zhruba rovným dílem ze zemědělství, osídlení, starých zátěží a současného průmyslu a služeb. Závisí to na konkrétní prostorové situaci. Nezastavil se ani proces zhoršování kvality podzemních vod prosakováním znečištěných povrchových vod, a to zejména dusičnany. Hrozbou jsou staré sanované zátěže i nově vznikající skládky odpadu.

Cíle opatření:

- Zlepšit kvalitu vody ve vodních tocích, zajistit snížení maximálního znečištění.
- Vytvořit podmínky pro zachycení vody v krajině.
- Naplňovat evropskou směrnici prosazující možnost zdravotně nezávadného koupání ve volné přírodě (vodní toky, nádrže, rybníky...).

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora dokončení protipovodňové úpravy řeky Svitavy.
- Podpora opatření na zachycení vody v krajině (podpora vytváření a zabezpečení území pro rozlivy, budování suchých retenčních nádrží a vodních ploch).
- Podpora činností vedoucích ke zlepšení kvality podzemních vod, vodních toků a ploch.
- Podpora projektů revitalizace říčních systémů.
- Zakládání a údržba mokřadů.
- Vyhodnocování čistoty podzemních vod a povrchových vod ve vodních tocích a nádržích.
- Realizace projektů v oblasti čištění vod a odkanalizování.
- Kontrola a opatření k zamezení nepovoleného vypouštění znečištěných vod do povrchových a podzemních vod.
- Podpora opatření k zachycení vody a zpomalení odtoku z pramenné oblasti řeky Svitavy.

Indikátory opatření:

- Délka revitalizovaných toků.
- Plocha a objem vytvořených vodních nádrží a poldrů.
- Stupeň znečištění vodních toků.
- Zanášení vodních toků sedimenty.

Kritéria pro výběr projektů:

- Soulad se „Studii protipovodňových opatření na území ORP Svitavy, 2007“ a navazujícími dokumenty „Poldr Ostrý potok, 2009“, „Poldr Lačnovský potok, 2009“, „Studie zadržení povrchových vod ve východní části města, 2011“.
- Respektování hydrologických charakteristik odtoku, vodního režimu krajiny.
- Neopomíjení malých povodí, která mohou být riziková z hlediska povodní.

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Omezení ekonomických ztrát
- Zvýšení kvality života
- Posílení environmentální bezpečnosti

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Správci vodních toků, nevládní neziskové organizace i nezávislé subjekty

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

B) Obnova a rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod

Popis výchozí situace:

- V roce 2010 bylo zásobeno z vodovodů téměř 100 % obyvatel. Délka vodovodní sítě dosahuje 131 km. Celkový objem vodojemů obsáhne více jak 6.180 m³, kapacita zdrojů podzemní vody je 165 litrů za sekundu. Objem fakturované vody ve Svitavách za rok 2010 činil 1.002.551 m³. Jedná se o vodu získanou výhradně z podzemních zdrojů, nacházejících se v katastru města. Na celkovém objemu spotřeby vody se domácnosti podílely téměř 66 %
- Přetrvávají problémy s obsahem dusičnanů ze středněturonské zvodně, který je na samé horní hranici normy. Z tohoto důvodu byly v roce 2005 zbudovány 2 nové vrty ze spodnoturonské zvodně vykazující kvalitu vody kojenecké. Bohužel kapacita zmíněných zdrojů kryje přibližně poloviční spotřebu odběratelů a navíc je vzhledem ke kapacitě jednotlivých zdrojů a nerovnoměrným odběrům v různých částech města i nerovnoměrně distribuována.
- Kapacita vodovodní sítě je dostatečná, ve velkém objemu však nevyhovuje technický stav. To je způsobeno zejména kvalitou prací a používaných materiálů v 60 - 80 letech minulého století a značného stáří infrastruktury obecně.
- Pro další rozvoj vodního hospodářství je proto prioritou zabezpečení kvalitativních parametrů pitné vody a omezení ztrát ve vodovodních sítích, neboť technický stav většiny rozvodů je špatný. Významná je ochrana zdrojů vody.
- V roce 2010 bylo vypuštěno do kanalizace téměř 1.255.155 m³ odpadní vody, z toho splaškové odpadní vody z domácností tvořily 42 %. Délka kanalizační sítě dosahuje 92 km. Technický stav kanalizací je podobně jako u vodovodů obecně špatný. Kanalizační stoky jsou netěsné, což má za následek průsak odpadních vod do vod podzemních a na druhé straně průnik balastních vod do kanalizace období zvýšené hladiny spodních vod.
- ČOV leží na katastru obce Hradec nad Svitavou. V roce 2010 zde bylo vyčištěno 1.755.742 m³ vody, včetně vod srážkových. Byla uvedena do provozu v roce 1976 podle maďarské technologie, což způsobuje problémy v technologii čištění odpadních vod i energetickou náročností provozního souboru. V roce 1995 - 1996 a 2002 proběhla na ČOV dílčí rekonstrukce technologie kalového hospodářství a opatření na odstraňování dusíku a fosforu. V současné podobě není možné zajištění podmínek čištění odpadních vod po roce 2010. Z tohoto důvodu se připravuje pro období 2012 - 2014 intenzifikace ČOV

Cíle opatření:

- Zajištění kvalitní pitné vody
- Zlepšení technického stavu vodovodní sítě
- Zajištění čištění odpadních vod rekonstrukcí kanalizační sítě a intenzifikací ČOV
- Snížení spotřeby pitné vody

Aktivity naplňující opatření:

- Podpora investičních záměrů rekonstrukce kanalizačních řadů, včetně zefektivnění procesu čištění odpadních vod ve vazbě na čistotu povodí.
- Podpora investičních záměrů rekonstrukce vodovodních řadů a vodárenských objektů.
- Tvorba projektů v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou, na podporu vyhledávání vodních zdrojů, na tvorbu projektů v oblasti čištění a odvádění odpadních vod, na tvorbu rizikových analýz a hydrogeologických posudků.
- Podpora investičních záměrů v oblasti využití užitkové vody.

Indikátory opatření:

- Kvalita pitné vody
- Spotřeba pitné vody
- Podíl obyvatel napojených na modernizovanou vodovodní síť, kanalizaci a ČOV
- Kvalita vyčištěných odpadních vod vypouštěných do vodoteče z městské ČOV

Kritéria pro výběr projektů:

- Počet obyvatel, u kterých dojde ke zlepšení situace
- Dopad na životní prostředí
- Komplexní projektový přístup, volba vhodného řešení

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Snížení znečištění vodních toků
- Zlepšení kvality života obyvatel

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Provozovatel vodovodu a kanalizace, odborné vodohospodářské firmy

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MZe, MŽP)
- Pardubický kraj
- Vlastní

C) Ochrana přírody a krajiny, obnova a rozvoj městské zeleně

Popis výchozí situace:

- Krajinný prostor se stává předmětem střetu zájmů, konfliktů, jejichž řešení musí brát v úvahu udržitelnost, bezpečnost území z různých hledisek, mezi nimiž nemůže chybět hledisko ekologické/environmentální.

Cíle opatření:

- Docílit konsensuální shody v krajinném rázu konkrétních území, která by se stala základem ekologicky stabilizované krajiny, vycházet z pojetí krajiny jako živého kulturního dědictví.
- Respektovat v rozvoji města ekologickou stabilitu krajiny a náročněji vyžadovat aplikaci postupů EIA.
- Chránit, udržovat a rozvíjet významné přírodní lokality a přírodní dominanty krajiny.
- Podnikat opatření proti plošnému ubývání městské zeleně.

Aktivity naplňující opatření:

- Podpora institucionální územní ochrany jednotlivých prvků evropské ekologické sítě (EECONET), podpora realizace a doplňování neexistujících prvků ÚSES.
- Nové vymezení ekologicky citlivých území, podpora vytipování lokalit s cílem zvážení možnosti vyhlášení maloplošných chráněných území.
- Ochrana krajinného rázu a přírodních hodnot, a to nejen u velmi významných segmentů krajiny, ale u jakékoliv části přírody a harmonické kulturní krajiny (zamezení fragmentace a zachování prostupnosti krajiny).
- Podpora zvýšení biodiverzity směrem k původním biocenózám nejen v rámci ÚSES, ale i v druhové skladbě lesů, podílů TTP, křovin, břehové vegetaci (zvysování podílu přirozené dřevinné skladby v lesních porostech, výběr vhodných ploch a podpora mimoprodukčních a rekreačních funkcí lesa v místech nekonfliktních z hlediska zájmů ochrany přírody, důsledná ochrana mokřadů, mokřadních ploch a lokalit s výskytem zvláště chráněných a významných druhů rostlin a živočichů).
- Regulace rozvoje města v územním plánu s ohledem na ekologické limity okolního území, podpora ekologizace města (trvalá zeleň, velmi významné dřeviny, zelená regenerační centra, parky, zahrady, ...).
- Komunikace s nevládními environmentálními organizacemi a podpora jejich činnosti při zlepšování stavu životního prostředí.
- Podpora projektů na propojení využívání krajiny se zájmy ochrany přírody (podpora ekologických forem hospodaření a přidružené zemědělské činnosti s vazbou na turistický ruch).
- Mapování výskytu a likvidace invazivních druhů rostlin a živočichů.
- Revitalizace v minulosti zatrubněných vodních toků.
- Podpora opatření k ochraně volně žijících živočichů, zejména druhů chráněných, v případě potřeby vytváření vhodných náhradních stanovišť.

Indikátory opatření:

- Počet projektů
- Rozloha regenerovaných ploch
- Počet původních druhů rostlin a živočichů

Kritéria pro výběr projektů:

- Zastoupení ploch trvalé zeleně v intravilánu města
- Míra přírodních liniových prvků v krajině
- Zastoupení původních dřevin v lesních porostech
- Návaznost na krajské studie a programy
- Posouzení jakýchkoliv projektů s environmentálními dopady podle postupů EIA, příp. SEA
- Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:
- Zvýšení kvality životního prostředí
- Zlepšení zdraví obyvatelstva

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Odborné firmy, zemědělci, lesníci, neziskové organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)

- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

D) Nakládání s odpady

Popis výchozí situace:

- Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek zabezpečuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Ve Svitavách je komunální odpad soustředěn na překladišti komunálního odpadu a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery na skládku komunálního odpadu Třebovice provozovanou společností EKO-Bi s.r.o. Česká Třebová. Celkové množství komunálního odpadu uloženého na tuto skládku za rok 2010 činilo 3.141,3 tun.
- Pro sběr komunálního odpadu je využíváno několik druhů sběrných nádob. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 a 240 litrové nádoby, na sídlištích a u jednotlivých bytových domů kontejnery o objemu 1.100 litrů.
- Na území města jsou rozmístěny kontejnery na sběr tříděného komunálního odpadu pro jednotlivé složky – papír, plasty, sklo číré a barevné. Jejich počet v roce 2010 činil: plasty (148 ks), papír (114 ks), sklo (97 ks). Celkové množství odebraného a zpětně využitého odpadu za rok 2010 činil: plasty (165,6 t), papír (528,1 t), sklo (182,4 t).
- Sběrný dvůr na ulici Olomoucká byl po rekonstrukci otevřen 1. dubna 2008. Slouží pro občany města ke sběru všech druhů odpadů. Veškeré druhy velkoobjemových a nebezpečných odpadů, odpadů ze zeleně a zpětného odběru elektrospotřebičů jsou od občanů přijímány zdarma, neboť jsou hrazeny v rámci poplatku každého občana a dále financovány městem Svitavy). Pro občany má sběrný dvůr otevírací dobu šest dnů v týdnu mimo neděle.

Cíle opatření:

- Naplňovat Plány odpadového hospodářství Pardubického kraje a města Svitavy
- Eliminovat vznik nových ekologických zátěží a nepovolených skládek

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora zavádění technologií regulujících množství produkovaného odpadu včetně realizace informačních kampaní ve městě.
- Podpora třídění odpadu již na úrovni jeho vzniku.
- Podpora realizace zařízení na úpravu odpadu pro jeho materiálové a energetické využití (např. výstavba kompostárny, zařízení pro recyklaci stavebních odpadů).
- Podpora rekultivací území s ekologickými zátěžemi.
- Podpora neinvestičních činností nevládních neziskových organizací a podnikatelských subjektů uplatňujících environmentálně šetrné principy v ochraně životního prostředí.

Indikátory opatření:

- Počet nových kontejnerů na tříděný odpad
- Počet nových či modernizovaných stanišť na tříděný odpad
- Počet projektů zaměřených na využívání a recyklaci odpadů
- Podíl recyklovaných odpadů na celkovém objemu odpadů

Kritéria pro výběr projektů:

- Návaznost na krajské studie a programy v oblasti odpadového hospodářství
- Pozitivní dopad na území města

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Zlepšení kvality života
- Zlepšení životního prostředí
- Nové podnikatelské příležitosti a vznik nových pracovních míst
- Energetické a materiálové úspory

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Obce, podnikatelé (LIKO SVITAVY a.s., ...), neziskové organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP, MZe)
- Pardubický kraj
- Vlastní

E) Podpora opatření na udržitelné využívání zdrojů energie

Popis výchozí situace:

- Energetická spotřeba je zhruba na úrovni energetické spotřeby ČR, což znamená, že je 2-3 násobně větší než ve vyspělých zemích. Vzhledem k růstu cen ropy a zemního plynu se vrací energetická spotřeba k uhlí, navíc hnědému, v sídlech se spalují paliva zhoršující kvalitu ovzduší. Nejsou využívány možnosti převádění zemědělství na energetickou produkci. Na území města byly zbudovány fotovoltaické elektrárny (průmyslové areály na okraji města).

Cíle opatření:

- Snížení energetické spotřeby v produkci zboží a služeb.
- Podpora využívání místních obnovitelných zdrojů energie ve stávajících areálech a budovách.
- Snížení energetické spotřeby.

Aktivita naplňující opatření:

- Podpora a realizace programů environmentální osvěty zaměřené na úspory spotřeby energií a využívání jejich obnovitelných zdrojů.
- Podpora činností vedoucích ke snížení energetické náročnosti.
- Podpora úspor energie ve vytápění veřejných budov – zateplení, využití alternativních zdrojů.
- Podpora výstavby výtopen na obnovitelná paliva, iniciace snižování podílu tuhých paliv.
- Podpora projektů při zavádění technologií vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, zejména solární energie, spalování biomasy včetně obilovin a energetických plodin a jiných systémů, a to jak v podnikatelském tak občanském sektoru. Limitem bude nezasahovat do volné krajiny a přednostně využívat stávající areály a budovy.

Indikátory opatření:

- Vývoj energetické náročnosti produkce a úspor energie
- Využívání místních energetických zdrojů
- Zavádění nových účinných energetických technologií
- Kapacita energie vyprodukované z obnovitelných zdrojů

- Podíl spotřeby obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů v kraji a na celkové výrobě elektrické energie
- Počet propagačních a informačních akcí
- Počet projektů

Kritéria pro výběr projektů:

- Soulad s energetickou koncepcí kraje
- Energie vyrobená pomocí obnovitelných zdrojů
- Množství uspořené energie

Dopady na hospodářskou a sociální situaci města:

- Růst ekonomické konkurenceschopnosti
- Finanční a materiálové úspory

Garant:

- Odbor životního prostředí

Spolupráce:

- Podnikatelé, domácnosti, výzkumné skupiny a instituce, nevládní organizace

Financování:

- Strukturální fondy: OP Životní prostředí (Státní fond životního prostředí ČR)
- Národní fondy (MŽP)
- Pardubický kraj
- Vlastní

6.8. SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY

6.8.1. MĚSTO A ÚŘAD V ČÍSLECH

- Trvalý pobyt mělo k 31.12.2011 ve Svitavách 17.110 obyvatel, z toho 153 cizinců.
- Ve Svitavské nemocnici, a.s. se narodilo 609 miminek, z toho 182 občánek Svitav.
- V roce 2011 se uzavřelo 92 manželství, z toho 5 jich bylo církevních a 21 mimo obřadní síň.
- Navždy odešlo 179 svitavských občanů.
- Do svitavských základních škol nastoupilo v září 1.623 dětí, z toho do prvních tříd 201.
- Mateřské školy navštěvovalo 614 dětí.
- Přistěhovalo se 214 občanů a pro odstěhování se rozhodlo 283. V rámci obce se přestěhovalo 457.
- Na odboru financí bylo evidováno cca 1.450 psů a vybráno cca 500 tis. Kč za poplatky za psa.
- Ve Svitavách je 3.327 domů a 206 ulic.

6.8.2. NEZAMĚSTNANOST VE SVITAVÁCH

Míra nezaměstnanosti činila ve Svitavách k 31.12.2011 11,1%. Celkem bylo k tomuto datu 1.013 nezaměstnaných. Ekonomicky aktivních obyvatel bylo k tomuto datu 9.155.

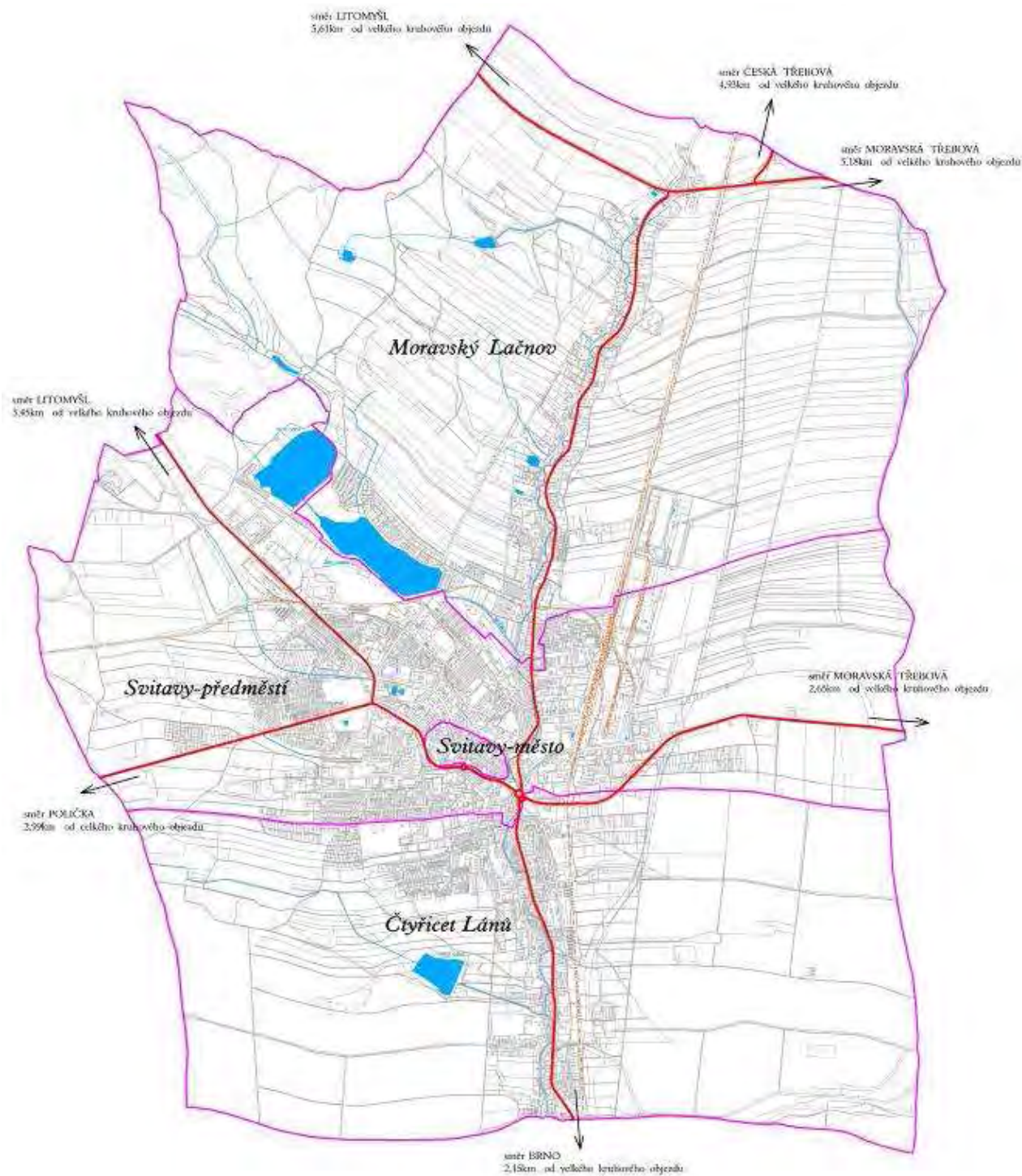

6.8.3. KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Moravský Lačnov a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je 3.133,32 ha.

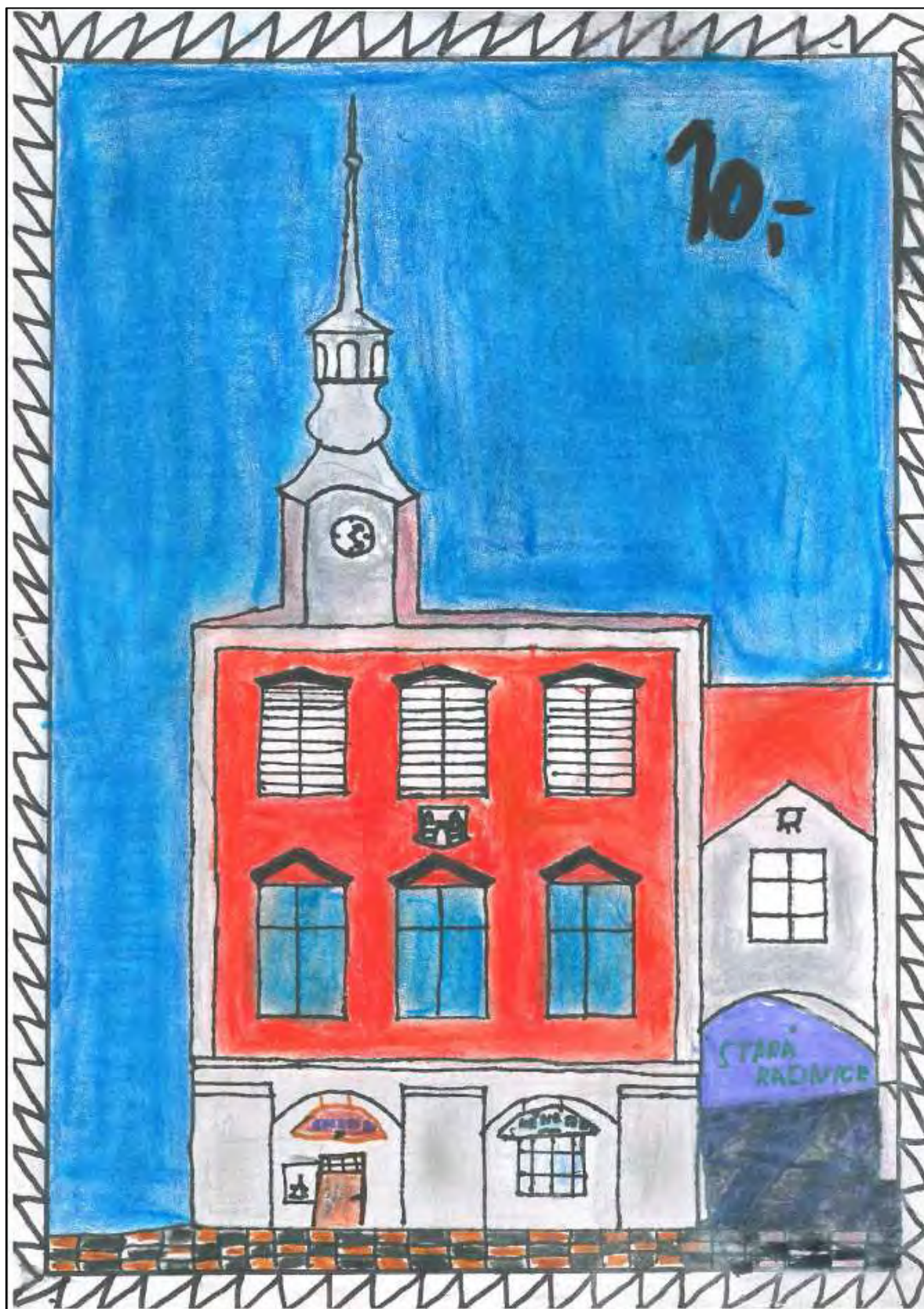
Na obrázku 6.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Obrázek 6.1 Katastrální území města Svitavy

Vypracoval: OI MěÚ Svitavy

„Ekoznámka 2012“ – 1. místo v kategorii Město Svitavy

Jakub Komínek, ZŠ Sokolovská

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2011

7. ZÁVĚR

7.1. ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2011

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2011, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

7.1.1. VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2011

V roce 2011 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro zlepšení tohoto stavu v příštích letech:

- ovzduší

Kvalita ovzduší v roce 2011 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- pitná voda

V roce 2011 byl zaznamenán mírný pokles obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 21,26 mg/l, což představuje proti roku 2010 pokles o 1,1 mg/l.

Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy výrazně postoupily přípravné práce na realizaci akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa“, jejímž cílem je zajistit další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě. První část této akce, zbudování 2 nových vrtů v prameništi Olomoucká a Lány, byla zahájena v prosinci 2011. Plánované zahájení druhé části, propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány, je naplánováno na rok 2013.

V roce 2011 byla provedena rekonstrukce vodovodu v ul. Žižkova a Hrnčířská, v ul. Zadní pak byla vybudována část nového vodovodního řadu.

- odpadní voda

V roce 2011 byla dokončena rekonstrukce kanalizace v ul. Žižkova, Rokycanova, Boženy Němcové a Hrnčířská. V ul. U Tří Dvorů byl vybudován nový úsek jednotné kanalizace. Realizace těchto akcí bude mít vliv na další snížení znečištění podzemních vod, zamezení průsaku balastních vod do kanalizace a zlepšení tlakových poměrů v kanalizaci.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- protipovodňová ochrana města

Dne 1. června 2011 postihla Svitavy bouřka a prudký déšť. Vlivem spadu velkého množství srážek v krátkém čase se zvedla hladina vody v korytě řeky Svitavy a přítoků. K přelití koryta vodního toku nedošlo a koryta vodních toků zvýšené množství srážek odvedla. Byly zaznamenány lokální problémy s odvedením velkého množství srážek v krátkém čase, přehlcení kanalizace v určitých místech a zatopení sklepů a suterénů budov na ul. Felberova, Na Vějíři, Husova, Československé armády, Svitavská, kapitána Jaroše, Tichá a Okružní.

V roce 2011 bylo postoupeno v přípravě na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Dolní po Komenského náměstí, zahrnuje zkapacitnění koryta řeky Svitavy a mostů a lávek.

Město Svitavy v roce 2011 na své náklady zajistilo zpracování detailních dopadů stavby na zábory dotčených pozemků řeky Svitavy. Tento materiál posloužil pro zajištění smluv s vlastníky dotčených pozemků pro potřeby vydání stavebního povolení. V měsíci srpnu 2011 pak zadal správce toku, Povodí Moravy s.p., zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení. Projektová dokumentace byla dokončena v měsíci dubnu 2012.

Současný propočet nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek přesahuje částku ve výši 100 mil. Kč. Realizace díla bude záviset na možnosti získání dotace pro správce toku. Město Svitavy nemá v současné době možnost se o získání podpory ucházet.

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2011 celkem 3.748,24 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu 2.874,9 tun, podíl vyříděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2011 hodnoty 873,3 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 23,3 %. Podíl vyříděných složek (papír, plasty, sklo) se oproti roku 2010 opět zvýšil o cca 27 tun, ale nedosáhl ještě hodnot před celosvětovou finanční krizí v roce 2009, kdy se výkupní ceny papíru dostaly až do minusových hodnot. Celkově množství vyříděných složek opět stoupá, pouze u skla dochází meziročně k drobným výkyvům.

Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vyříděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na výši nákladů za likvidaci komunálního odpadu, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatků od občanů zůstává v podstatě na stejné úrovni. To bude mít příznivý dopad na výši poplatku za komunální odpad v dalších letech.

V roce 2011 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 86.792,- Kč.

7.1.2. PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- ovzduší

Dle imisních limitů přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 350/2002 Sb. došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2011 v dvacetipěti dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících

látek u polévatvého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2010 došlo k překročení v devatenácti případech a v roce 2009 v pěti případech.

Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy a klimatické podmínky.

- voda

Od roku 2010 musí město Svitavy zajistit náročné limity čištění odpadních vod na čistírně odpadních vod (dále jen „ČOV“). S ohledem na komplikovanost přípravy a následné financování úpravy ČOV byla již v roce 2005 připravena studie řešení úpravy technologie a následně podniknuty další kroky pro přípravu a financování tohoto projektu. Cílem modernizace je zjistit podmínky pro čištění výhledového množství i látkového zatížení přiváděných odpadních vod a dosažení kvality vyčištěných odpadních vod v souladu s Nařízením vlády č. 229/2007 Sb. Celkový rozsah nutných úprav je však nad finanční možnosti města.

V měsíci květnu 2008 byla podána žádost o podporu v rámci 3. výzvy Operačního programu životní prostředí v oblasti intervence 1.1 – Snížení znečištění vod. Rozhodnutí o poskytnutí podpory obdrželo město v dubnu 2009. V březnu 2010 byly Státním fondem životního prostředí schváleny podmínky pro výběr zhotovitele akce. V měsíci dubnu 2010 pak bylo zahájeno výběrové řízení na zhotovitele díla. S ohledem na výši nabídkové ceny však bylo výběrové řízení zrušeno. Po úpravě zadávacích podmínek a opětovném schválení ze strany Státního fondu životního prostředí bylo nové výběrové řízení vyhlášeno v únoru 2011.

Rada města v měsíci květnu 2011 rozhodla o výběru nejhodnější nabídky v rámci nadlimitní veřejné zakázky na akci „Intenzifikace ČOV Svitavy“. Následně v měsíci červnu schválila uzavření smlouvy o dílo se společností IMOS s tím, že smlouva bude uzavřena až po uplynutí lhůt, během nichž zadavatel nesmí dle zákona o veřejných zakázkách smlouvu uzavřít.

Právo podat návrh na přezkoumání rozhodnutí zadavatele využil jeden z uchazečů, který byl z účasti v zadávacím řízení vyloučen pro nesplnění zadávacích podmínek. Tento uchazeč podal návrh na přezkoumání k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Celý proces přezkoumání zadávacího řízení byl ukončen v měsíci lednu 2012, přičemž byly ze strany orgánu dohledu potvrzeny veškeré kroky města Svitavy v rámci zadávacího řízení.

Z tohoto důvodu musel být posunut harmonogram realizace až do ledna roku 2014.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i tak hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav by mělo dále vylepšit zbudování dalších vrtů ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány.

Přes provedená protipovodňová opatření nelze zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se Svitavy nacházejí v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých vodních nádržích zachycována voda, které by jinak způsobila rozlití vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. V současné době jsou vytipovány další vhodné lokality pro zbudování dalších suchých vodních nádrží. Snahou bude zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních a evropských zdrojů.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích. Hlavním nešvarem roku 2011 bylo stejně jako ve dvou předchozích letech odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad, místo toho, aby občané tento odpad odvezli do sběrného dvora. V součinnosti s Městskou policií se podařilo usvědčit několik viníků, kteří byli řešeni blokovou pokutou, pokutou v přestupkovém řízení.

Na území města se nacházejí dvě ekologické zátěže. První z nich je areál společnosti LIKO SVITAVY a.s. na ul. Tolstého, kde je zmapována kontaminace půdy ropnými látkami. Vzhledem k jílovému podloží tato zátěž nepředstavuje reálné nebezpečí pro životní prostředí.

Významnější zátěží je výskyt PCE látek v bývalém areálu čistírny oděvů bývalého s. p. PSBH u autobusového nádraží. V roce 2000 bylo ukončeno sanační čerpání z důvodu vyčerpání prostředků PSBH s. p. v likvidaci.

Společnost Vodní zdroje Chrudim s.r.o. na obě zátěže zpracovala studie, které zhodnocují jejich přirozené odbourávání. Ze závěrů studií vyplývá, že nehrozí ohrožení životního prostředí.

Pardubický kraj zadal u společnosti Vodní zdroje Ekomonitor spol. s r.o., Chrudim (dále jen „Ekomonitor“) zpracování rizikových analýz starých ekologických zátěží (dále jen „SEZ“) ve čtyřech lokalitách kraje. Jednou z posuzovaných SEZ je i kontaminace chlorovanými uhlovodíky v areálu bývalé chemické čistírny oděvů ve Svitavách, která se nacházela v blízkosti stávajícího autobusového nádraží.

Riziková analýza byla společností Ekomonitor zpracována v srpnu 2010 pod názvem „Rizikové analýzy SEZ na území Pardubického kraje – okres Svitavy, Analýza rizik kontaminace zdrojů vody HS-1/I a HS 1/II v k.ú. Svitavy“.

V září 2011 proběhlo za účasti zástupců Pardubického kraje a společnosti Ekomonitor projednání výsledků aktualizované analýzy rizik se zástupci vlastníků kontaminovaných a potencionálně ohrožených.

V roce 2012 zadalo město Svitavy u společnosti ČISTÁ PŘÍRODA VÝCHODNÍCH ČECH o.p.s. zajištění dokončení průzkumu v tomto areálu. Po dokončení průzkumu bude o dalším postupu jednáno s KrÚ Pk a vlastníky dotčených pozemků.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

V roce 2011 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Krajské hygienické stanici (dále jen „KHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provoz velkých zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část města s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

7.1.3. OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u velkých zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla.

Očekávaný pokles emisí oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů se zřejmě neprojeví odpovídajícím snížením jeho koncentrací v ovzduší vzhledem k trvalému růstu automobilové dopravy.

To, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně povede ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polévatého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích, především v případě, kdy dochází k nedokonalému spalování v důsledku přivření nebo uzavření přívodu vzduchu.

- voda

V souvislosti s plánovaným rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

Investice do intenzifikace ČOV a rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a delší časové období.

Přípravy na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě a zbudování dalších poldrů v rámci jednotlivých obcí i pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Pozemkového úřadu dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a okolních obcí.

- odpady

Jako nejvýznamnější krok pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady je od roku 2008 otevření zrekonstruovaného sběrného dvora. Nová podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpady včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů částečně omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Občané v roce 2010 již plně využívali sběrného dvora pro odevzdání všech druhů odpadů, včetně odpadů ze zeleně. Od roku 2010 se stabilizovalo množství odevzdaného historického elektrozařízení na sběrném dvoře. Lze předpokládat, že tak systém likvidace odpadů bude hojně využíván i v budoucnosti.

Projekt ve spolupráci s TSMS - „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“ realizovaný v roce 2010 přinesl další zlepšení v oblasti třídění odpadů v roce 2011. Druhá etapa provedená v roce 2011, spočívající ve výstavbě a rekonstrukce sběrných míst v počtu 8 míst včetně zvýšení počtu kontejnerů na tříděný odpad se projeví ve zlepšení v oblasti třídění odpadů v dalších letech.

- půda a krajina

Snižování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

7.2. PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

AMS	Automatická měřicí stanice
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
Hr. n. SY	Hradec nad Svitavou
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
LHP	Lesní hospodářský plán
KHS	Krajská hygienická stanice
KrÚ Pk	Krajský úřad Pardubického kraje
MěÚ	Městský úřad
OI	Odbor informatiky
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSM	Odbor správy majetku
OŽP	Odbor životního prostředí
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
PUFL	Pozemky určené k plnění funkce lesa
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj o.s.
TSMS	Technické služby města Svitav
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VHOS	VHOS, a. s. Moravská Třebová
VaS	VODA A SPORT s.r.o.
WHO	World Health Organization – Světová zdravotnická organizace
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí
ZÚ	Zdravotní ústav